

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORMAN ATLASI

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	3
SUNUŞ	5
GENEL ORMAN DURUMU	7
İllere Göre Orman Yoğunluğu Haritası.....	8
Ormanlık Alanların İllere Göre Dağılımı.....	10
Türkiye Orman İdari Sınırları Haritası.....	13
Türkiye Orman Varlığı.....	14
Koru ve Baltalık Ormanların Bölge Müdürlüklerine Dağılımı	14
Türkiye Orman Varlığı Haritası	15
Ormanlık Alanların Orman Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı.....	17
Asli Ağaç Türlerinin Alansal Dağılımı	18
Koru Ormanı Alanlarının, Ağaç Türü Karışım Sınıflarına Göre Dağılım Miktarı.....	18
Önemli Ağaç Türlerinin Yayılış Alanları Haritası	19
Önemli İğne Yapraklı (İbrel) Ağaç Türlerinin Yayılış Alanları Haritası.....	21
Yapraklı Bazı Ağaç Türlerinin Yayılış Alanları Haritası.....	23
Koru Ormanlarının Gelişim Çağlarına Göre Dağılım Haritası.....	25
Koru Ormanlarının Kapalılıklarına Göre Dağılım Haritası	27
ORMANLARIMIZDA YAYILIŞ GÖSTEREN ASLİ AĞAÇ TÜRLERİ.....	29
Kızılçam.....	30
Kızılçam Yayılış Haritası.....	31
Karaçam	32
Karaçam Yayılış Haritası	33
Sarıçam.....	34
Sarıçam'ın Yayılış Haritası	35
Gök nar.....	36
Gök nar'ın Yayılış Haritası.....	37
Doğu Ladini	38
Doğu Ladini'nin Yayılış Haritası	39
Toros Sediri	40
Toros Sediri'nin Yayılış Haritası.....	41
Ardıç	42
Ardıç'ın Yayılış Haritası	43
Fıstıkçamı.....	44
Servi.....	45
Porsuk.....	46
Fıstıkçamı, Servi ve Porsuk Yayılış Haritası	47
Kayın	48
Kayın'ın Yayılış Haritası.....	49
Meşe.....	50
Meşe'nin Yayılış Haritası.....	51
Gürgen	52
Gürgen'in Yayılış Haritası.....	53
Kızılağaç.....	54
Kızılağaç'ın Yayılış Haritası	55
Anadolu Kestanesi	56
Anadolu Kestanesi Yayılış Haritası	57

Kavak.....	58
Dişbudak.....	59
İhlamur	60
Kavak, Dişbudak ve İhlamur Yayılış Haritası	61
Akçaağaç	62
Sığla.....	63
Çınar	64
Huş.....	65
Akçaağaç, Sığla, Çınar ve Huş Yayılış Haritası	66
DİĞER HARİTALAR	67
Orman Zararlıları.....	68
Çamkese Böceği Yayılış Haritası.....	69
Biyolojik Mücadele Yırtıcı Üretim Laboratuvarları	70
Yırtıcı Üretim Laboratuvarları Haritası	71
Orman Ekosistemlerinin İzlenmesi Programı	72
2012 Seviye 1 Kurulum Haritası.....	73
Yangın Gözetleme Kuleleri ve Su Kaynakları Haritası	74
Orman İşletme Müdürlükleri İtibariyle Yangın Risk Haritası	75
Odun dışı Orman Ürünleri - 1	76
Önemli Odun Dışı Orman Ürünleri Dağılım Haritası - 1.....	77
Odun dışı Orman Ürünleri - 2.....	78
Önemli Odun Dışı Orman Ürünleri Dağılım Haritası - 2.....	79
Bal Ormanları	80
Bal Ormanları Haritası	81
Mesire Yerleri.....	82
Mesire Yerleri Haritası.....	83
Genç Meşcereler Bakım Seferberliği.....	84
Genç Meşcereler Dağılım Haritası	85
Yürütülen Eylem Planları ve Projeler	86
Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Kurma Çalışmaları (YARDOP).....	87
YARDOP Çalışması Yapılan Şeflikler Haritası	89
Tohum Üretimi	90
Fidan Üretimi	91
Fidanlık Tesis Çalışmaları, Fibis, Fidan Dağıtım	92
Orman Fidanlık Müdürlükleri, Şeflikleri ve Çalışma Alanları Haritası.....	93
Ormanların Geliştirilmesi ve Genişletilmesine Yönelik Yapılan Çalışmalar	94
Ağaçlandırma Haritası	95
Türkiye Erozyon Risk Haritası	97
Toprak Muhafaza, Mera Islahı ve Dağlık Alan Yönetimi	98
Uygulanan Erozyon Kontrol Projeleri Haritası.....	99
ORKÖY Tarafından Desteklenen Ferdi Kredi Türleri.....	100
Orman Köyleri Dağılım Haritası	101
Korunan Alanlar	102
Korunan Alanlar Haritası.....	103
İklim Tiplerine Göre Orman Haritası	104
Ortalama Yıllık Yağış Miktarlarına Göre Orman Haritası	105
Ormanlarımızın Eğitim Sınıfları Haritası	106
Büyük Toprak Grupları Haritası	107

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORMAN ATLASI

Önsöz

Ülkemizin çevresel şartları, sosyal ve ekonomik yapısı ve bunlarla ilgili gelişmeler orman kaynaklarımızın yönetimini önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan, son yıllarda ve özellikle 1992 yılındaki Çevre ve Kalkınma Zirvesi (UNCED) ile hız kazanan küresel ormancılık müzakerelerinde ormanların sürdürülebilir yönetimine ilişkin alınan kararları ve taahhütleri gerçekleştirmek üzere oluşturulan süreçlere ülkemizin aktif katılımı da giderek önem kazanmaktadır.

Ormanların, toplumsal hayatta büyük önem taşıyan su rejimini düzenleme, toprak koruma (erozyonu önleme) ve çevre kirliliğini (hava, su ve toprak) önleme gibi hayati fonksiyonları yanında, biyolojik çeşitliliğin korunmasındaki yeri ve rolü son derece önemlidir. Ulusal ve uluslararası düzeylerde önemleri giderek artan **“biyolojik çeşitlilik”** ve **“korunan alanlar”** bakımından ülkemiz önemli potansiyel kaynağa sahip bulunmaktadır.

Dünyadaki hızlı nüfus artışı ve sanayileşme doğal kaynaklar üzerinde yoğun baskılar oluşturmakta ve bu olumsuzluktan ormanlar da ciddi şekilde etkilenmektedir. Ormanların biyoçeşitlilik, toprak koruma, su üretimi, rekreasyon, avcılık, eko turizm gibi fonksiyonlarının giderek önem kazandığı günümüzde, bu gelişmelerin de ormanlarımız üzerindeki baskıları artıracaklarını göstermektedir.

Bu baskıların asgariye indirilebilmesi mevcut orman alanlarımızın biyolojik çeşitlilik başta olmak üzere zengin yapısının iyi bilinmesi ve nerede nasıl bir işlem tesis edileceği açısından önem arz etmektedir.

İçinde bulunduğumuz bilgi çağının bize sunduğu imkanlardan Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerini kullanarak bu verileri toplamak, değerlendirmek, analiz yapmak ve sunmak artık kolay hale gelmiştir.

Orman Genel Müdürlüğümüzün bu teknikleri kullanarak hazırladığı **“Orman Atlası”** ülke orman varlığımızla ilgili önemli değerlendirmeleri ortaya koymakta, var olan kaynak değerlerimizin yeri ve önemini göstermektedir.

Bu kaynağın hazırlanmasında emeği geçen Bakanlığımız personelini kutluyor, teşkilatımıza ve konu ile ilgilenen tüm kesimlere yararlı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

Sunuş

Topraklarının % 27,6'sı ormanlarla kaplı, bir çok bitki türüne ve zengin fauna kaynaklarına sahip olan ülkemiz; ılıman kuşak ülkeleri arasında biyolojik çeşitlilik bakımından zengin ülkeler içerisinde yer almaktadır. Geniş coğrafi alanlara ve farklı ekosistemlere yayılmış ormanlardan etkili biçimde faydalanmak; biyolojik sistemin yapısını sayısal olarak tanımlamak ve beklenen ihtiyaçlar doğrultusunda bu yapıyı sürekli olarak kontrol altında tutabilmek bilgi ile mümkündür.

Orman Genel Müdürlüğü; orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetiminde, ormanların ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarının entegre bir yaklaşımla, çok amaçlı faydalanma, koruma ve geliştirilmesine çalışmakta, ormanların planlanması, uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesini yapmaktadır.

Devletin şeffaflaşması hızlı ve etkin bir şekilde işleyişi, vatandaşların yaşamlarını kolaylaştırması ve yönetime katılmalarının sağlanması, kurumlar arası bilgi alışverişi ile iş ve veri tekrarının önlenmesi, bilgiye dayalı karar verme süreçlerinin geliştirilmesi ve hızlandırılması amacıyla kamuya yönelik hizmetlerin elektronik ortamda sunulması önem arz etmektedir.

Bilgilerin toplanması, depolanması, analiz edilmesi ve kullanıma sunulması, bilginin ileriye dönük sağlayacağı avantajlar nedeniyle önemli olmaktadır. Bilginin elde edilmesi yanında doğru bilginin, doğru yere, zamanında, hızlı, güncel, tam ve bir bütün içinde sunulması gerekmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü 90'lı yıllardan itibaren Coğrafi Bilgi Sistemleri tekniklerini yoğun ve etkin bir şekilde kullanmakta olup envanterinde bulunan çok farklı nitelik ve nicelikteki verilerin toplanması, ilişkisel bir ortamda depolanması, uygun yönetimi, sorgulanması ve analizi işlemlerini etkin bir şekilde yapmakta, bilginin aynı anda birden fazla kullanıcının kullanımına sunulması hizmetini başarıyla yerine getirmektedir.

Başta Genel Müdürlüğümüz personeli olmak üzere, diğer kullanıcılara da hizmet edecek şekilde, ormancılık çalışmaları ile ilgili haritaları içeren **“Orman Atlası”** isimli bu kaynak, Coğrafi Bilgi Sistemleri teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır. Ayrıca bu atlas, var olan kaynak değerlerimizin konumsal olarak yeri ve önemini de ortaya koymaktadır.

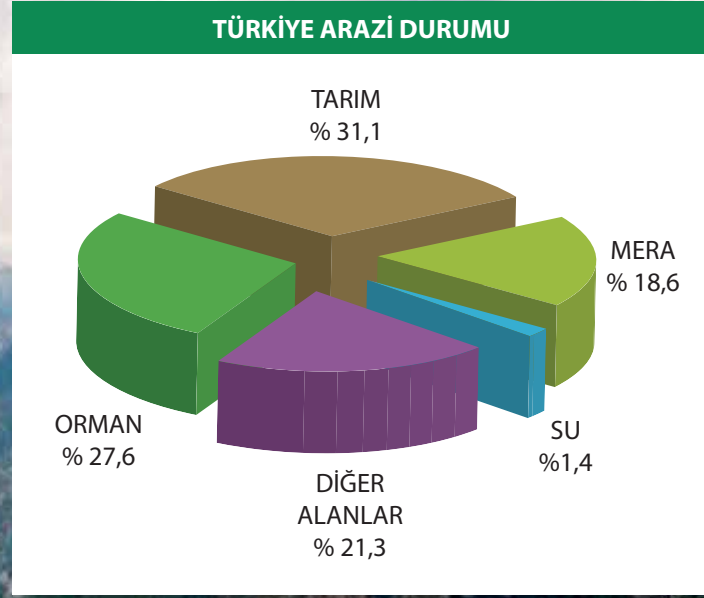
“Orman Atlası”nın hazırlanmasında emeği geçen Genel Müdürlüğümüz personelini kutluyor, teşkilatımıza ve diğer kullanıcılara yararlı olmasını diliyorum.

İbrahim ÇİFTÇİ
Orman Genel Müdürü

A GENEL ORMAN DURUMU

İLLERE GÖRE ORMAN YOĞUNLUĞU HARİTASI

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

ORMANLIK ALANLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İL KODU	İL ADI	K O R U			BALTALIK			TOPLAM ORMANLIK			OT Ha	ORMANSIZ (OT Dahil) Ha.	GENEL TOPLAM Ha.	Ormanlık Alan Yüzdesi %
		Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha				
1	ADANA	346.059,50	205.185,40	551.244,90	4.667,00	26.841,00	31.508,00	350.726,50	232.026,40	582.752,90	72.993,00	831.804,90	1.414.557,80	41
2	ADİYAMAN	16.062,00	59.066,50	75.128,50	25.802,50	84.214,00	110.016,50	41.864,50	143.280,50	185.145,00	166.004,50	552.444,50	737.589,50	25
3	AFYON	77.428,40	117.835,50	195.263,90	11.653,50	31.366,00	43.019,50	89.081,90	149.201,50	238.283,40	556.961,20	1.181.372,00	1.419.655,40	17
4	AĞRI	-	-	-	-	5.905,00	5.905,00	-	5.905,00	5.905,00	-	1.082.070,00	1.087.975,00	1
5	AMASYA	101.138,40	119.331,60	220.470,00	-	-	-	101.138,40	119.331,60	220.470,00	66.544,30	338.581,90	559.051,90	39
6	ANKARA	207.173,70	153.128,50	360.302,20	-	37.075,60	37.075,60	207.173,70	190.204,10	397.377,80	225.483,40	2.293.907,20	2.691.285,00	15
7	ANTALYA	615.779,20	509.472,70	1.125.251,90	252,00	908,50	1.160,50	616.031,20	510.381,20	1.126.412,40	159.333,50	908.972,70	2.035.385,10	55
8	ARTVİN	207.901,70	175.001,40	382.903,10	2.541,50	15.501,50	18.043,00	210.443,20	190.502,90	400.946,10	171.660,60	336.382,00	737.328,10	54
9	AYDIN	147.315,00	144.442,00	291.757,00	10.591,50	12.783,50	23.375,00	157.906,50	157.225,50	315.132,00	30.199,50	502.821,00	817.953,00	39
10	BALIKESİR	360.516,40	204.367,40	564.883,80	17.319,50	71.747,50	89.067,00	377.835,90	276.114,90	653.950,80	68.607,70	734.941,40	1.388.892,20	47
11	BİLECİK	89.364,00	78.790,50	168.154,50	46.032,00	14.462,00	60.494,00	135.396,00	93.252,50	228.648,50	27.590,00	190.879,00	419.527,50	55
12	BİNGÖL	1.562,50	19.689,50	21.252,00	45.135,50	198.538,50	243.674,00	46.698,00	218.228,00	264.926,00	371.256,00	540.698,00	805.624,00	33
13	BİTLİS	1.560,00	10.210,00	11.770,00	69.261,00	80.329,00	149.590,00	70.821,00	90.539,00	161.360,00	210.912,00	621.715,00	783.075,00	21
14	BOLU	389.221,90	124.855,30	514.077,20	-	217,50	217,50	389.221,90	125.072,80	514.294,70	83.349,80	291.908,80	806.203,50	64
15	BURDUR	164.722,10	121.880,10	286.602,20	-	37.762,00	37.762,00	164.722,10	159.642,10	324.364,20	93.257,90	356.902,20	681.266,40	48
16	BURSA	273.923,10	144.765,60	418.688,70	46.184,30	19.457,30	65.641,60	320.107,40	164.222,90	484.330,30	36.905,30	593.427,80	1.077.758,10	45
17	ÇANAKKALE	328.225,70	148.663,30	476.889,00	17.449,00	26.693,50	44.142,50	345.674,70	175.356,80	521.031,50	36.786,60	465.020,40	986.051,90	53
18	ÇANKIRI	113.061,90	79.100,30	192.162,20	5,00	-	5,00	113.066,90	79.100,30	192.167,20	435.458,80	577.500,00	769.667,20	25
19	ÇORUM	214.836,60	226.583,50	441.420,10	-	-	-	214.836,60	226.583,50	441.420,10	101.666,40	915.258,30	1.356.678,40	33
20	DENİZLİ	328.393,50	215.036,60	543.430,10	229,00	17.918,00	18.147,00	328.622,50	232.954,60	561.577,10	97.241,20	641.963,20	1.203.540,30	47
21	DİYARBAKIR	-	793,00	793,00	78.400,00	273.633,00	352.033,00	78.400,00	274.426,00	352.826,00	159.799,50	1.155.310,00	1.508.136,00	23
22	EDİRNE	45.703,00	17.391,60	63.094,60	6.227,00	6.126,50	12.353,50	51.930,00	23.518,10	75.448,10	12.261,20	250.587,10	326.035,20	23
23	ELAZIĞ	35.699,80	14.091,80	49.791,60	11.794,50	124.894,00	136.688,50	47.494,30	138.985,80	186.480,10	251.757,70	1.040.988,90	1.227.469,00	15
24	ERZİNCAN	26.447,50	66.697,00	93.144,50	6.450,00	58.340,50	64.790,50	32.897,50	125.037,50	157.935,00	413.207,00	1.018.104,50	1.176.039,50	13
25	ERZURUM	80.821,00	109.578,50	190.399,50	2.166,50	39.060,00	41.226,50	82.987,50	148.638,50	231.626,00	842.314,00	2.246.165,00	2.477.791,00	9
26	ESKİŞEHİR	142.230,50	138.130,00	280.360,50	18.733,00	52.412,00	71.145,00	160.963,50	190.542,00	351.505,50	175.554,00	1.094.696,00	1.446.201,50	24
27	GAZİANTEP	28.850,00	49.603,50	78.453,50	-	4.474,50	4.474,50	28.850,00	54.078,00	82.928,00	78.477,50	609.310,00	692.238,00	12
28	GİRESUN	145.644,30	96.080,20	241.724,50	1.368,00	10.352,50	11.720,50	147.012,30	106.432,70	253.445,00	84.241,60	479.263,50	732.708,50	35
29	GÜMÜŞHANE	62.780,70	90.659,10	153.439,80	2.754,50	26.103,00	28.857,50	65.535,20	116.762,10	182.297,30	180.734,30	409.145,10	591.442,40	31
30	HAKKARİ	-	30.179,00	30.179,00	38.616,00	83.437,50	122.053,50	38.616,00	113.616,50	152.232,50	8.212,50	601.425,00	753.657,50	20
31	HATAY	130.602,20	64.745,00	195.347,20	168,70	15.411,00	15.579,70	130.770,90	80.156,00	210.926,90	65.913,90	336.688,90	547.615,80	39
32	ISPARTA	156.133,60	178.721,40	334.855,00	55,00	37.687,00	37.742,00	156.188,60	216.408,40	372.597,00	108.448,70	451.669,80	824.266,80	45
33	İÇEL	372.023,00	445.611,90	817.634,90	908,00	1.484,00	2.392,00	372.931,00	447.095,90	820.026,90	176.818,60	693.786,10	1.513.813,00	54
34	İSTANBUL	162.599,90	14.568,00	177.167,90	62.363,50	717,00	63.080,50	224.963,40	15.285,00	240.248,40	10.550,00	292.105,00	532.353,40	44
35	İZMİR	202.871,80	177.579,30	380.451,10	2.206,50	91.859,50	94.066,00	205.078,30	269.438,80	474.517,10	100.399,80	710.655,60	1.185.172,70	40
36	KARS	29.580,80	6.419,10	35.999,90	-	-	-	29.580,80	6.419,10	35.999,90	15.521,60	772.805,60	808.805,50	4
37	KASTAMONU	657.930,40	217.265,70	875.196,10	-	14.621,60	14.621,60	657.930,40	231.887,30	889.817,70	89.335,51	477.315,80	1.367.133,50	65
38	KAYSERİ	21.104,50	50.345,00	71.449,50	1.877,50	34.610,00	36.487,50	22.982,00	84.955,00	107.937,00	19.810,00	1.634.593,00	1.742.530,00	6
39	KIRKLARELİ	162.144,40	29.886,30	192.030,70	59.745,10	6.920,10	66.665,20	221.889,50	36.806,40	258.695,90	22.076,90	385.853,40	644.549,30	40
40	KIRŞEHİR	2.069,00	2.259,00	4.328,00	1.298,50	18.911,00	20.209,50	3.367,50	21.170,00	24.537,50	25.785,00	649.942,50	674.480,00	4
41	KOCAELİ	70.321,50	12.603,60	82.925,10	47.107,10	16.534,20	63.641,30	117.428,60	29.137,80	146.566,40	8.666,90	188.689,80	335.256,20	44

İL KODU	İL ADI	K O R U			BALTALIK			TOPLAM ORMANLIK			OT Ha	ORMANSIZ (OT Dahil) Ha.	GENEL TOPLAM Ha.	Ormanlık Alan Yüzdesi %
		Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha				
42	KONYA	91.901,00	254.768,50	346.669,50	47.006,50	99.153,50	146.160,00	138.907,50	353.922,00	492.829,50	114.918,00	3.406.738,00	3.899.567,50	13
43	KÜTAHYA	293.022,00	234.626,50	527.648,50	3.849,00	81.387,00	85.236,00	296.871,00	316.013,50	612.884,50	81.491,50	543.309,50	1.156.194,00	53
44	MALATYA	18.306,00	17.142,00	35.448,00	29.076,00	123.603,40	152.679,40	47.382,00	140.745,40	188.127,40	376.714,70	1.062.647,80	1.250.775,20	15
45	MANİSA	265.994,90	260.539,10	526.534,00	4.509,50	3.606,00	8.115,50	270.504,40	264.145,10	534.649,50	65.650,40	783.781,30	1.318.430,80	41
46	KAHRAMANMARAŞ	161.197,90	298.270,20	459.468,10	7.067,90	39.841,50	46.909,40	168.265,80	338.111,70	506.377,50	476.588,80	927.163,80	1.433.541,30	35
47	MARDİN	-	-	-	12.376,00	114.532,50	126.908,50	12.376,00	114.532,50	126.908,50	201.870,50	771.985,50	898.894,00	14
48	MUĞLA	506.033,70	314.105,80	820.139,50	463,00	20.724,40	21.187,40	506.496,70	334.830,20	841.326,90	44.877,50	397.630,20	1.238.957,10	68
49	MUŞ	1.981,50	901,50	2.883,00	4.804,50	65.178,00	69.982,50	6.786,00	66.079,50	72.865,50	4.356,50	812.151,50	885.017,00	8
50	NEVŞEHİR	3.030,00	142,00	3.172,00	563,00	3.320,50	3.883,50	3.593,00	3.462,50	7.055,50	115,50	510.308,50	517.364,00	1
51	NİĞDE	21.267,50	6.408,00	27.675,50	1.031,00	22.860,50	23.891,50	22.298,50	29.268,50	51.567,00	9.751,50	609.289,00	660.856,00	8
52	ORDU	163.671,70	34.505,90	198.177,60	75,00	1.666,50	1.741,50	163.746,70	36.172,40	199.919,10	34.269,90	398.684,20	598.603,30	33
53	RİZE	99.268,70	70.696,60	169.965,30	-	-	-	99.268,70	70.696,60	169.965,30	80.054,40	170.533,40	340.498,70	50
54	SAKARYA	162.384,20	22.732,50	185.116,70	17.132,30	459,00	17.591,30	179.516,50	23.191,50	202.708,00	7.285,00	277.632,30	480.340,30	42
55	SAMSUN	317.671,90	71.160,30	388.832,20	-	-	-	317.671,90	71.160,30	388.832,20	29.905,40	637.513,80	1.026.346,00	38
56	SIİRT	-	120,00	120,00	60.160,50	150.239,00	210.399,50	60.160,50	150.359,00	210.519,50	79.094,00	387.518,50	598.038,00	35
57	SİNOP	267.477,90	67.321,40	334.799,30	8.570,50	11.156,50	19.727,00	276.048,40	78.477,90	354.526,30	62.901,10	279.286,10	633.812,40	36
58	SİVAS	53.098,00	91.062,50	144.160,50	27.827,00	106.367,50	134.194,50	80.925,00	197.430,00	278.355,00	964.994,00	2.536.528,50	2.814.883,50	10
59	TEKİRDAĞ	26.490,50	10.314,00	36.804,50	39.520,00	27.761,50	67.281,50	66.010,50	38.075,50	104.086,00	5.182,00	525.451,00	629.537,00	17
60	TOKAT	155.961,10	97.576,10	253.537,20	50.407,00	113.387,00	163.794,00	206.368,10	210.963,10	417.331,20	62.743,60	598.272,40	1.015.603,60	41
61	TRABZON	146.354,20	43.600,10	189.954,30	-	2.061,50	2.061,50	146.354,20	45.661,60	192.015,80	137.743,00	323.175,50	515.191,30	37
62	TUNCELİ	4.293,00	2.243,00	6.536,00	116.049,00	85.082,00	201.131,00	120.342,00	87.325,00	207.667,00	303.281,50	550.308,00	757.975,00	27
63	ŞANLIURFA	4.405,50	-	4.405,50	-	4.543,00	4.543,00	4.405,50	4.543,00	8.948,50	9.203,00	1.931.848,50	1.940.797,00	1
64	UŞAK	76.800,90	66.467,80	143.268,70	121,50	76.588,30	76.709,80	76.922,40	143.056,10	219.978,50	44.897,30	332.889,40	552.867,90	40
65	VAN	-	13.152,50	13.152,50	4.795,00	10.342,00	15.137,00	4.795,00	23.494,50	28.289,50	265.973,50	2.108.314,00	2.136.603,50	1
66	YOZGAT	48.931,50	31.308,50	80.240,00	97.355,50	46.932,50	144.288,00	146.287,00	78.241,00	224.528,00	28.473,00	1.177.630,50	1.402.158,50	16
67	ZONGULDAK	206.781,00	22.237,20	229.018,20	-	-	-	206.781,00	22.237,20	229.018,20	9.606,60	156.585,90	385.604,10	59
68	AKSARAY	965,50	201,00	1.166,50	-	11.801,00	11.801,00	965,50	12.002,00	12.967,50	143,50	774.607,00	787.574,50	2
69	BAYBURT	770,30	4.635,00	5.405,30	3.286,00	5.672,00	8.958,00	4.056,30	10.307,00	14.363,30	-	346.770,00	361.133,30	4
70	KARAMAN	55.602,50	149.214,00	204.816,50	2.114,00	22.852,50	24.966,50	57.716,50	172.066,50	229.783,00	78.070,00	585.567,00	815.350,00	28
71	KIRIKKALE	4.364,00	9.287,00	13.651,00	1.603,00	31.456,50	33.059,50	5.967,00	40.743,50	46.710,50	33.276,00	341.290,50	388.001,00	12
72	BATMAN	271,00	252,00	523,00	22.522,50	46.034,50	68.557,00	22.793,50	46.286,50	69.080,00	143.562,50	330.678,00	399.758,00	17
73	ŞIRNAK	-	1.074,50	1.074,50	72.017,50	167.484,50	239.502,00	72.017,50	168.559,00	240.576,50	44.211,50	422.831,00	663.407,50	36
74	BARTIN	97.722,70	12.504,20	110.226,90	-	-	-	97.722,70	12.504,20	110.226,90	4.574,30	89.263,80	199.490,70	55
75	ARDAHAN	22.980,00	5.157,00	28.137,00	-	2.615,50	2.615,50	22.980,00	7.772,50	30.752,50	4.220,50	516.913,50	547.666,00	6
76	İĞDIR	-	161,00	161,00	-	-	-	-	161,00	161,00	-	533.844,00	534.005,00	1
77	YALOVA	35.958,20	10.654,80	46.613,00	-	-	-	35.958,20	10.654,80	46.613,00	2.869,10	32.572,50	79.185,50	59
78	KARABÜK	240.796,80	47.924,20	288.721,00	-	-	-	240.796,80	47.924,20	288.721,00	17.562,40	116.803,90	405.524,90	71
79	KİLİS	9.300,50	5.697,00	14.997,50	-	4.164,00	4.164,00	9.300,50	9.861,00	19.161,50	73.216,00	110.818,00	129.979,50	15
80	OSMANİYE	84.118,50	26.764,00	110.882,50	3.275,00	38.418,50	41.693,50	87.393,50	65.182,50	152.576,00	7.330,00	167.337,00	319.913,00	48
81	DÜZCE	112.749,90	3.322,80	116.072,70	-	-	-	112.749,90	3.322,80	116.072,70	4.729,90	114.890,00	230.962,70	50
GENEL TOPLAM		10.281.728,00	6.978.864,20	17.260.592,20	1.276.940,40	3.140.601,90	4.417.542,30	11.558.668,40	10.119.466,10	21.678.134,50	9.777.805,81	56.159.034,20	77.837.168,70	

TÜRKİYE ORMAN İDARİ SINIRLARI HARİTASI

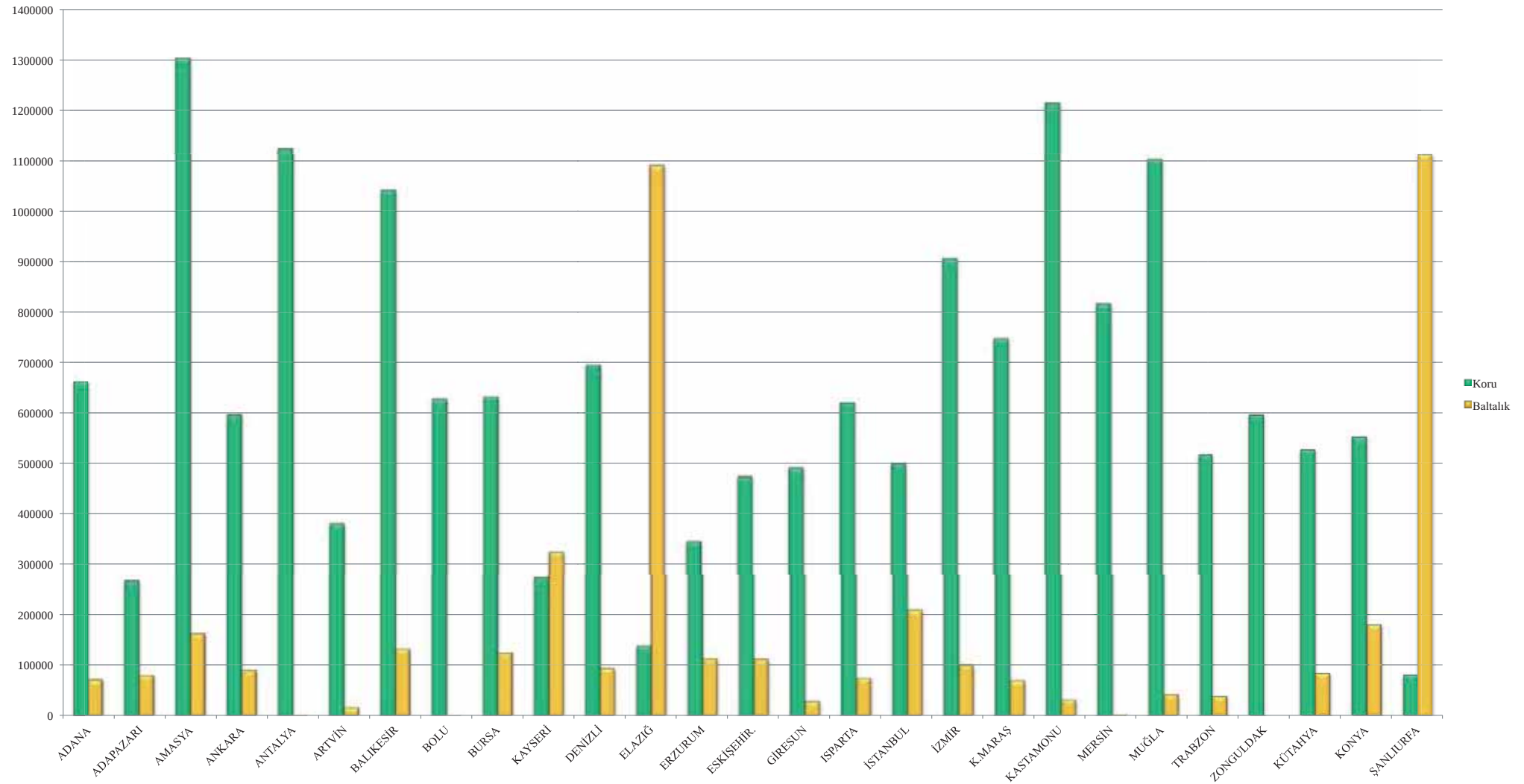
TÜRKİYE ORMAN VARLIĞI

İbrelî, Yapraklı, Karışık Kuru ve Baltalık Ormanları itibarıyla (Ha.)

Niteliği	İbrelî Kuru	Yapraklı Kuru	Karışık Kuru	Kuru Toplam	Baltalık	Ormanlık Toplam
Normal	6.792.336	2.156.746	1.332.646	10.281.728	1.276.940	11.558.668
Bozuk	4.983.059	950.319	1.045.486	6.978.864	3.140.602	10.119.466
Toplam	11.775.395	3.107.066	2.378.131	17.260.592	4.417.542	21.678.135

KURU VE BALTALIK ORMANLARIN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİNE GÖRE DAĞILIMI

(Ha.)

ORMAN VARLIĞI HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

VERİMLİ ORMAN	BATAKLIK
BOZUK ORMAN	GÖLLER-BARAJLAR
AÇIK ALANLAR	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
ÖZEL ORMAN	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

ORMANLIK ALANLARIN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİNE GÖRE DAĞILIMI

KOD	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ADI	KORU ORMANLARI			BALTALIK ORMANLARI			GENEL ORMANLIK			OT Ha.	ORMANSIZ (OT Dahil) Ha.	GENEL ALAN Ha.
		Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha			
01	ADANA	430.178,0	231.949,4	662.127,4	7.942,0	65.259,5	73.201,5	438.120,0	297.208,9	735.328,9	80.323,0	999.141,9	1.734.470,8
02	ADAPAZARI	232.705,7	35.336,1	268.041,8	64.239,4	16.993,2	81.232,6	296.945,1	52.329,3	349.274,4	15.951,9	466.322,1	815.596,5
03	AMASYA	789.608,0	514.651,5	1.304.259,5	50.407,0	113.387,0	163.794,0	840.015,0	628.038,5	1.468.053,5	260.859,7	2.489.626,4	3.957.679,9
04	ANKARA	350.318,2	247.971,8	598.290,0	2.906,5	88.890,6	91.797,1	353.224,7	336.862,4	690.087,1	724.319,5	3.886.827,5	4.576.914,6
05	ANTALYA	615.779,2	509.472,7	1.125.251,9	252,0	908,5	1.160,5	616.031,2	510.381,2	1.126.412,4	159.333,5	908.972,7	2.035.385,1
06	ARTVİN	207.901,7	175.001,4	382.903,1	2.541,5	15.501,5	18.043,0	210.443,2	190.502,9	400.946,1	171.660,6	336.382,0	737.328,1
07	BALIKESİR	688.742,1	353.030,7	1.041.772,8	34.768,5	98.441,0	133.209,5	723.510,6	451.471,7	1.174.982,3	105.394,3	1.199.961,8	2.374.944,1
08	BOLU	500.339,3	128.178,1	628.517,4	0,0	217,5	217,5	500.339,3	128.395,6	628.734,9	88.079,7	406.794,8	1.035.529,7
09	BURSA	399.245,3	234.210,9	633.456,2	92.216,3	33.919,3	126.135,6	491.461,6	268.130,2	759.591,8	67.364,4	816.879,3	1.576.471,1
10	KAYSERİ	122.425,0	151.936,5	274.361,5	127.895,5	198.194,5	326.090,0	250.320,5	350.131,0	600.451,5	940.145,5	6.259.125,5	6.859.577,0
11	DENİZLİ	412.164,9	284.036,4	696.201,3	350,5	94.506,3	94.856,8	412.515,4	378.542,7	791.058,1	142.222,0	975.337,6	1.766.395,7
12	ELAZIĞ	44.622,0	94.461,5	139.083,5	319.531,5	771.404,4	1.090.935,9	364.153,5	865.865,9	1.230.019,4	1.780.781,2	7.075.388,3	8.305.407,7
13	ERZURUM	159.829,3	188.012,6	347.841,9	8.616,5	105.921,0	114.537,5	168.445,8	293.933,6	462.379,4	1.275.263,1	6.169.902,6	6.632.282,0
14	ESKİŞEHİR.	219.658,9	255.965,5	475.624,4	30.386,5	83.778,0	114.164,5	250.045,4	339.743,5	589.788,9	732.515,2	2.276.068,0	2.865.856,9
15	GİRESUN	334.322,5	157.915,6	492.238,1	2.201,5	27.915,5	30.117,0	336.524,0	185.831,1	522.355,1	201.510,0	1.087.171,7	1.609.526,8
16	ISPARTA	320.855,7	300.601,5	621.457,2	55,0	75.449,0	75.504,0	320.910,7	376.050,5	696.961,2	201.706,6	808.572,0	1.505.533,2
17	İSTANBUL	415.718,6	85.307,7	501.026,3	167.855,6	41.525,1	209.380,7	583.574,2	126.832,8	710.407,0	61.753,3	1.716.856,4	2.427.263,4
18	İZMİR	468.866,7	438.118,4	906.985,1	6.716,0	95.465,5	102.181,5	475.582,7	533.583,9	1.009.166,6	166.050,2	1.494.436,9	2.503.603,5
19	K.MARAŞ	329.950,6	418.315,7	748.266,3	7.236,6	63.891,0	71.127,6	337.187,2	482.206,7	819.393,9	694.196,2	1.983.980,7	2.803.374,6
20	KASTAMONU	930.357,1	285.885,9	1.216.243,0	8.570,5	25.778,1	34.348,6	938.927,6	311.664,0	1.250.591,6	152.702,8	760.524,6	2.011.116,2
21	MERSİN	372.023,0	445.611,9	817.634,9	908,0	1.484,0	2.392,0	372.931,0	447.095,9	820.026,9	176.818,6	693.786,1	1.513.813,0
22	MUĞLA	646.378,2	456.015,8	1.102.394,0	11.054,5	33.507,9	44.562,4	657.432,7	489.523,7	1.146.956,4	74.993,5	899.966,2	2.046.922,6
23	TRABZON	308.973,6	209.590,8	518.564,4	6.040,5	33.836,5	39.877,0	315.014,1	243.427,3	558.441,4	398.531,7	1.249.624,0	1.808.065,4
24	ZONGULDAK	518.907,4	77.169,8	596.077,2	0,0	0,0	0,0	518.907,4	77.169,8	596.077,2	27.104,3	339.460,1	935.537,3
25	KÜTAHYA	293.022,0	234.626,5	527.648,5	3.849,0	81.387,0	85.236,0	296.871,0	316.013,5	612.884,5	81.491,5	543.309,5	1.156.194,0
26	KONYA	148.096,5	404.183,5	552.280,0	49.120,5	132.359,5	181.480,0	197.217,0	536.543,0	733.760,0	192.988,0	4.761.999,5	5.495.759,5
27	ŞANLIURFA	20.738,5	61.306,0	82.044,5	271.279,0	840.680,5	1.111.959,5	292.017,5	901.986,5	1.194.004,0	803.745,5	5.552.616,0	6.746.620,0
TOPLAM		10.281.728,0	6.978.864,2	17.260.592,2	1.276.940,4	3.140.601,9	4.417.542,3	11.558.668,4	10.119.466,1	21.678.134,5	9.777.805,8	56.159.034,2	77.837.168,7

ASLİ AĞAÇ TÜRLERİNİN ALANSAL DAĞILIMI

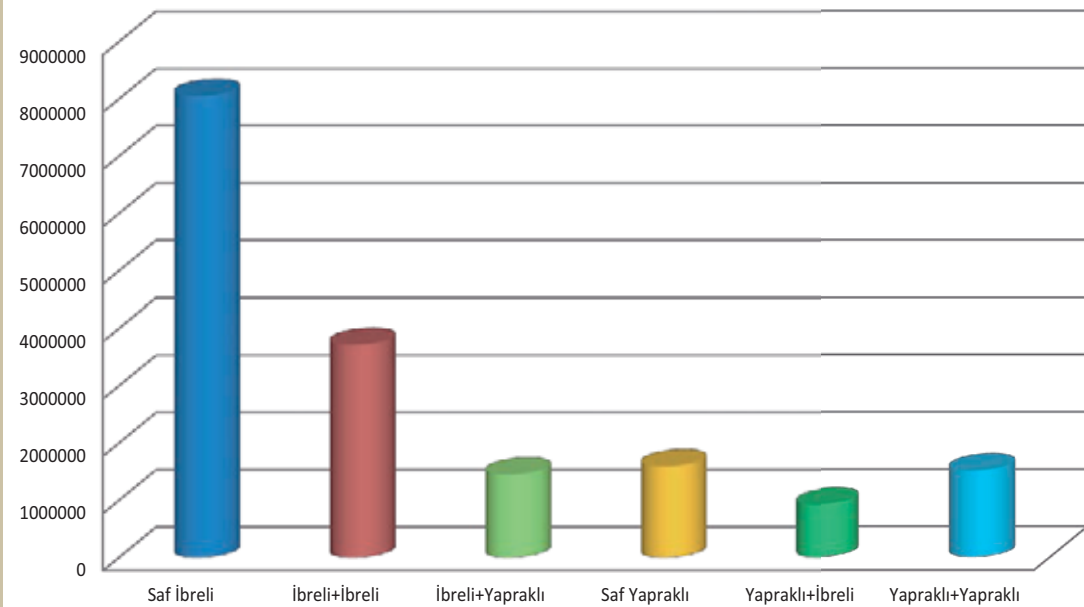
İBRELİ TÜRLER

KOD	AĞAÇ TÜRÜ	KORU			BALTALIK			GENEL ORMANLIK		
		Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha
01	Kızılcām	3.202.943,4	2.324.860,9	5.527.804,3	4.970,5	321.898,0	326.868,5	3.207.913,9	2.646.758,9	5.854.672,8
02	Karaçam	2.564.719,5	1.724.059,1	4.288.778,6	15.473,5	388.807,5	404.281,0	2.580.193,0	2.112.866,6	4.693.059,6
03	Sarıçam	738.494,7	553.386,3	1.291.881,0	12.565,0	175.201,6	187.766,6	751.059,7	728.587,9	1.479.647,6
04	Gökñar	406.497,6	229.014,0	635.511,6	491,5	34.386,5	34.878,0	406.989,1	263.400,5	670.389,6
05	Ladin	228.785,9	95.666,5	324.452,4	1.426,0	8.594,0	10.020,0	230.211,9	104.260,5	334.472,4
06	Sedir	220.328,4	237.133,5	457.461,9	0,0	6.059,1	6.059,1	220.328,4	243.192,6	463.521,0
07	Ardıç	89.473,8	457.873,1	547.346,9	1.760,5	26.207,9	27.968,4	91.234,3	484.081,0	575.315,3
08	Fıstıkçāmı	60.888,5	26.234,0	87.122,5	0,0	1.905,0	1.905,0	60.888,5	28.139,0	89.027,5
09	Servi	419,8	1.050,0	1.469,8	0,0	0,0	0,0	419,8	1.050,0	1.469,8
11	Halepçāmı	465,0	250,0	715,0	0,0	0,0	0,0	465,0	250,0	715,0
12	Sahilçāmı	54.461,2	5.367,9	59.829,1	0,0	3.839,0	3.839,0	54.461,2	9.206,9	63.668,1
13	P.Radiata	57,8	0,0	57,8	0,0	0,0	0,0	57,8	0,0	57,8
14	Duglaz	84,2	3,2	87,4	0,0	0,0	0,0	84,2	3,2	87,4
20	Diğēr ibreli	57,3	0,0	57,3	0,0	0,0	0,0	57,3	0,0	57,3

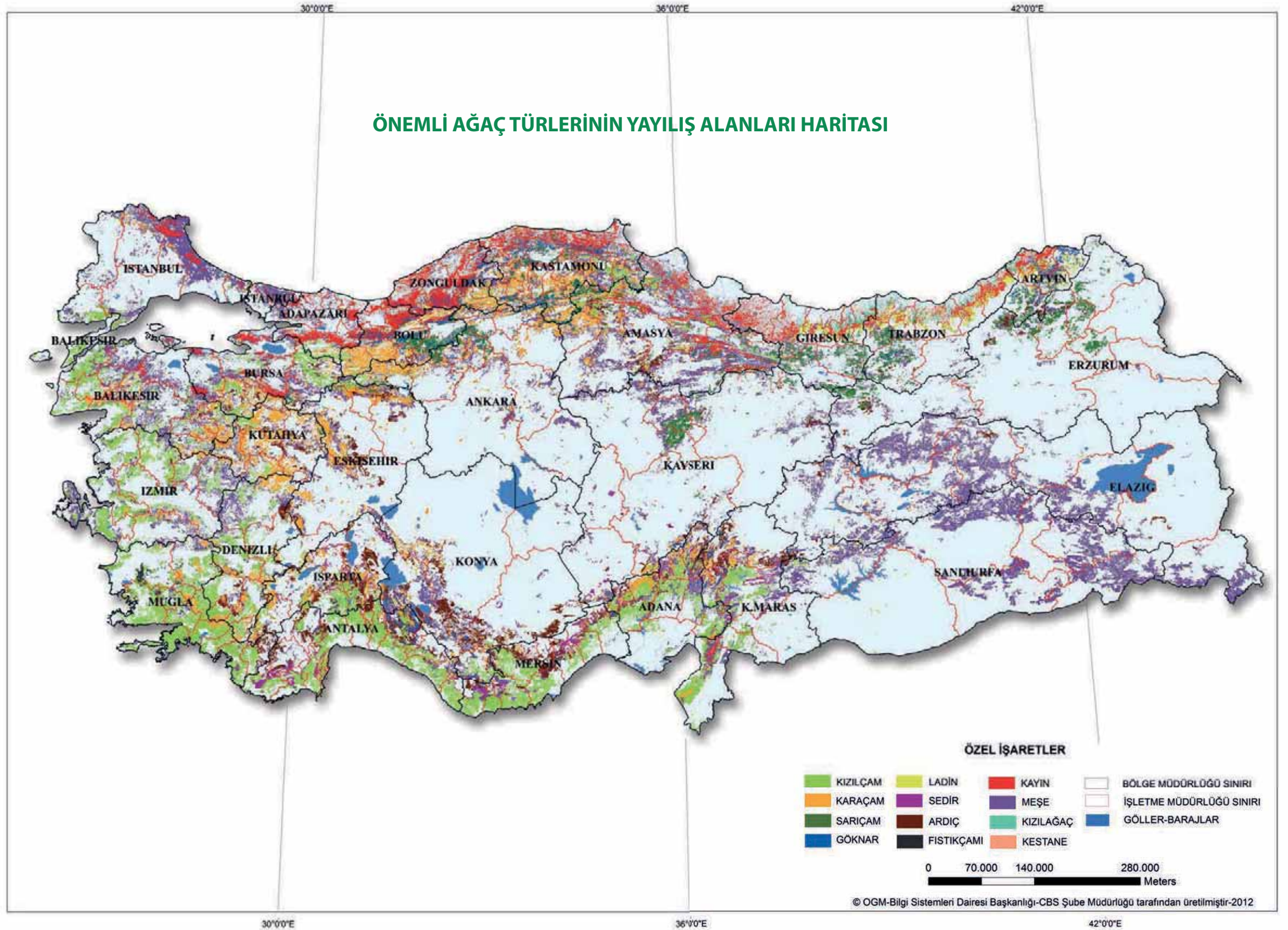
YAPRAKLI TÜRLER

KOD	AĞAÇ TÜRÜ	KORU			BALTALIK			GENEL ORMANLIK		
		Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha	Normal Ha.	Bozuk Ha.	TOPLAM Ha
21	Kayın	1.619.994,1	324.430,8	1.944.424,9	1.262,5	15.972,1	17.234,6	1.621.256,6	340.402,9	1.961.659,5
22	Meşe	877.618,7	904.912,2	1.782.530,9	1.228.318,7	2.141.712,2	3.370.030,9	2.105.937,4	3.046.624,4	5.152.561,8
23	Gürgen	15.234,9	4.727,0	19.961,9	0,0	0,0	0,0	15.234,9	4.727,0	19.961,9
24	Kızılağaç	99.984,4	39.623,7	139.608,1	0,0	1.510,5	1.510,5	99.984,4	41.134,2	141.118,6
25	Kavak	1.870,8	4.675,7	6.546,5	0,0	0,0	0,0	1.870,8	4.675,7	6.546,5
26	Kestane	67.556,9	22.746,4	90.303,3	7.692,0	13.048,5	20.740,5	75.248,9	35.794,9	111.043,8
27	Dişbudak	8.495,0	948,5	9.443,5	0,0	0,0	0,0	8.495,0	948,5	9.443,5
28	İhlāmır	9.577,2	1.945,7	11.522,9	0,0	0,0	0,0	9.577,2	1.945,7	11.522,9
31	Kayacık	48,2	3,8	52,0	0,0	0,0	0,0	48,2	3,8	52,0
32	Çınar	688,0	3,5	691,5	0,0	0,0	0,0	688,0	3,5	691,5
33	Okalıptüs	842,0	130,0	972,0	1.556,2	0,0	1.556,2	2.398,2	130,0	2.528,2
34	Sığla	465,0	33,5	498,5	0,0	0,0	0,0	465,0	33,5	498,5
35	Fındık	54,9	441,7	496,6	0,0	0,0	0,0	54,9	441,7	496,6
37	Huş	0,0	161,0	161,0	0,0	0,0	0,0	0,0	161,0	161,0
38	Defne	1.306,6	551,1	1.857,7	0,0	0,0	0,0	1.306,6	551,1	1.857,7
39	Çimşir	12,3	0,0	12,3	0,0	0,0	0,0	12,3	0,0	12,3
41	Ceviz	6.150,7	6.475,4	12.626,1	0,0	0,0	0,0	6.150,7	6.475,4	12.626,1
51	Kermesmeşesi	973,1	78,5	1.051,6	0,0	0,0	0,0	973,1	78,5	1.051,6
52	Kocayemiş	1,5	14,7	16,2	0,0	0,0	0,0	1,5	14,7	16,2
53	Maki	998,7	1.433,1	2.431,8	0,0	0,0	0,0	998,7	1.433,1	2.431,8
54	İlgın	0,0	332,0	332,0	0,0	0,0	0,0	0,0	332,0	332,0
55	Kıbrıs akasyası	460,5	467,0	927,5	1.424,0	0,0	1.424,0	1.884,5	467,0	2.351,5
56	Yalancı akasya	64,6	0,0	64,6	0,0	0,0	0,0	64,6	0,0	64,6
59	Üvez	179,7	88,4	268,1	0,0	0,0	0,0	179,7	88,4	268,1
60	Diğēr Yapraklı	1.473,1	9.742,0	11.215,1	0,0	1.460,0	1.460,0	1.473,1	11.202,0	12.675,1
TOPLAM		10.281.728,0	6.978.864,2	17.260.592,2	1.276.940,4	3.140.601,9	4.417.542,3	11.558.668,4	10.119.466,1	21.678.134,5

KORU ORMANI ALANLARININ, AĞAÇ TÜRÜ KARIŞIM SINIFLARINA GÖRE DAĞILIM MİKTARI (Ha)

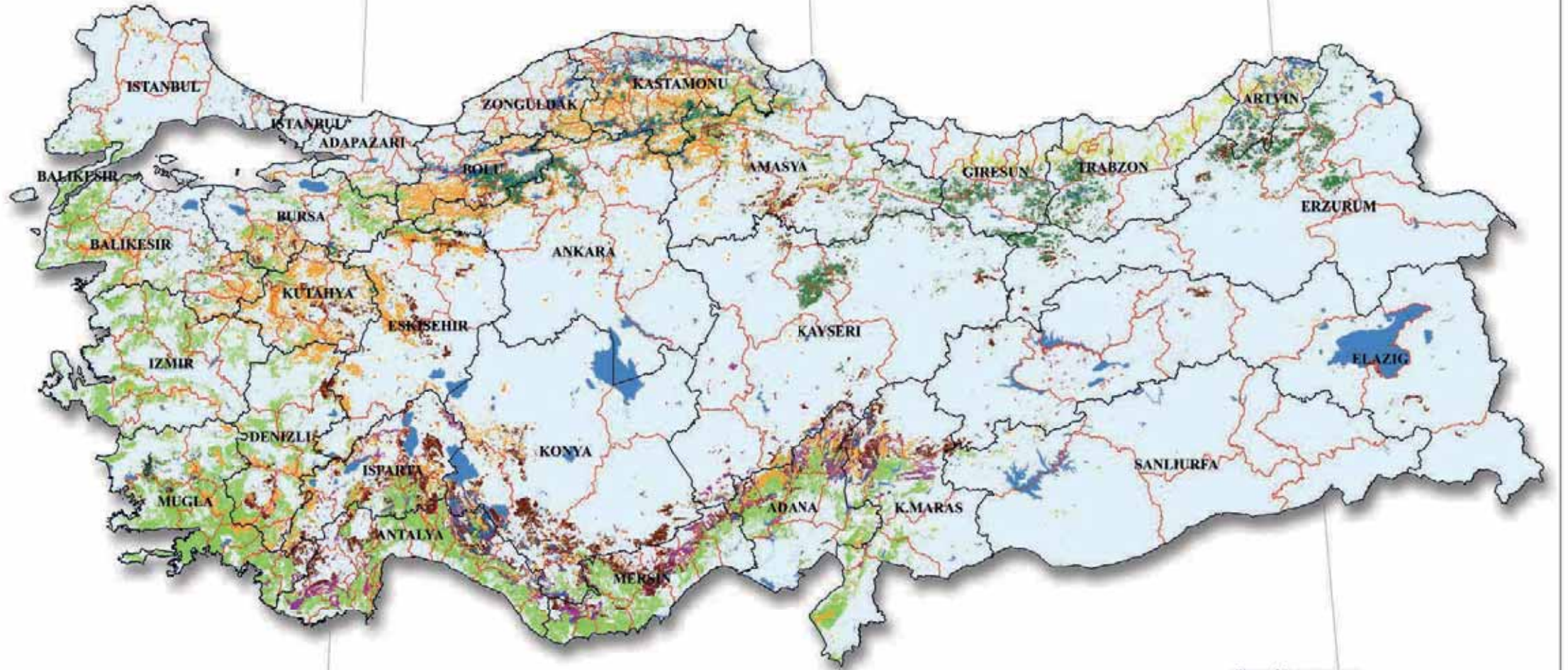

ÖNEMLİ AĞAÇ TÜRLERİNİN YAYILIŞ ALANLARI HARİTASI

ÖNEMLİ İĞNE YAPRAKLI (İBRELİ) BAZI AĞAÇ TÜRLERİNİN YAYILIŞ ALANLARI HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

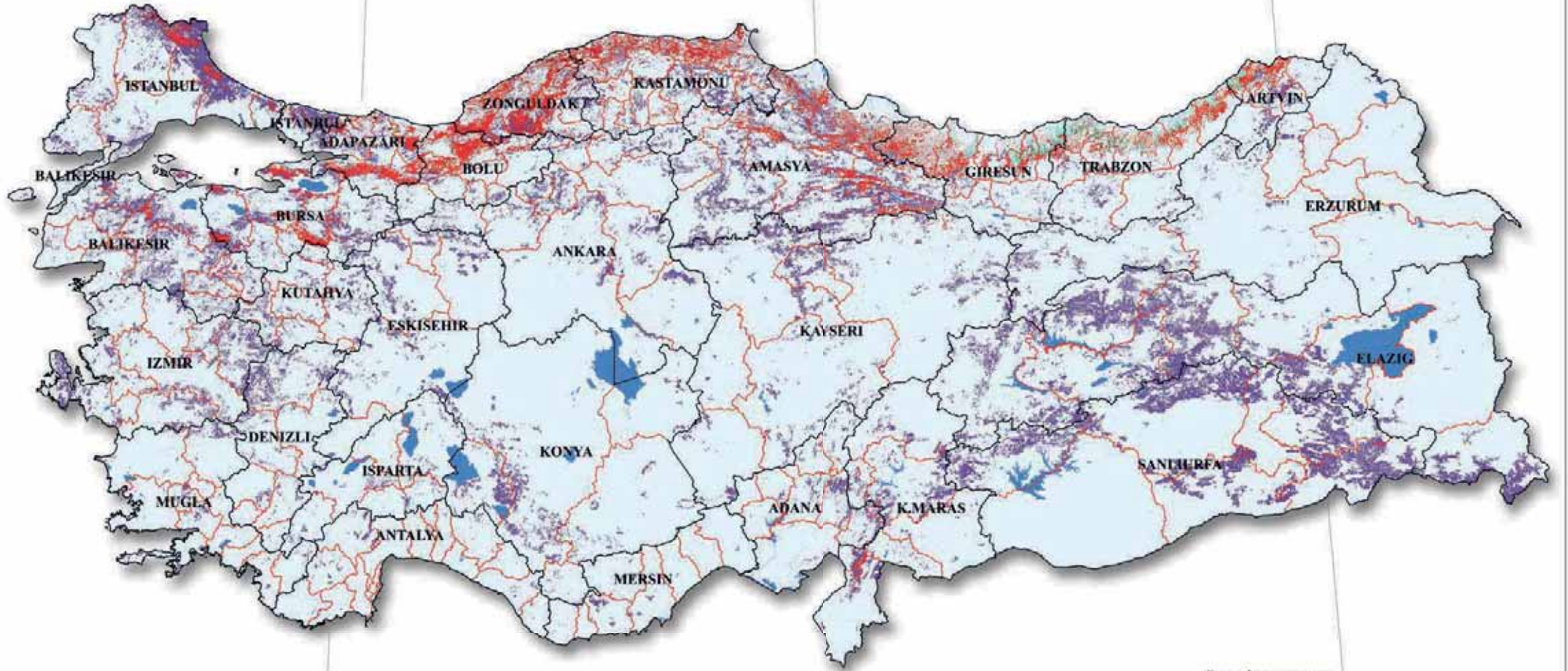
KIZILÇAM	LADIN	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
KARACAM	SEDİR	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
SARIÇAM	ARDIÇ	GÖLLER-BARAJLAR
GOKNAR	FISTIKÇAMI	

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

YAPRAKLI BAZI AĞAÇ TÜRLERİNİN YAYILIŞ ALANLARI HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

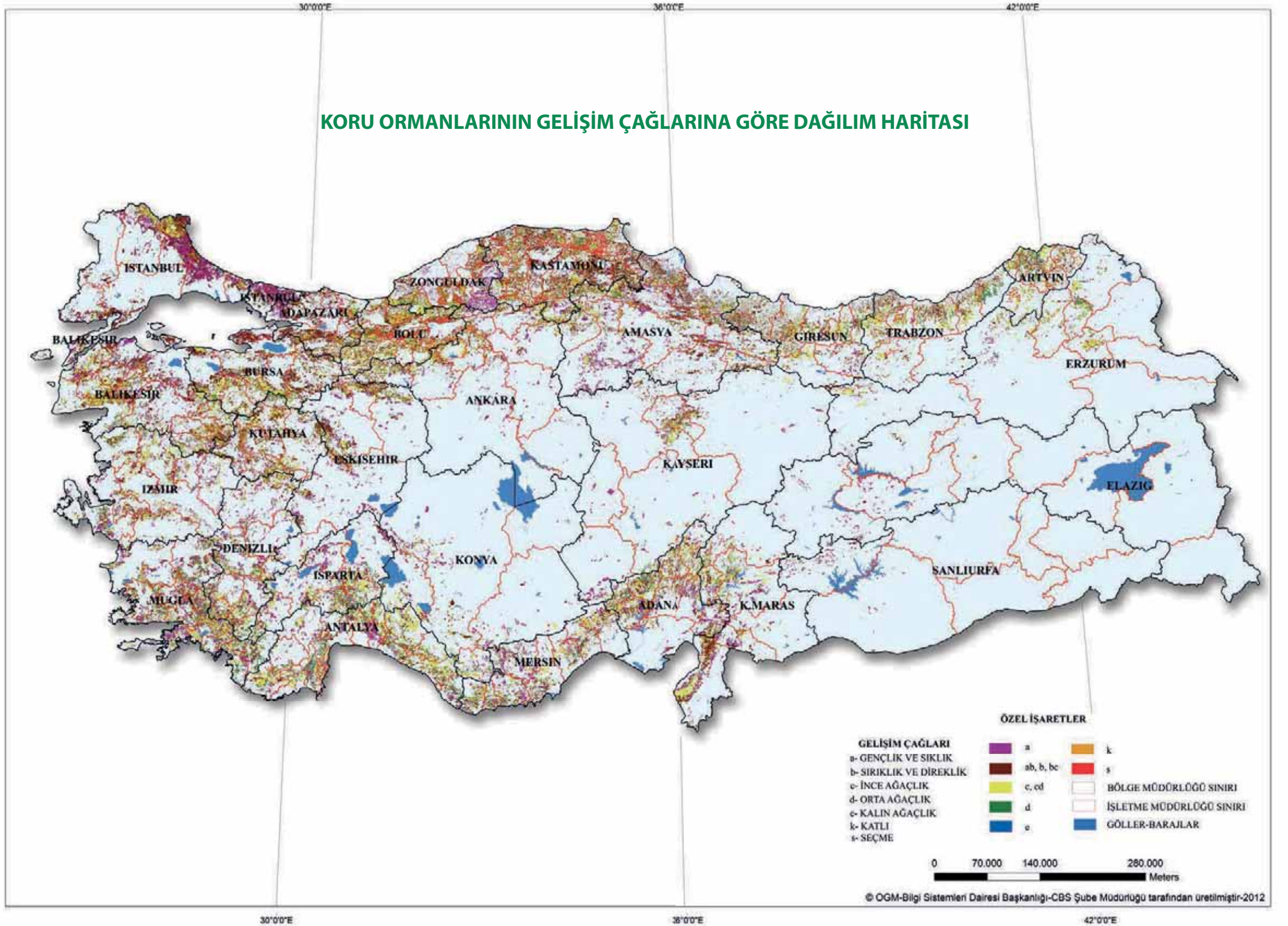
KAYIN	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
MEŞE	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
GÜRGEN	GÖLLER-BARAJLAR
KIZILAĞAÇ	
KESTANE	

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

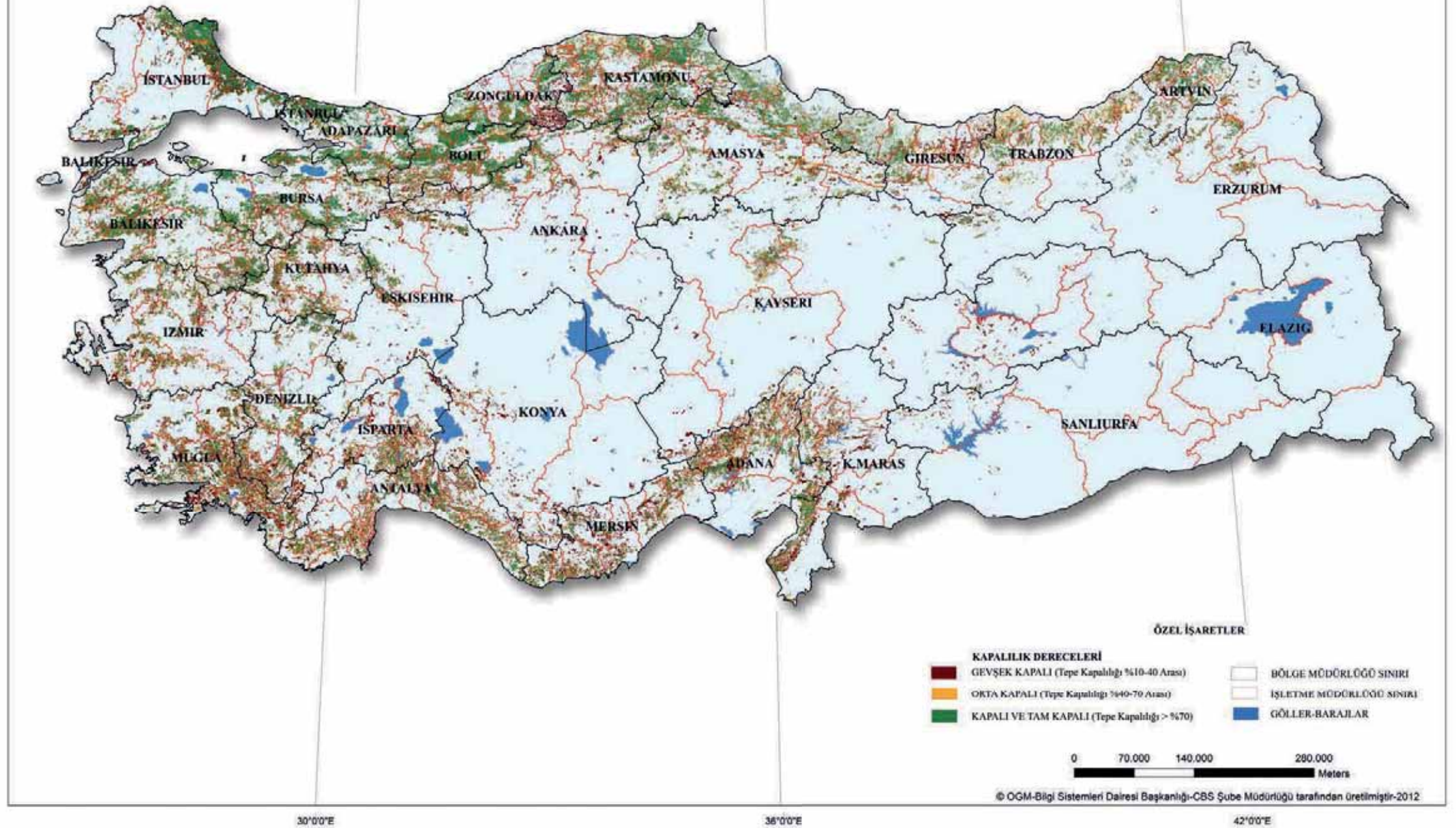

KORU ORMANLARININ GELİŞİM ÇAĞLARINA GÖRE DAĞILIM HARİTASI

KORU ORMANLARININ KAPALILIKLARINA GÖRE DAĞILIM HARİTASI

BORMANLARIMIZDA YAYILIŞ GÖSTEREN ASLİ AĞAÇ TÜRLERİ

İkizdere - RİZE

KIZILÇAM

Pinus brutia Ten. (Pinaceae)

Batı Anadolu ve Akdeniz bölgesindeki geniş yayılışının dışında kızılçam, Erbaa yakınlarındaki Kelkit çayı ile Yeşilırmağın birleştiği yer, Ayancık, Sinop, Boyabat, Amasya, Zonguldak gibi Akdeniz ikliminin bariz olarak görüldüğü mikroklima bölgelerinde küçük adacıklar halinde bulunur. Türkiye'de en büyük yayılışı Akdeniz kıyı kuşağı ile kıyıya yakın arka bölgeler ve Güneydoğu'dur. Ülkemizde 1500 m'ye kadar yetişir. En geniş yayılış gösteren çam türümüzdür.

25 m boy, 60 cm kadar çap yapabilen önemli bir orman ağacıdır. Önceleri piramit görünümlü iken yaşlandıkça geniş tepelidir. Kabuğu düzgün boz renkte iken yaşlanınca, esmer kırmızımsı renkte kalın kabuk durumunda görülür. Yeni sürgünler kırmızımsı renktedir. Daha çok kızılçam adını da buradan almaktadır.

Sıcaklık isteği fazla olan bir türdür. Kışları ılıman, yazları sıcak ve kurak olan yerlerde toprak bakımından zayıf, kayalık, kireçli ya da kumsal yerlerde yetişebildiği gibi elverişli iklim ve balçıklı topraklarda kaliteli gövde yapar. Çok derine giden kazık kök yapar. Ülkemizde doğal olarak yeteşin ve en hızlı büyüyen türümüzdür. Rüzgarlara dayanıklılığı azdır. Rüzgar bu türün gövde ve tepe şekillenmesinde önemli rol oynar.

Yetiştirdiği bölgeler bakımından kar kırması ve devirmesi seyrek görülür. Çamkese böceği en büyük düşmanıdır. Sığ topraklarda fırtına zarar verir. Donlara karşı hassastır. Örtü yangınlarından az zarar görür. Çünkü kalın kabukludur. Reçinesinden yararlanılan tek çam türüdür.

Kolay işlenmesi nedeniyle yapı malzemesi, mobilya ve ambalaj sanayisinde kullanılır.

KIZILÇAM'IN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
3.207.913,9	2.646.758,9	5.854.672,8

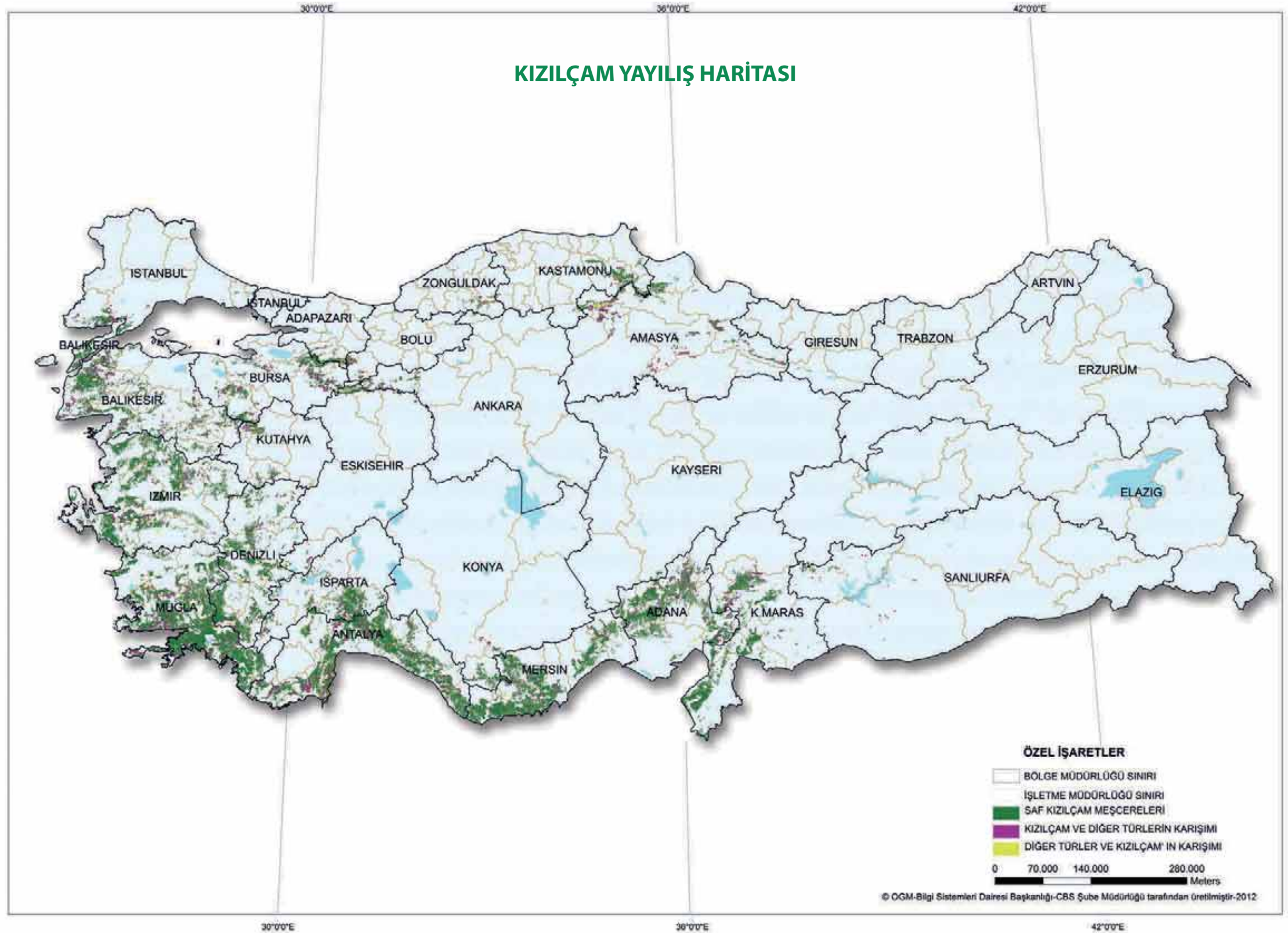
Gövde

Kozalak

Yaprak ve Sürgün

KARAÇAM

Pinus nigra Arnold. (Pinaceae)

Ülkemizin hemen hemen her bölgesinde görülür. Coğrafi olarak geniş yayılışa sahip çam türü olan karaçam ülkemizde 400-2100 m yükseltilerde yer alır.

Yaşlı gövdesi derin çatlaklı, kalın ve boz renkli kabukları vardır. 40 m kadar boy, 1 m den çok çap yapabilen silindirik biçiminde düzgün gövdeye sahiptir. Tepe yapısı, azman yapmaya eğilimli olduğu halde, yüksek mıntikalarda ve sık meşcerelerde dar ve küçüktür. Gençlikte büyümesi çabuktur.

Toprak istekleri bakımından çok kanaatkârdır. Karaçam derin topraklarda kazık kök, sıg ve sert topraklarda kalp kök sistemini oluşturur. Nemli derin ağır balçıkla, kumlu-balçık ve balçıklı-kum topraklarında iyi yetişir.

Saf ormanlarını yangın ve kar zararları tehdit eder. Fırtına zararları sıg topraklarda ve seyrek yetiştiği alanlarda tehlikelidir. Dona ve kuraklığa dayanıklıdır.

Karaçamın odunları sert, dayanıklı, reçineli ve iyi kalitelidir. Çivi ve vida tutma direnci iyi, işlenmesi kolay olduğundan yapı malzemesi olarak kullanılır.

KARAÇAM'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
2.580.193,0	2.112.866,6	4.693.059,6

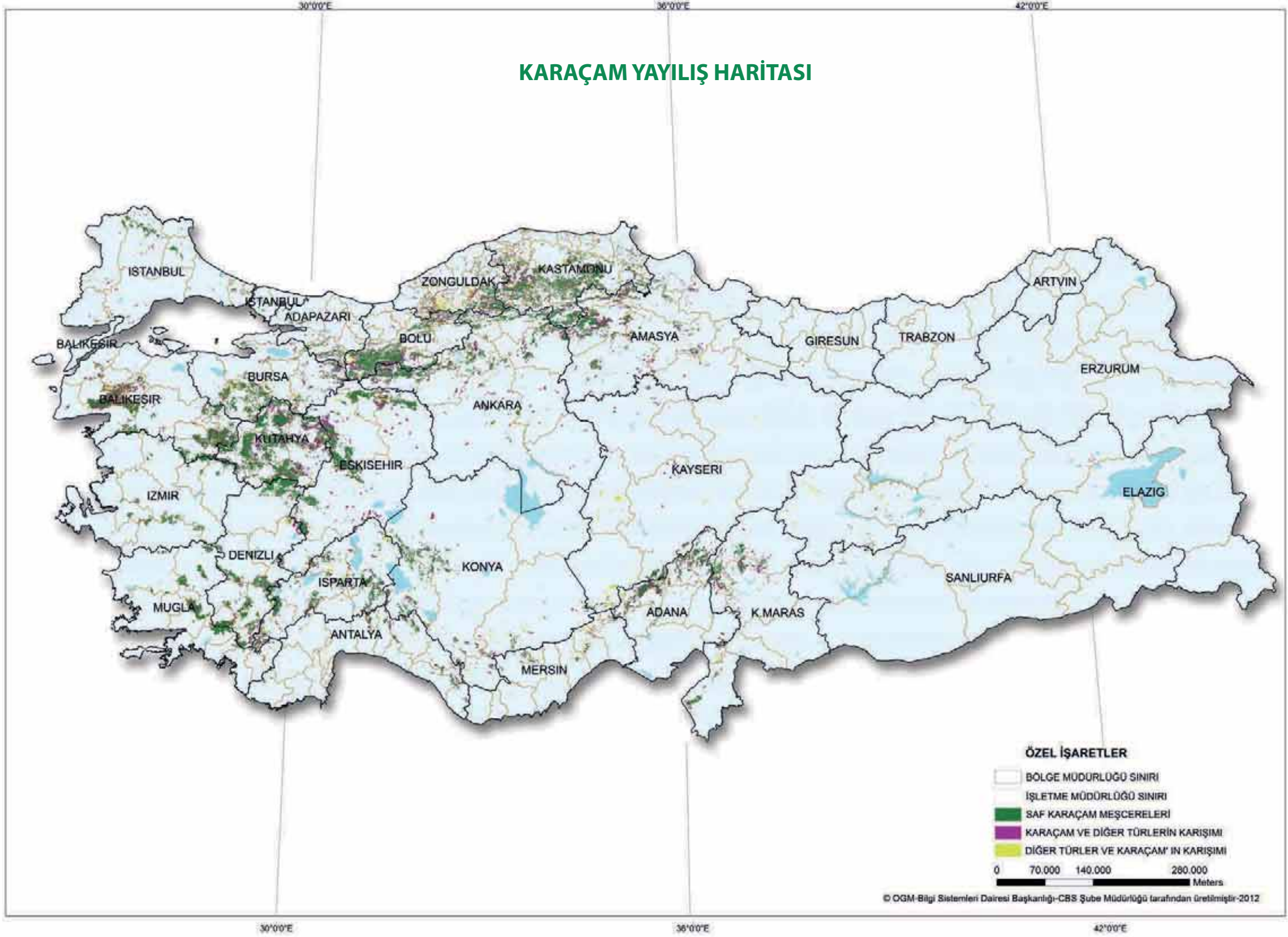

Gövde

Yaprak ve Kozalak

KARAÇAM YAYILIŞ HARİTASI

SARIÇAM

Pinus silvestris L. (Pinaceae)

Türkiye ve dünyadaki en güney sınırı Kayseri-Pınarbaşı'ndadır. En yoğun yayılışını Kuzey Anadolu'nun iç mntıkalarında yapar ve buradan orta Anadolu'ya sarkar. Karadeniz kıyısında Of-Sürmene (Çamburnu) arasında denize kadar iner. Doğu Anadolu'da 2700 m'ye (Sarıkamış-Ziyaret Tepesi) çıkar. Güneydeki en uç yayılışı Afyon-Ihsaniye'dedir. Sarıçam Türkiye'de ortalama 1000-2500 m'ler arasında toplu yayılışını yapar. Bunu dışında Kayseri-Kahramanmaraş arasında Pınarbaşı, Göksun yörelerinde yedi küçük odacık halinde bulunur. Burada yalnız Türkiye'de değil dünyada ki yayılışının en güney noktalarından birisine ulaşmış olmaktadır.

Narin gövdeli, sivri tepeli ve ince dallı ya da dolgun ve düzgün gövdeli herdem yeşil bir ağaçtır. Yaşamakta olduğu geniş alanın ekolojik şartlarına göre 20-50 m arasında boy yapabilir. Genç gövdelerde, yaşlı ağaçların üst kısımlarında, kalın dallarda "tilki sarısı" rengindeki kabuk gayet ince levhalar halinde ayrılır. Genellikle kuvvetli bir kök sistemi kurar.

Toprak isteği bakımından kanaatkâr olan Sarıçam gevşek, derin, nemli kum topraklarında iyi yetişir. Dona ve kuraklığa karşı dayanıklıdır.

Çok çeşitli kullanım yerlerine sahip bulunan odunu oldukça dayanıklı ve reçinelidir. Çok kolay işlenen odunu düzgün ve parlak bir satıh verir, boya cila ve tutkalı kolay emer ve iyi çivi tutar. Bu özellikleri ile sarıçam yapı malzemesi; kapı, pencere, tavan ve taban kaplaması olmak üzere mobilyacılık ve oymacılıkta kullanılır.

Gövde

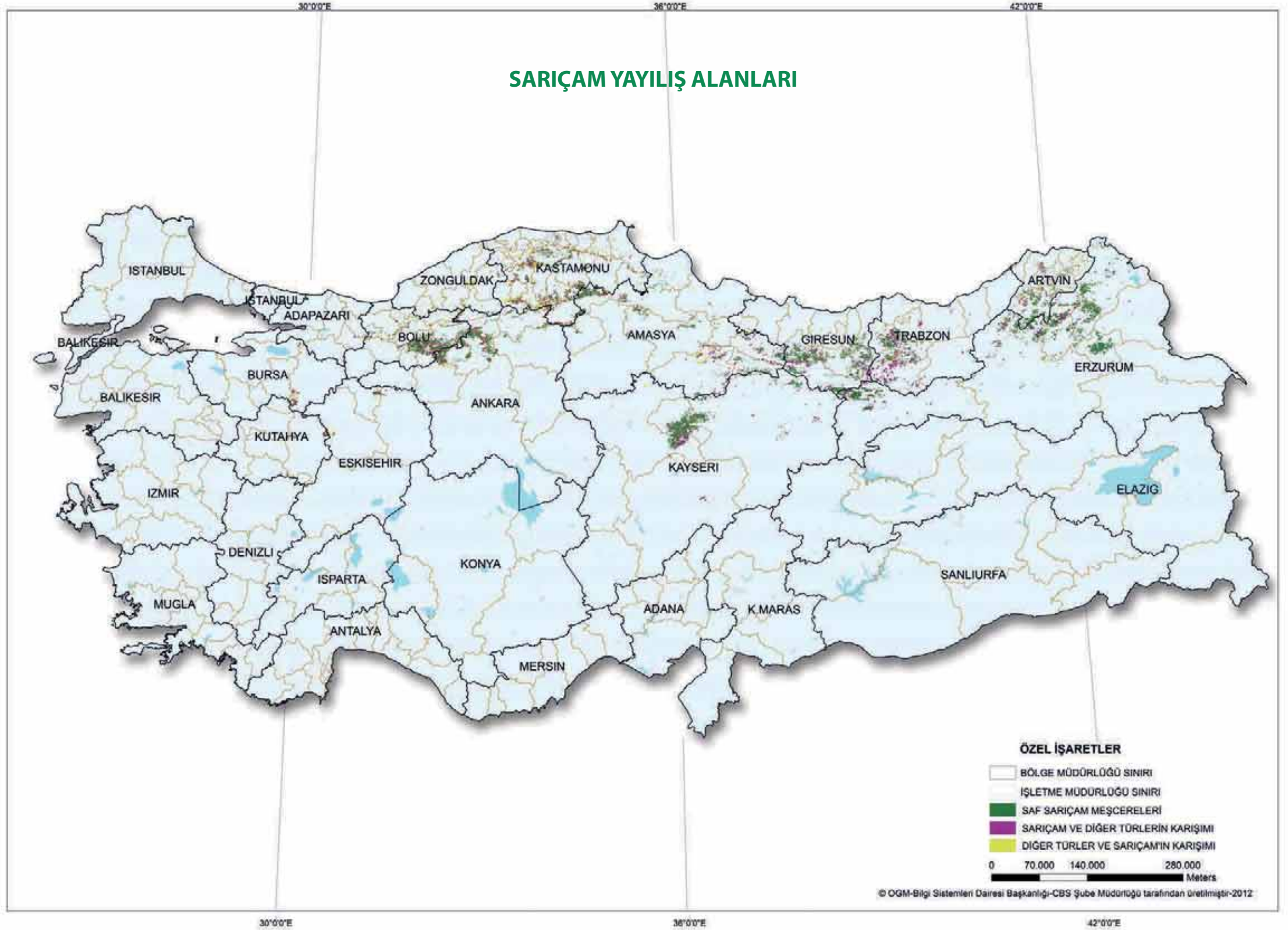
Sürgün

Yaprak ve Kozalak

SARIÇAM'IN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
751.059,7	728.587,9	1.479.647,6

SARIÇAM YAYILIŞ ALANLARI

GÖKNAR

Abies sp. (Pinaceae)

Ülkemizde 4 türü vardır:

Abies nordmanniana Link. (Doğu Karadeniz Göknarı)

Abies bornmülleriana Mattf. (Uludağ Göknarı)

Abies equitrojani Aschers. et Sint. (Kazdağı Göknarı)

Abies cilicica Carr. (Toros Göknarı)

Doğu Karadeniz Göknarı; doğudan başlamak üzere Doğu Karadeniz Bölgesinde batıya doğru Kızılıрмаğa kadar olan yerlerde bulunmaktadır. Uludağ Göknarı yurdumuza özel bir ağaç türüdür. Kuzey Anadolu'da Kızılırmak vadisinden başlayarak batı yönünde Uludağ'a kadar yayılış gösterir. Kazdağı Göknarı endemik bir türümüzdür. Çanakkale, Balıkesir ve Bursa arsındaki alanda yayılış gösterir. Asıl yayılışını Kazdağları ve Çataldağ'da yapar. Bu sahalarda birbiriyle bağlantısı olmayan 6 ayrı alanda bulunur. Toros Göknarı Güney Anadolu Toros dağları, anti-Toroslar, Amanos Dağlarında yayılır.

Uzun, düzgün ve dolgun gövde yapar Sivri tepe oluşturur. Kazık kök sistemine sahiptir. Bununla birlikte yan köklerin bir bölümü siğ olarak yayma yeteneğindedir. Gölgeye dayanıklı bir ağaçtır. Nemli ve serin iklim bölgelerinde derin havadar nemli topraklarda iyi yetişir. Siğ topraklarda fırtına zararları görülür.

Göknar özellikle mobilya, lambri, pervaz, kaplama levhası üretiminde ve inşaat sektöründe yapı malzemesi olarak kullanılır. Ayrıca, kutu, kafes ambalajı, sandık, fıçı, oyuncak, v.b. yapımında tercih edilir.

Gövde

Yaprak ve Sürgün

Kozalak

GÖKNAR'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
406.989,1	263.400,5	670.389,6

GÖKNAR YAYILIŞ HARİTASI

DOĞU LADİNİ

Picea orientalis (L) Link. (Pinaceae)

Doğu ladini Kafkasya'da ve Türkiye'de bulunur. Ülkemizdeki yayılımının batı sınırı Ordu'da Melet ırmağının doğusundan başlar ve doğuya doğru Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin mıntıklarını içine alır. Yer yer tek ya da birkaç ağaçlık kümeler halinde deniz kıyısına kadar inmekte ise de deniz yüzeyinden 1000 m yükseklikten sonra geniş orman kuruluşlarında görülür.

60 m bazen daha fazla boylanabilen ve 2 m'den fazla çap yapabilen düz ve dolgun gövdeli bir ağaç türüdür. Nemli havaları, derin, havalanma kapasitesi yüksek, nem içeriği fazla, kumlu ve balçık, besince zengin, humuslu serin toprakları sever. Böyle yerlerde çok iyi bir gelişme gösterir. Yetişme muhitinde dar ve sivri tepeler yapar. Sığ kök sistemine sahiptir. İyi yetişme ortamında gençlikte gölgeye oldukça dayanıklıdır.

Doğal yayılış alanında dondan zarar görmez, ancak bazı yıllarda geç donlardan olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir. Kuraklık zararı görüldüğü gibi sık ve bağımsız meşcerelerde fırtına, kar devirmesi ve kar kırması görülmüştür.

Selüloz ve kâğıt endüstrisi yanında yapı malzemesi, kontrplak, kaplama, mobilya, lambri, her türlü ambalaj, sandık, kutu, sepet, kibrit çöpü ve kurşun kalem yapımında kullanılır.

DOĞU LADİN'İNİN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
230.211,9	104.260,5	334.472,4

Gövde

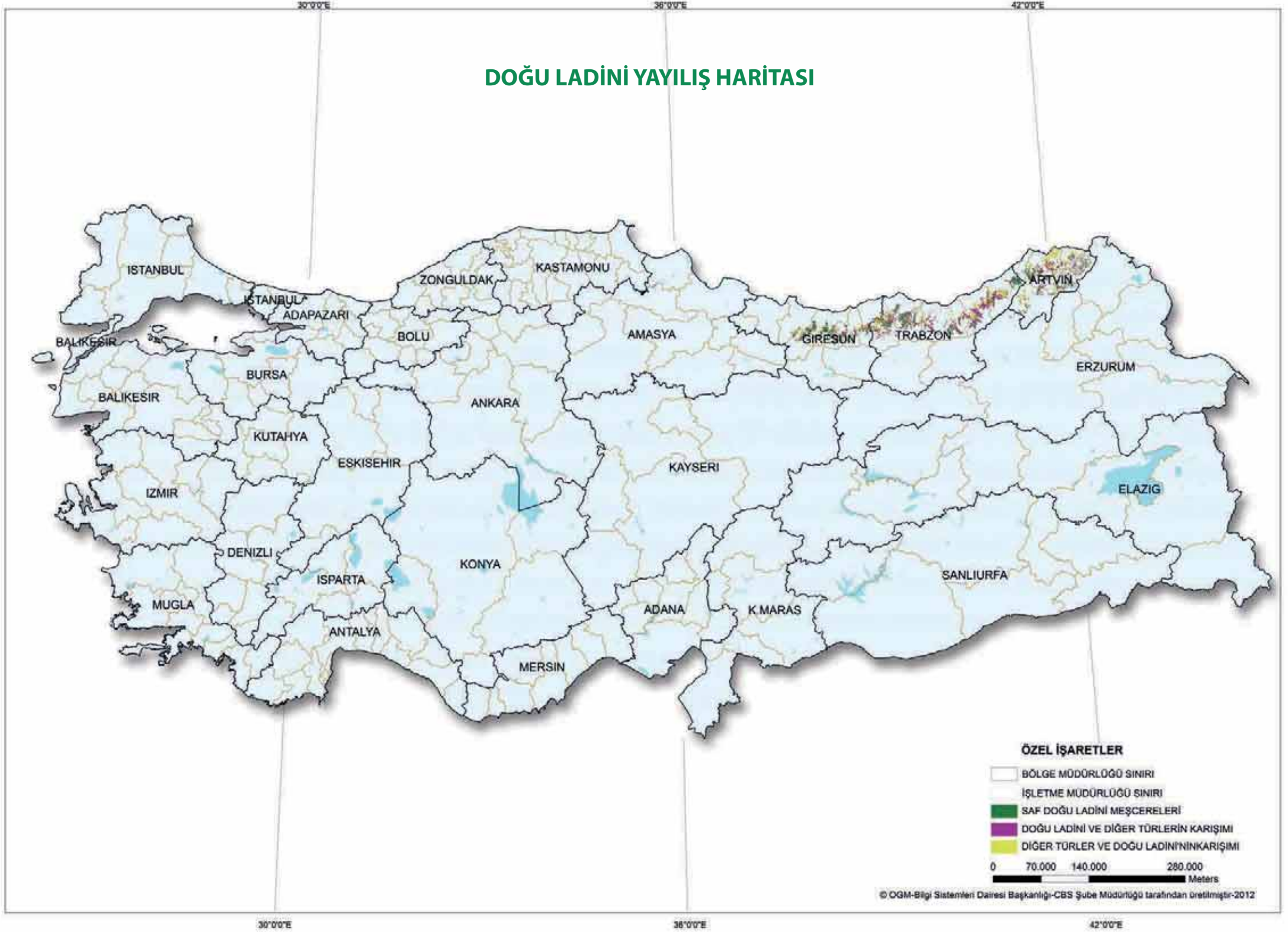

Yaprak ve Kozalak

Sürgün

DOĞU LADİNİ YAYILIŞ HARİTASI

TOROS SEDİRİ

Cedrus libani A. Rich. (Pinaceae)

Genel olarak Akdeniz ikliminin (Güney Anadolu deniz iklimi) hakim olduğu yerlerde, Anadolu'da batı, orta ve doğu Toroslarda doğal olarak yayılış gösterir. Kuzeyde Erbaa, Niksar ve Afyon-Emirdağ çevrelerinde küçük ve izole bir yayılış gösterir.

40 m.ye kadar boy, 2 m.ye kadar çap yapabilen genç iken piramit görünüşlü, yaşlılarda geniş, yassı tepeli, düzgün gövdeli güzel görünüşlü bir ağaç türüdür. Yurdumuzda birçok yerde görüldüğü gibi nispeten kurak ve kalkerli yamaçlarda çoğu kez kayalar arasında yetişebilmektedir. Serin ve derin topraklarda iyi bir gelişme ve büyüme gösterir. Sedir bilhassa gevşik, sıcak, havalanması ve suyu geçirgenliği iyi, biyolojik bakımdan aktif, nötr ya da hafif alkali reaksiyonlu balçık ve ince kum balçığı topraklarda yetişmekle birlikte, doğal yayılışı bu topraklara bağlı kalmaktadır.

Sık meşcerelerde gövde yapısı düz, az dallı ve dolgundur. Derine giden kazık kök sistemine sahiptir. Özellikle kireçtaşı topraklarda yarık ve çatlaklarda oldukça derine gider. Kök sistemini geliştiremediği yerlerde rüzgâr etkilerine duyarlıdır. Acalla undulana'nın tehdidi altındadır.

Mobilya, doğrama, tel direği, inşaat ve gemi kerestesi, kâğıt imalinde kullanılmaktadır.

Gövde

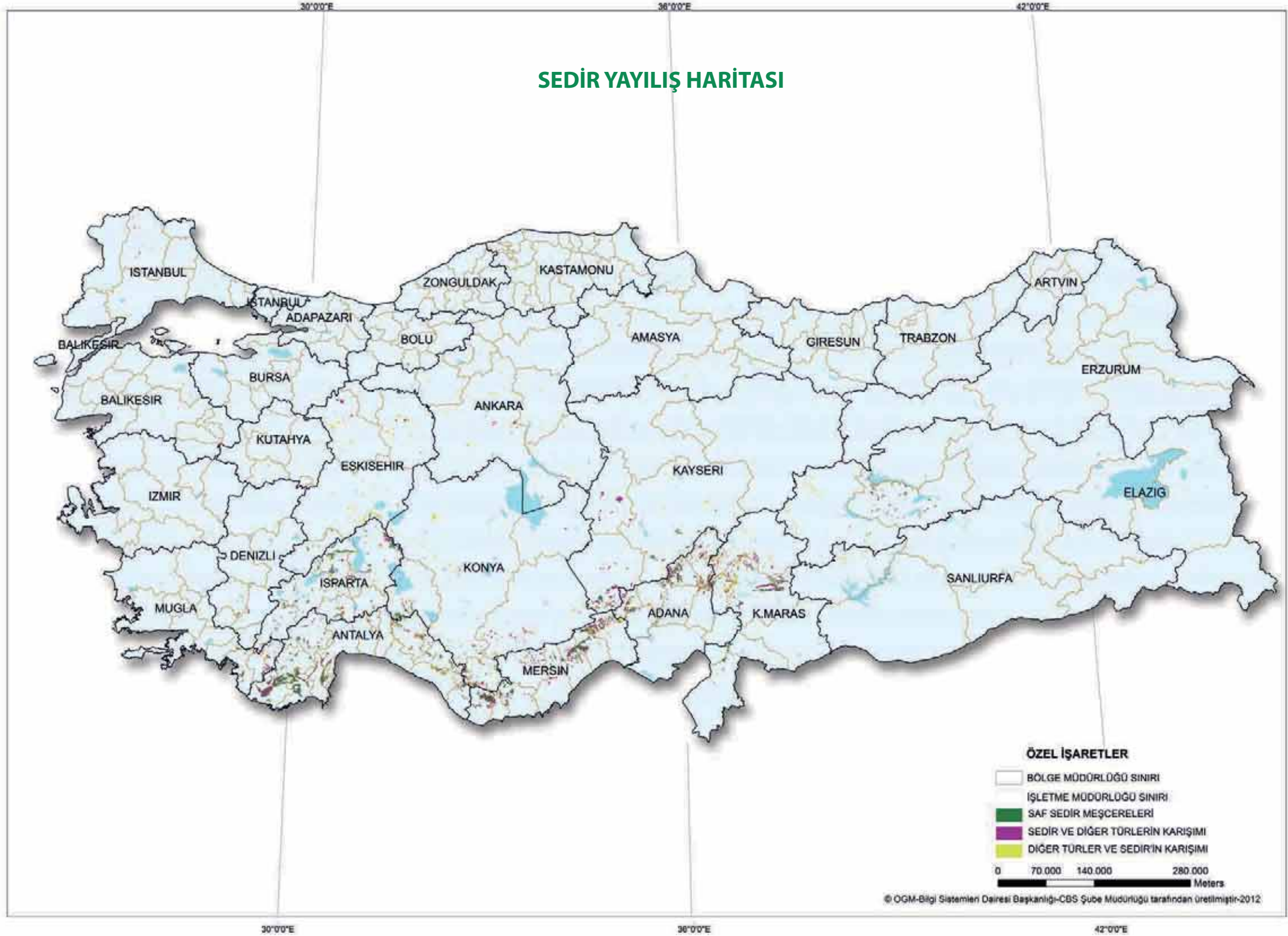
Yaprak ve Sürgün

Kozalak

SEDİR'İN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
220.328,4	243.192,6	463.521,0

SEDİR YAYILIŞ HARİTASI

ARDIÇ

Juniperus sp. (Cupressaceae)

Ülkemizde bulunan Ardiçlar botanik özelliklerine göre *oxycedrus* ve *sabina* adlı 2 seksiyona ayrılır. Önemli ardiç türleri;

Oxycedrus seksiyonundan;

Juniperus oxycedrus L. (Katran Ardicı, Diken Ardicı)

Sabina seksiyonundan;

Juniperus excelsa Bieb. (Boz Ardiç)

Juniperus foetidissima Willd. (Kokulu Ardiç, Yağ Ardicı)

Juniperus phoenicea L. (Finike Ardicı, Servi Ardiç)

Sürüngen çalılardan büyük ağaçlara kadar dünyada 60 kadar türü olan ardiç ülkemiz ormanlarında en fazla yayılış gösteren ağaç türlerinden biridir.

Deniz iklimi etkilerinin azalmaya başladığı yörelerden başlayarak stepe kadar sokulmakta ve sıcağa, soğuğa ve kuraklığa dayanıklı olması nedeniyle karasal iklimin bir ağacı olarak ülkemizin hemen hemen her bölgesinde yayılış göstermektedir. Toprak bakımından kanaatkârdır. Nemli hatta bataklık yerlerde olduğu gibi kurak topraklarda da yetişebilen türleri vardır. Kurak, fakir topraklarda, taşlık kayalık ve kireçli yerlerde, kumsal topraklar üzerinde yetişebilirler.

Odunu genel olarak yumuşak, hafif ve çok dayanıklı ve güzel kokuludur. Kurşun kalem üretiminde çivi ve vida tutma direnci iyi olduğundan mobilyacılıkta, dekorasyon ve duvar kaplamaları üretiminde kullanılan ardiç aynı zamanda park ve bahçe düzenlemelerinde kullanılan dekoratif bir ağaçtır.

ARDIÇ'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
91.234,3	484.081,0	575.315,3

Gövde

J. communis L.
Sürgün ve Kozalak

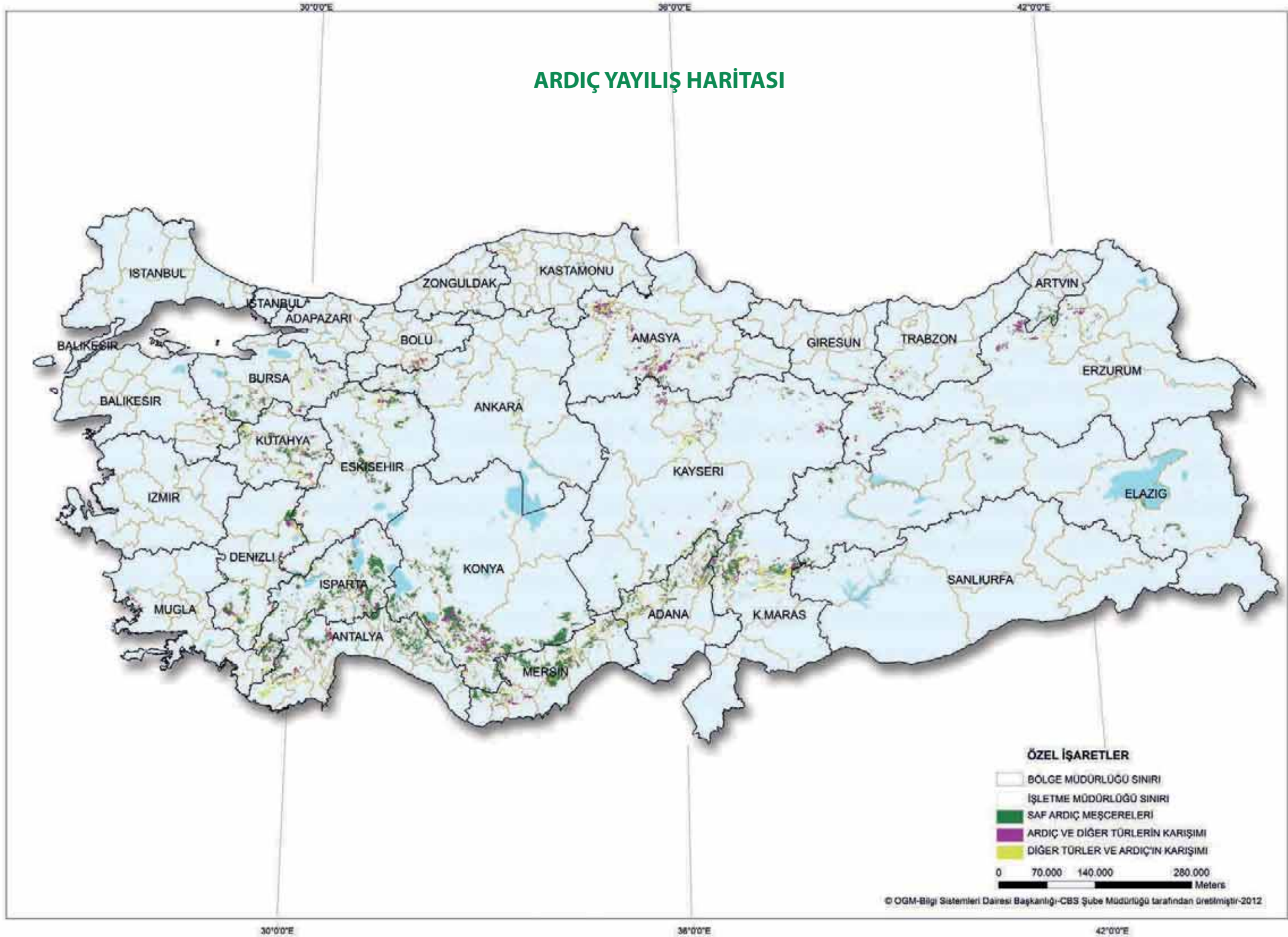

J. phoenicea L.
Sürgün ve Kozalak

J. oxycedrus L.
Sürgün ve Kozalağı

ARDIÇ YAYILIŞ HARİTASI

FISTIKÇAMI

Pinus pinea L. (Pinaceae)

Fistikçami en geniş coğrafi yayılışını Anadolu'da yapar. Özellikle Batı Anadolu'da, Bergama yakınında (Kozak Yaylası), Aydın, Muğla dolaylarında ormanlar kurar. Antalya Manavgat sahillerinde, Gemlik körfezi kıyılarında, Maraş'ta ve Çoruh vadisinde ve Trabzon Kalenema deresinde lokal olarak yayılır.

25 m'ye kadar boylanabilen, düzgün gövdeli, şemsiye görünümünde geniş ve yuvarlak tepelidir. Kabuk önceleri düzgün, sonra yarılmış durumda, kırmızımsı boz esmer renktedir. Odunundan çok halk arasında çam fıstığı diye adlandırılan yağlı tohumundan faydalanılır. Aynı zamanda değerli bir süs ağacıdır. Kök sistemi kuvvetlidir. Elverişli topraklarda derine giden kazık kök yapar.

Fistikçami odunu çivi ve vida tutma kabiliyetinin yüksek olması ve kolay işlenmesi nedeniyle yapı kerestesi olarak kullanılır.

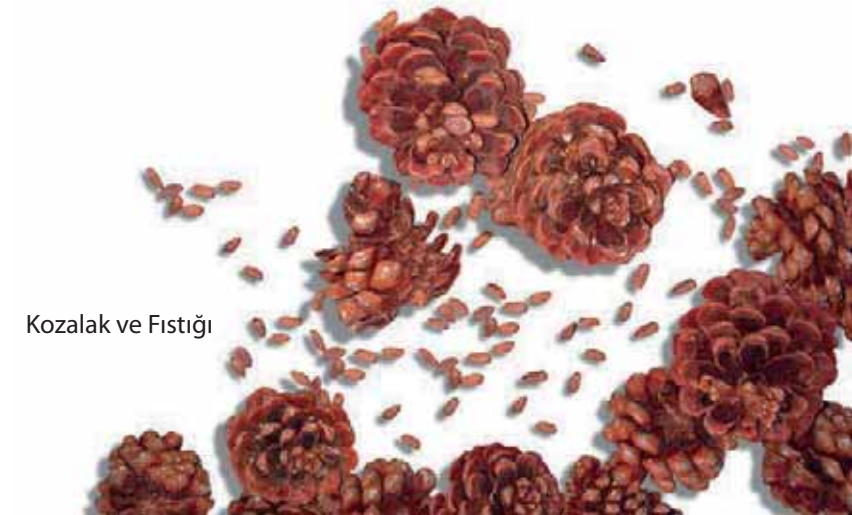

Gövde

FISTIKÇAM'ININ ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
60.888,5	28.139,0	89.027,5

Erkek Çiçek

Kozalak ve Fıstığı

SERVİ

Cupressus spp. L. (Cupressaceae)

Herdem yeşil ağaç veya çalı formunda bulunan servilerin 20 türü ve bu türlerin çeşitli taksonları vardır.

Uygun iklim koşullarının bulunduğu yerlerde rutubetli saf kum topraklardan, hafif veya ağır balçık veya kurak, kireçli topraklara kadar değişik özellikteki topraklarda yetişebilir.

Tüm serviler park, bahçe, koruyucu şerit ve canlı çit ağaçları olarak çok dekoratiftirler.

Ülkemizde doğal olarak yetişen *Cupressus sempervirens* L. (Adi Servi, Akdeniz Servisi)'in iki varyetesi vardır. *Cupressus sempervirens* var. *sempervirens* (Piramidal Servi), Cami avlularında, mezarlıklarda süs bitkisi olarak kullanılır. Diğer varyetesi, *Cupressus sempervirens* var. *horizontalis* (Dallı Servi)'in dünya üzerindeki ormanlarının bir bölümü Akdeniz Bölgesi'nde bulunmaktadır. Piramidal formdan geniş konik tepe yapısıyla ayrılır. 30 m'ye kadar boy yapabilen sütun ya da piramit görünüşünde veya geniş ve yaygın tepeli ağaç durumunda bulunur.

Kabuk genç bitkilerde kırmızimsı renkte, yaşlılarda bozumsu kahve-rengindedir. Uzun çatlaklı ince ve düzgün bir kabuğu vardır.

Kanaatkar bir tür olup, hiç bir ağaç türünün yetişmediği fazla kireçli topraklarda, Akdeniz iklim tipinin hüküm sürdüğü kurak ve fakir arazilerde ve kireçli topraklarda rahatça yetişebilmektedir. Üretim ormanında veya rüzgar şeritleri içinde iyi büyüebilmesi için derin ve rutubetlice toprak ister.

Yapıların iç ve dış bölümlerinde, gemi, köprü ve iskele ayaklarında kullanılır. Mobilya yapımında, tornalı işlerde, çamaşır ve çeyiz sandığı ve dolaplarında tercih edilir.

Gövde

Yaprak ve Kozalak

SERVİ'NİN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
419,8	1.050,0	1.469,8

PORSUK

Taxus baccata L. (Taxaceae)

Türkiye’de deniz iklimli Kuzeybatı Adadolu’da ve Toroslar’da bulunur. Bu mintikalarda Porsuk’a rutubetli dere yamaçları ve vadilerdeki ormanlar içinde tek, küme veya gruplar halinde dağınık olarak rastlanır. Kuzey Anadolu dağlarında Rize ve Trabzon’da, Bartın dolaylarında Kayın-Göknar ormanlarında alt bitki olarak kümeler halinde bulunur. Karabük’ün Elmalıdüz mevkiinde kalker kayalar üzerinde 40-146 cm çap ve 15-30 m boya sahip düz ve dolgun gövdeli bireylere rastlanır.

Yaz kış yeşil ağaççıklar ya da 20 m kadar boylanabilen ve bazen 1 m kadar çap yapan uzun ömürlü sık dallı ağaçlardır. Gövde kabuğu kırmızı kahverengidir, gelişi güzel çatlayarak dökülür, genç sürgünler yeşildir. İğne yapraklı (ibrelili) ağaçlar içinde sürgün verme yeteniğinde olan bir türdür. Porsuk odunu esnek olduğundan özellikle Avrupa ve İngiltere’de ok ve yay yapımında kullanılmıştır.

Hiçbir zaman saf meşcere halinde bulunmaz tek ya da kümeler halinde kayın, göknar, ladin ormanlarında bulunur.

Kireçli toprakları seven porsuk ağacı serbest alanlarda dona karşı duyarlıdır.

Genel görünüşü ve kırmızı renkli meyveleri ile park ve bahçelerde süs bitkisi olarak kullanılan porsuk ağacının 3 bin yıl yaşayanlarına rastlanır. Yaprak ve genç sürgünlerinde ise “Taksol” (Taxin) adlı zehirli bir alkaloid bulunur.

PORSUK’UN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
48,6	49,6	98,2

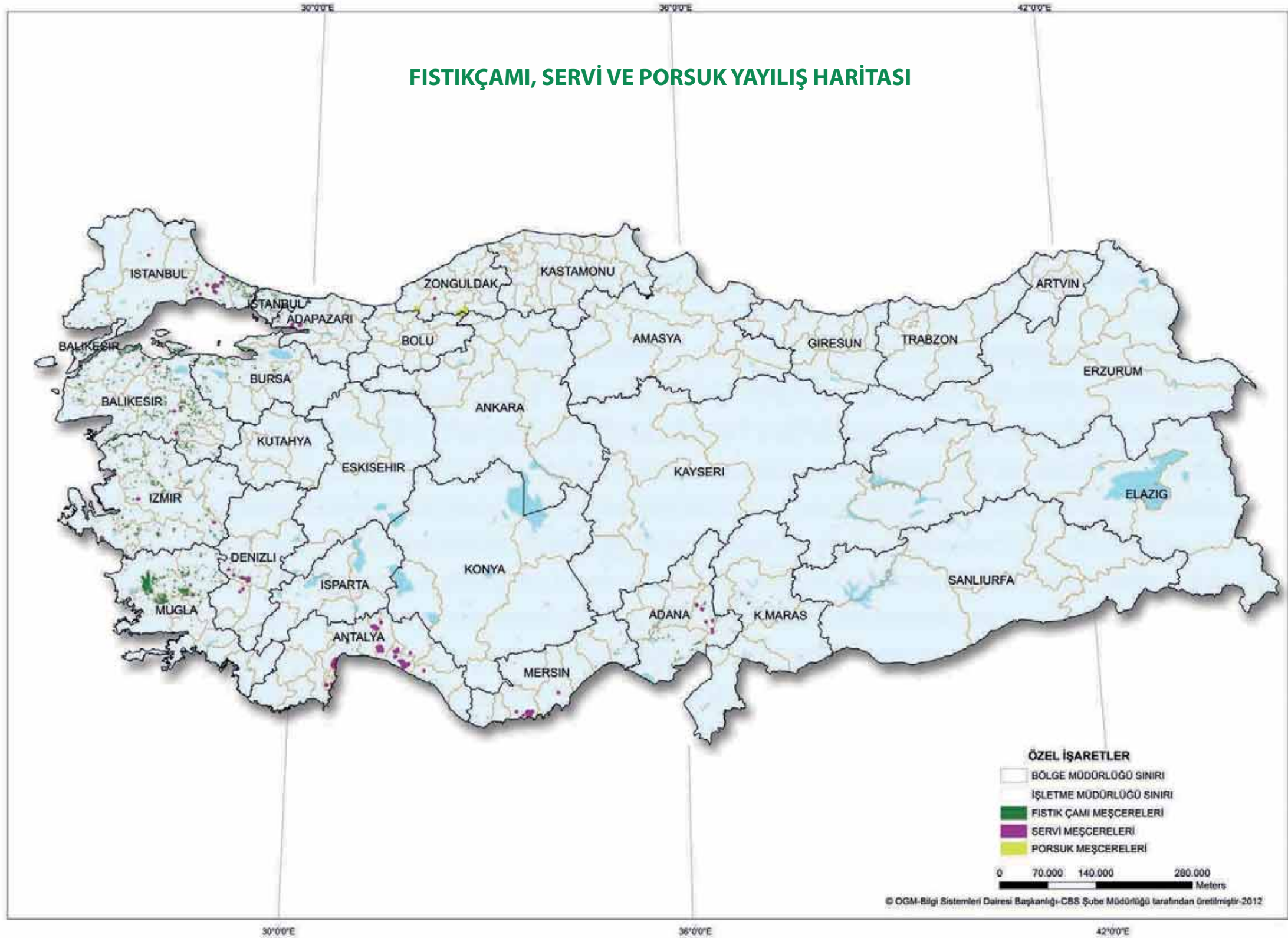
Gövde

Yaprak ve Arillus (Meyve)

FISTIKÇAMI, SERVİ VE PORSUK YAYILIŞ HARİTASI

KAYIN

Fagus sp. L. (Fagaceae)

Fagus orientalis (Doğu Kayını), Balkanlar'dan Trakya'ya ve kuzeyden ve güneyden Yıldız (Istranca) Dağları ile İstanbul'a ulaşır, sonra Kocaeli Yarımadası'na biraz Ege'ye iner. Buradan Doğu Karadeniz boyunca Kafkaslar'a ve Kırım'a uzanır. Bu ana yayılıştan ayrı olarak İskenderun körfezinin kuzeydoğusunda Hatay ve Maraş'ta ormanlarının yüksek mıntıklarında 1500 m. üzerinde izole yayılış gösterir.

30-40 m ye kadar boylanabilen kayının en belirgin özelliği, açık gri veya koyu gri renkli kabuklarının ağaçların hayatı boyunca çatlamadan düz ve pürüzsüz olarak kalmalarıdır. Genç sürgünleri tüylüdür.

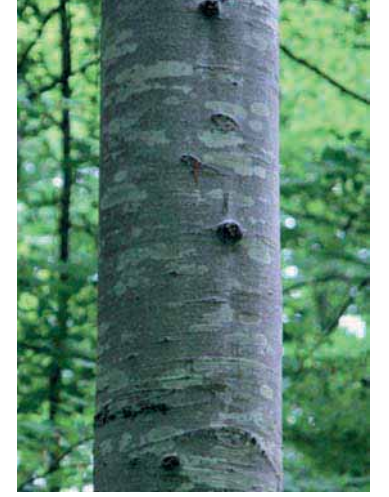
Deniz iklimini sever. Ilıman iklimli kıyı dağlarında yayılır. Direklik çağında tepeler sivridir sonraları yaygınlaşır ve kubbemsi bir biçim alır, yapraklanma siktir. İyi yetişme ortamlarında ve sık meşcerelerde çok uzun, düz ve dolgun gövdeler yapar. Kayın, genç yaşlardan başlayarak ince tali kökçükler meydana getirerek kalp kökü geliştirir ve bu kök sistemi oldukça derine gider. Buna rağmen tamamen derin kök-lülerden olmayıp entansif köklenen grubuna girer. Sürekli fakat orta derecede nemli madensel besin maddelerince ve humusça zengin toprakları sever. En büyük düşmanı don ve kuraklıktır.

Mobilya, kontrplak, parke, ambalaj sandığı maden direği, kömür, emprenye edildiği zaman travers imali ve yakacak odun olarak kullanılır.

Ayrıca *Fagus silvatica* (Avrupa Kayını)'nın da ülkemizde yayılışı bilinmektedir.

KAYIN'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
1.621.256,6	340.402,9	1.961.659,5

Gövde

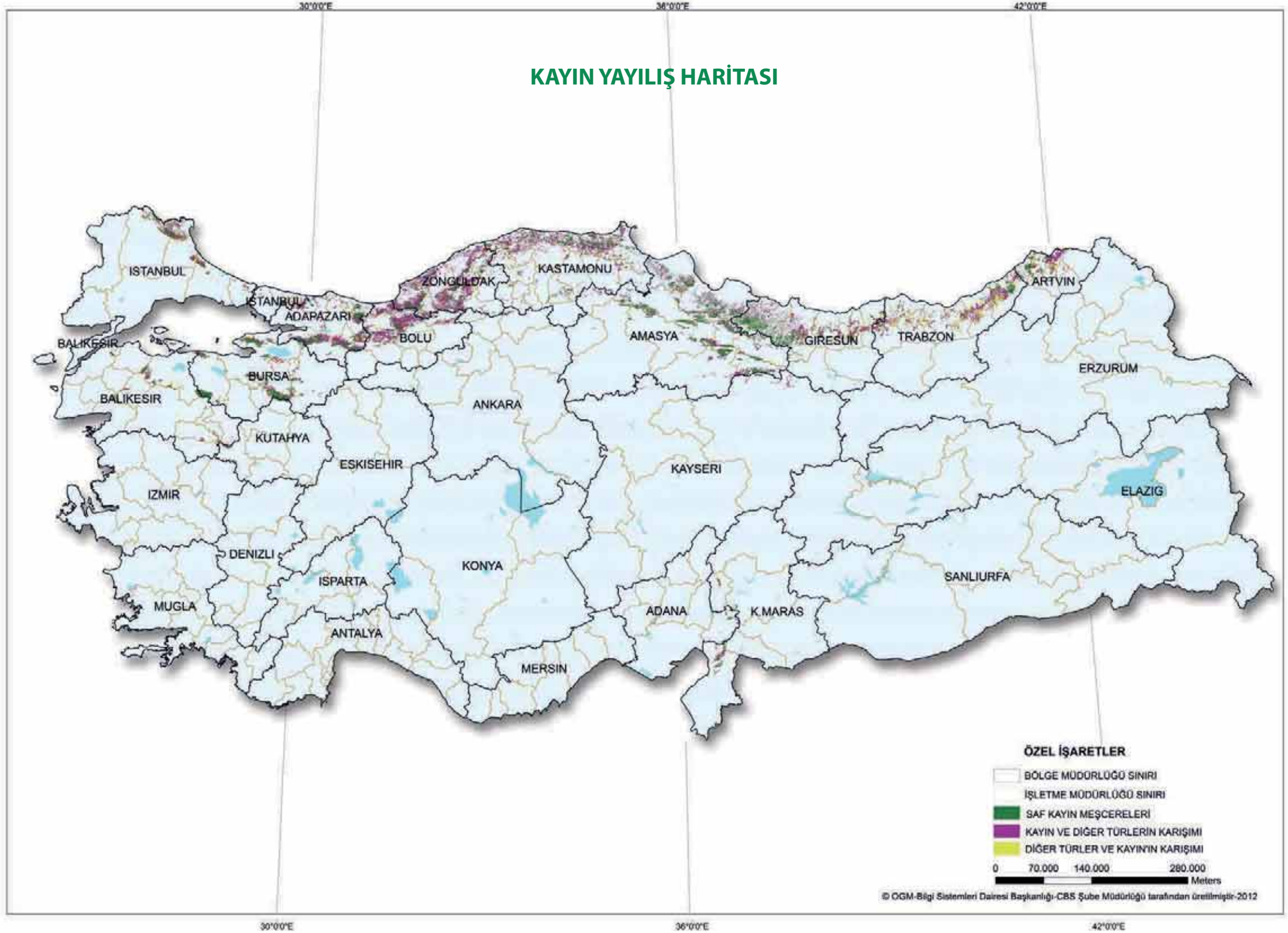

Yaprak

Çiçek

KAYIN YAYILIŞ HARİTASI

MEŞE

Quercus sp. (Fagaceae)

Ülkemizin hemen her bölgesinde türlerine bağlı olarak yayılış gösterir. Çoğunluğu ağaç, bazıları boylu çalı halinde kışın yaprağını döken veya herdem yeşil bitkilerdir.

Yaprakları değişik boyut ve görünüştedir; kenarları loplu, dişli, ender olarak da tamdır ve kısa ya da uzun saplıdır.

Meşeler kıymetli yapacak ve yakacak odun verirler. Kıymetli odunları dışında değerli yan ürünleri yanı sıra uzun ömürlü muhteşem varlıkları ile kuvvet ve kudret sembolü olmuşlardır.

Odunlarının yapıları, meyvelerinin olgunlaşma süresi, yaprak ve kabuk özelliklerine göre Akmeşeler, Kırmızımeşeler ve Herdemyeşilmeşeler olmak üzere üç gruba ayrılan meşelerin yurdumuzda 18 türü bulunmaktadır. Bazıları;

1- Ak Meşeler;

Q. petraea (Sapsız Meşe)

Q. robur (Saplı Meşe)

Q. hartwissiana (Istranca Meşesi)

2- Kırmızı Meşeler;

Q. libani (Lübnan Meşesi)

Q. trojana (Makedonya Meşesi)

Q. cerris (Saçlı Meşe)

3- Herdem Yeşil Meşeler

Q. coccifera (Kermes Meşesi)

Q. ilex (Pırnal Meşesi)

Q. aucheri (Boz Pırnal)

Masif ve kaplama olarak mobilya, oymacılık, doğrama ve kontrplak üretiminde kullanılır. Ayrıca, tarım aletleri, parke, yapı malzemesi olarak iskele, tavan ve taban kaplama gibi geniş kullanım alanı vardır.

MEŞE'NİN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
2.105.937,4	3.046.624,4	5.152.561,8

Gövde

Quercus ithaburensis - Palamudu

Q. pubescens - Palamudu

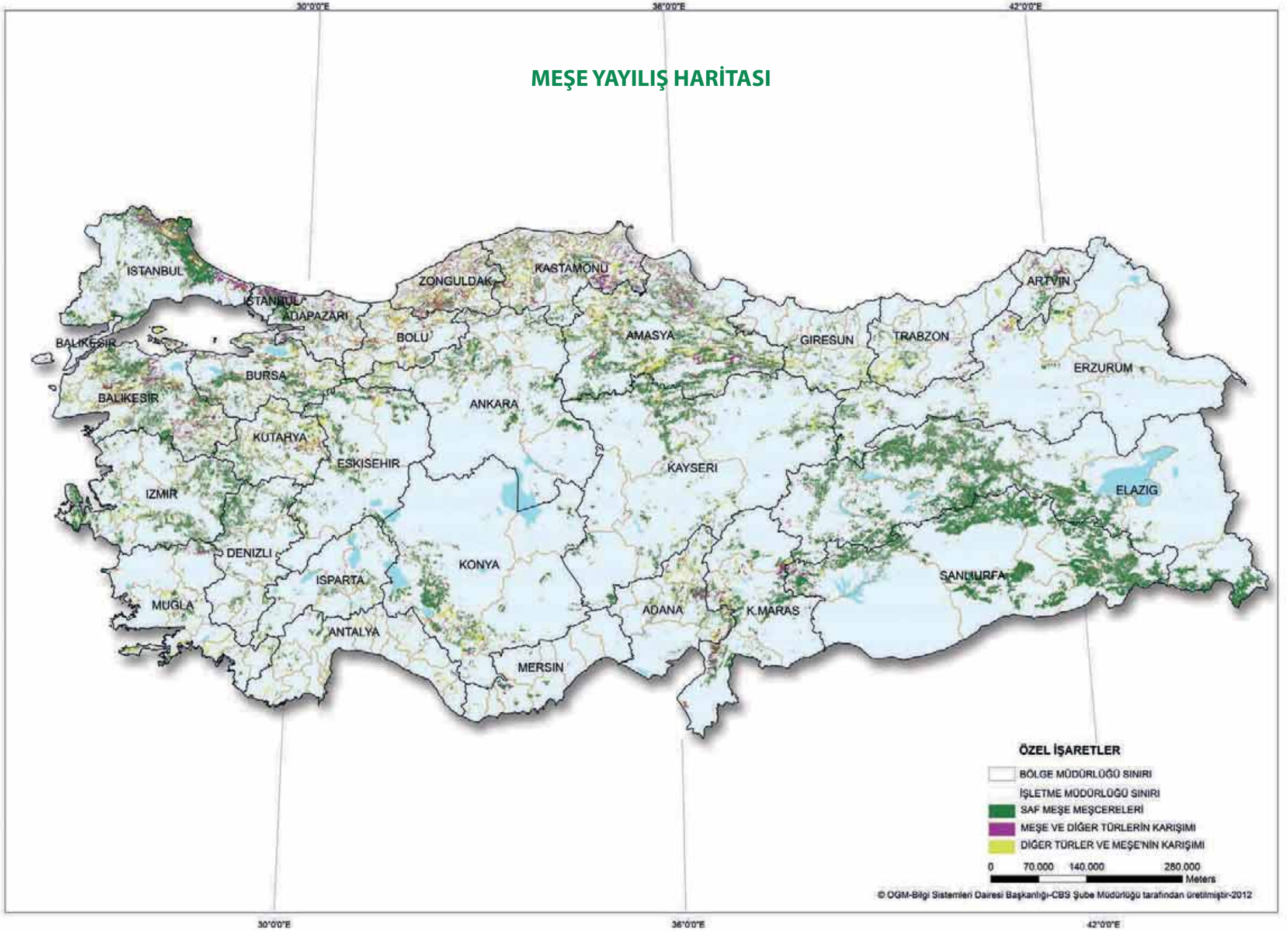

Q. robur - Palamudu

Q. petraea - Palamudu

MEŞE YAYILIŞ HARİTASI

GÜRGEN

Carpinus sp. (Betulaceae)

Ülkemizde iki türü doğal olarak bulunmaktadır.

Carpinus betulus L. (Adi Gürgen)

Carpinus orientalis Mill. (Doğu Gürgen)

Kışın yaprağını döken ağaç veya boylu çalı halindeki bitkilerdir. Trakya, Ege, Marmara Bölgesi, Kuzey Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesinde yayılış gösterir. Genellikle kuzey ve güney kıyı bölgelerimizin karışık ormanlarında bulunur.

Dallar narin, kabuk gri renkli, düzgün veya levhalar halinde çatlaklıdır. Toprak durumuna göre derine giden veya yayvan bir kök sistemi kurar.

Rutubetli ağırca toprakları sever, su baskınlarına dayanıklıdır, humus içeriği fazla olan sıcakça kalker topraklarında iyi bir büyüme yapar.

İki tür arasındaki en önemli fark, Doğu Gürgen'i sığağa, dolayısıyla kuraklığa daha dayanıklı olması nedeniyle Güney ve Güneydoğu Anadolu'da bulunmakta, Adi Gürgen ise Trakya, Kuzey ve Kuzeybatı Anadolu'da yayılmaktadır.

Yakacak olarak yoğun şekilde kullanılmasının yanında makine parçaları, ayakkabı kalıbı, spor aletleri, alet sapları, tarım aletleri, mekik yapımı ve torna işlerinde kullanılır.

Gövde

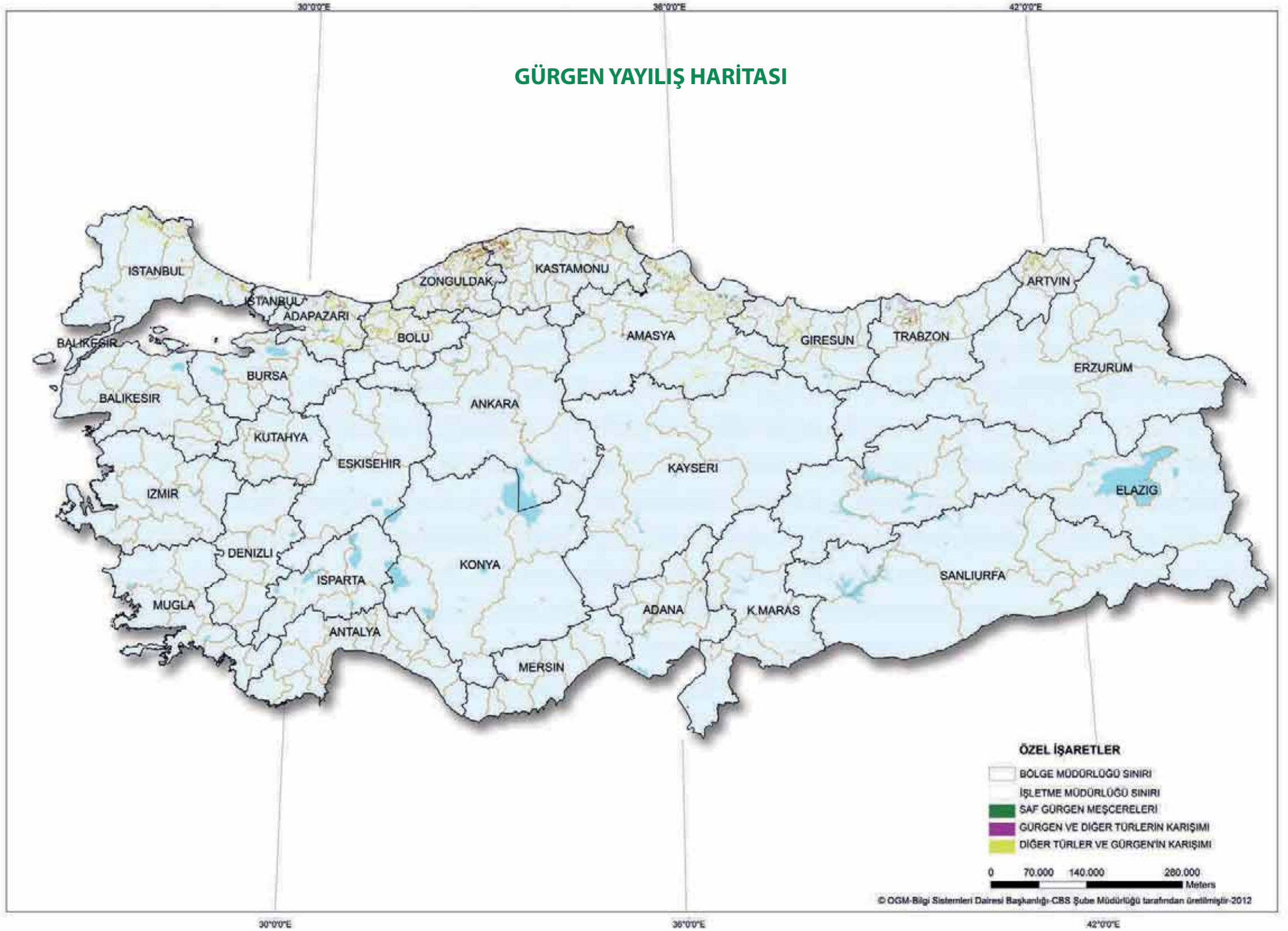
Meyve ve Sürgün

Yaprak

GÜRGEN'İN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
15.234,9	4.727,0	19.961,9

GÜRGEN YAYILIŞ HARİTASI

KIZILAĞAÇ

Alnus spp. (Betulaceae)

Kızılağaç'ın ülkemizde doğal olarak yetişen iki türü vardır;

Alnus orientalis (Doğu Kızılağacı)

Alnus glutinosa (Adi Kızılağaç)

Adi Kızılağaç'ın ülkemizde doğal olarak yetişen üç alt türü vardır;

Alnus glutinosa subsp. glutinosa (Adi Kızılağaç)

Alnus glutinosa subsp. barbata (Sakallı Kızılağaç)

Alnus glutinosa subsp. antitaurica (Toros Kızılağacı)

Ülkemizde Trakya, Marmara çevresi, Batı Karadeniz ve Doğu Karadeniz'de, Güney Anadolu ile Hatay'da bilhassa dere içlerinde sık rastlanır. Saf ve karışık olarak yayılış gösterir.

Çoğunlukla boyu 20-30 m. ye ulaşan düzgün gövdeli ağaç, bazen de çalı halinde bulunur. Narin ve uzun gövdenin önceleri yeşilimsi esmer, düzgün ve parlak bir kabuğu vardır. Kışın yaprağını döken ağaç veya çalı halinde odunsu bitkilerdir. İleri yaşlarda parçalanır, yerini koyu ve kalın bir kabuk alır.

Genel olarak toprak nemi isteği fazla olan kızılağaç fakir topraklar üzerinde de yetişebilir. Köklerinde havanın serbest azotu bağlayan bakteriler ile yumrular meydana getiriler. Bu özelliklerinden dolayı fakir kum topraklarında öncü ağaç olarak dikildikten ve toprak azotça zenginleştikten sonra diğer ağaçlara yer verilir. Kuvvetli kütük sürgünü yaptığından dolayı baltalık olarak işletilir.

Kızılağaçların hafif, hava ile temasta kırmızıya yakın bir renk alan odunları özellikle kontrplak yapımında kullanılır.

Çabuk çürümesi nedeni ile kullanım alanı sınırlı olup, oymacılık, kurşun kalem, kaplama ve kontrplak üretiminde kullanılır.

KIZILAĞAÇ'IN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
99.984,4	41.134,2	141.118,6

Gövde

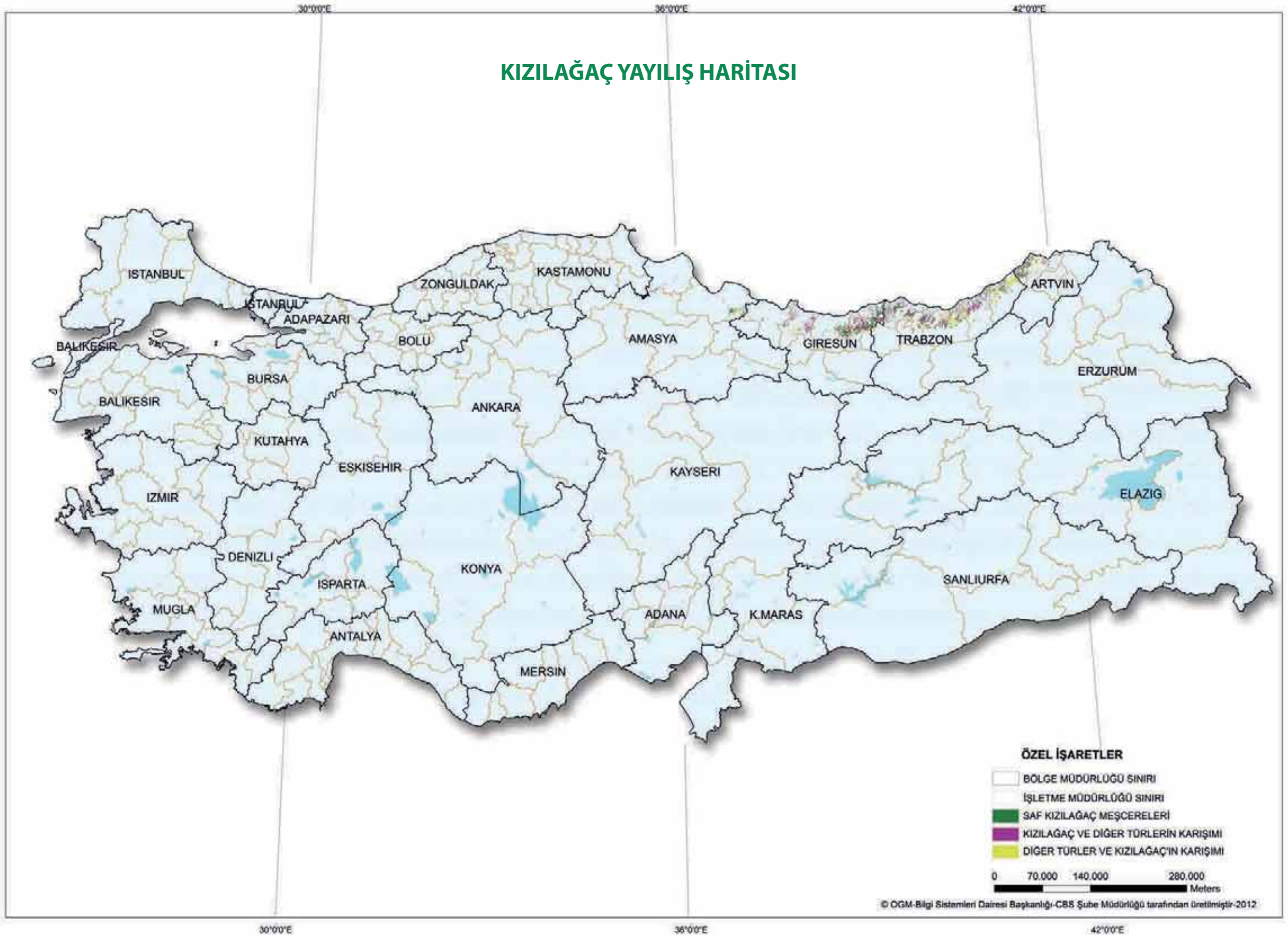

Yaprak

Meyve Kurulu

KIZILAĞAÇ YAYILIŞ HARİTASI

ANADOLU KESTANESİ

Castanea sativa Mill. (Fagaceae)

Ülkemizde doğu sınırından başlar, Kuzey Anadolu sahilleri boyunca Belgrad Ormanlarına kadar uzanır. Marmara çevresi ve Batı Anadolu'da bulunur. Güneyde rastlanmaz ama Manavgat'ta ulu ağaçlardan oluşan küçük bir kestanelik vardır.

Meyve bakımından en meşhur kestanelikler Bursa çevresinde görülür. Orman ağacı olarak en güzel kestane meşcerelerine Kuzeydoğu Anadolu'da Hopa dolaylarında Sultan Selim dağında Marmara çevresinde ise Kapı Dağı Yarımadasında rastlanır.

Boy 20-25 m ye ulaşan dolgun gövdeli, geniş tepeli, uzun ömürlü bir ağaçtır. Kabuk önceleri düzgün, üzerinde açık renkli mantar kabarcıkları vardır. Sonraları esmer gri renkli, parçalı, yukarıdan aşağıya yarılmış kabuğa dönüşür. Sürgünleri koyu esmer önceleri sık tüylü, sonra seyrekleşen veya tamamen çıplaktır.

Boy büyümesi önce yavaş olan bu türün 10. yaştan itibaren hızlı büyür, yaşı 800-1000 seneye, çapı da birkaç metreye ulaşabilir. Kuvvetli kazık kök yapar.

Ülkemizde doğal olarak yetişen Anadolu Kestanesi, büyük ölçüde kurumlara neden olan mürekkep hastalığı tehdidi altındadır.

Tanence zengin olan koyu renkli odunu çok dayanıklıdır. Mobilya ve yapı endüstrisi, iskele, tekne, telefon direği, çit kazığı, fıçı ve tornacılıkta tercih edilir.

Gövde

Yaprak ve Meyve

Meyve

Erkek Çiçek

KESTANE'NİN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
75.248,9	35.794,9	111.043,8

ANADOLU KESTANESİ YAYILIŞ HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

- BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
 - İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
 - SAF KESTANE MEŞCERELERİ
 - KESTANE VE DİĞER TÜRLERİN KARIŞIMI
 - DİĞER TÜRLER VE KESTANENİN KARIŞIMI
- 0 70.000 140.000 280.000 Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

KAVAK

Populus spp. (Salicaceae)

Kavak'ın ülkemizde yetişen dört türü 1 varyetesi vardır.

Populus nigra L. (Karakavak)

Populus alba L. (Akkavak)

Populus tremula L. (Titrekkavak)

Populus euphratica Oliv. (Fırat Kavağı)

Populus tremula cv. *pendula* (Sarkık Dallı Titrek Kavak)

Ülkemizin hemen hemen her bölgesinde yayılış gösterir. Kavakları tohumla büyütmek mümkünse de bunlar da vejetatif olarak çelik yolu ile çoğaltılır. Kavakların hafif ve yumuşak odunu kolay işlenir. Kibrit yapımında çok kullanıldığı gibi selüloz ve kağıt endüstrisininde kıymetli bir hammaddesidir.

Titrek Kavak dışında ki Kavakların sürgün verme özellikleri fazladır. Özellikle ılıman ve serin yerlerde, bilhassa akarsu kenarları ve dolma arazide iyi yetişirler. Durgun sulu yerlerde ve ağır topraklarda iyi bir gelişme göstermezler. Genellikle sığ kök sistemi kurarlar.

Ambalaj, kaplama, kontrplak, resim tahtası, makara ve müzik aletleri yapımında kullanılır.

KAVAK'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
1.870,8	4.675,7	6.546,5

Gövde

Sürgün ve Çiçek

Yaprak

DİŞBUDAK

Fraxinus sp. (Oleaceae)

Türkiye’de doğal olarak yetişen dört türü vardır;

Fraxinus excelsior L. (Adi Dişbudak)

Fraxinus angustifolia (F. oxycarpa Willd.) (Sivri Meyveli Dişbudak)

Fraxinus ornus L. (Çiçekli Dişbudak)

Fraxinus pallisae (Tüylü Dişbudak)

Trakya, Doğu ve Batı Karadeniz Bölgesi, Marmara ve Ege Bölgesi’nde yayılış gösterir. Kırklareli-İğneada (Longos ormanları) ve Sakarya subasar ormanlarında bulunur. Adi Dişbudak Batı ve Kuzey Anadolu’da, Sivri Meyveli Dişbudak Sakarya ve İğneada subasar ormanlarında, Çiçekli Dişbudak Batı ve Güney sahil mıntikalarında görülür.

Türüne göre maksimum boyu 10-30 m arasında değişebilen dolgun ve düzgün gövdeli yuvarlak tepeli ağaçlardır.

Genellikle sulak ve derin toprağa sahip yerlerde bulunur. Olgun bireyleri gri kabuklu ve derin çatlaklıdır. Genellikle elips ve kenarları ince dişli olan yaprakları, bir sap üzerinde birarada bulunur. Beyaz çiçekleri salkım, meyveleri de dar ve uzun şerit şeklindedir. Çiçekleri yapraklanmadan önce açar sonra dik durur.

Mobilya karoseri, vagon, spor aletleri, kontrplak kaplama, fıçı ve kayak takımı yapımında kullanılır.

Gövde

Yaprak

Çiçek

DİŞBUDAK'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
8.495,0	948,5	9.443,5

IHLAMUR

Tilia spp. (Tiliaceae)

Ülkemizde yetişen türleri;

Tilia tomentosa Moench. (Gümüşü Ihlamur)

Tilia platyphyllos Scop. (Büyük Yapraklı Ihlamur)

Tilia rubra DC. supsp. *caucasica* (Kafkas Ihlamuru)

Genel olarak, Marmara, Batı Karadeniz, orta Toroslar ve Kuzey Anadolu'da yayılış gösteren 20-30 m boyunda sık dallı, geniş tepeli bir ağaçtır. Türlerine göre Gümüşü Ihlamur; Batı Karadeniz ve Marmara sahilleri ormanlarının alçak ve rutubetli yerlerinde, Büyük Yapraklı Ihlamur; Çanakkale çevresi ve orta toroslarda, Kafkas Ihlamuru; Anadolu'nun Kuzey ve Kuzeydoğu mıntıklarında, Kazdağları ve Antalya çevrelerinde görülür. Çoğunluğu ağaç, bazıları da boylu çalı halinde kışın yaprağını döken bitkilerdir.

Sürgünleri çıplak veya tüylüdür. Yaprakları yürek biçiminde ve çarpıktır. Çiçekleri kurutularak çay gibi içilen ıhlamur, çok geç Haziran-Temmuzda çiçek açar. Aynı zamanda süs bitkisi olarak da kullanılır.

Resim tahtası ve çerçevesi, tornacılık, oymacılık ve müzik aletleri yapımında kullanılır. Odununun yumuşaklığı nedeniyle protez yapımında da kullanılır.

IHLAMUR'UN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
9.577,2	1.945,7	11.522,9

Gövde

Çiçek

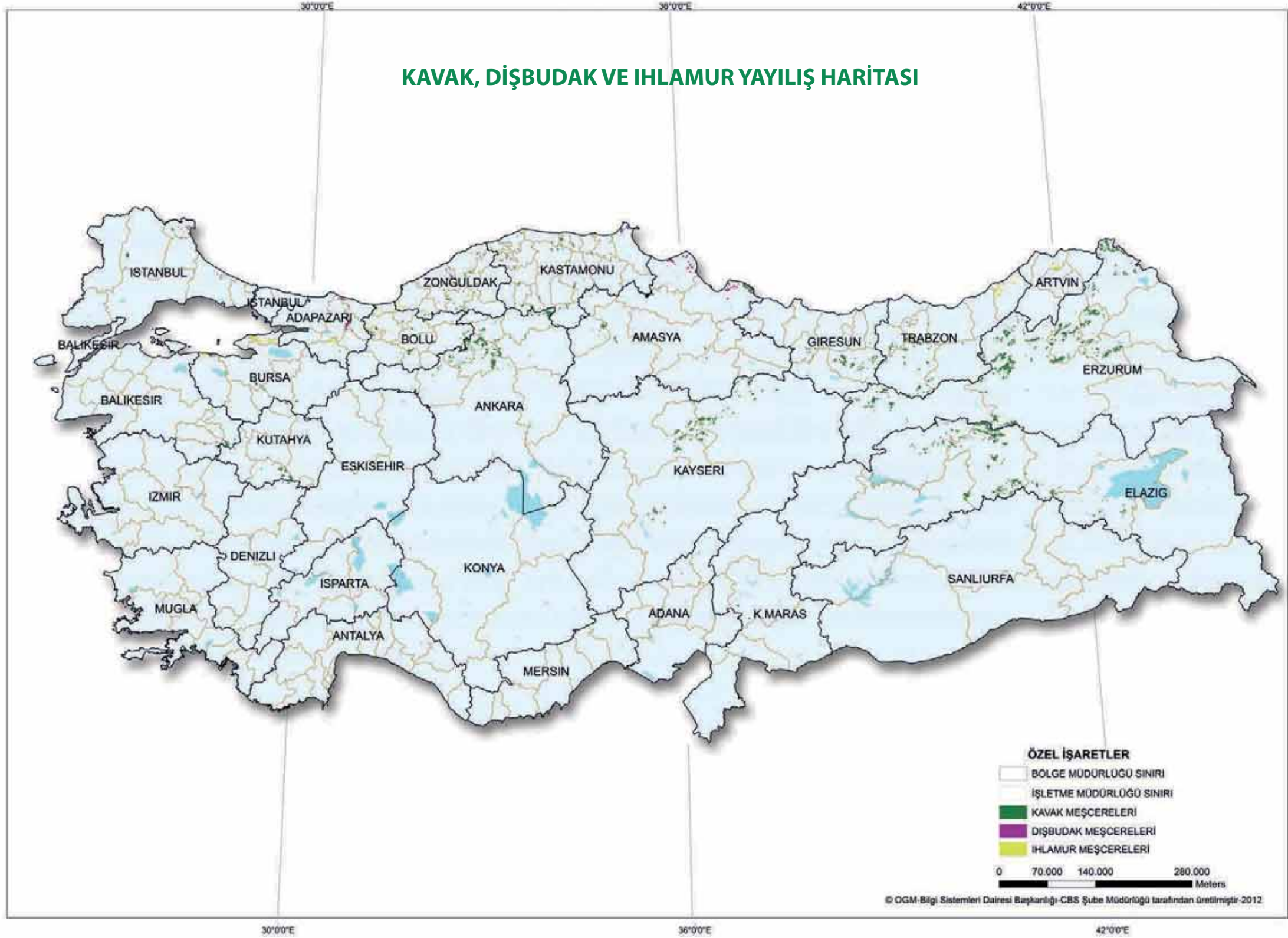

Meyve

Yaprak

KAVAK, DIŞBUDAK VE IHLAMUR YAYILIŞ HARİTASI

AKÇAAĞAÇ

Acer sp. (Aceraceae)

Ülkemizin muhtelif yerlerinde en az 8-10 tanesi doğal olarak bulunduğu gibi bazıları da dışarıdan getirilen süs bitkisi olarak yetiştirilmektedir. Ülkemizde bulunan önemli türleri;

Acer platanoides L. (Çınar Yapraklı Akçaağaç)

Acer monspessulanum L. (Fransız Akçaağacı)

Acer campestre L. (Ova Akçaağacı)

Acer tataricum L. (Tatar Akçaağacı)

Çoğunluğu kışın yaprağını döken ağaç, bazıları ağaççık halindeki odunsu bitkilerdir. Adını ağır, beyaz ve sert olan odunundan alan Akçaağacın gövdeleri genç yaşlarda düzgün ve pürüzsüz, sonraları derin çatlaklı levhalar halinde parçalanmış olan kabukları vardır. Sonbaharda yedek madde olarak nişasta depo ettiklerinden sürgün uçlarından koparılnca süt çıkan türleri vardır.

Her mevsim ayrı bir renk alan yaprakları, göz alıcı çiçek ve meyveleri ile park bahçe ağacı olarak özel bir önem taşır.

Birbiri aralarında kolayca hibrid yapabildikleri için 100'ü aşkın türü, alt türü, varyete ve formları vardır.

Kaplama üretiminde aranan ağaç türlerindendir. Kuşgözü şekilli urlu kaplamaları dalgalı, benekli, damarlı görünüşü ile çok aranır. Ayrıca parke, oyuncak, kontrplak, alet sapları, müzik aletleri ve makara yapımında kullanılır.

Gövde

Yaprak ve Çiçek

AKÇAAĞAÇ'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
3.439,0	2.409,0	5.848,0

SİĞLA

Liquidambar orientalis Mill. (Hamamelidaceae)

Dünya üzerindeki tek doğal yayılış alanı Türkiye'nin güneybatısı ile Rodos adasıdır. Saf ya da başka ağaçlarla karışık ormanlar kurar. Ülkemizde 503 hektar saf sıgla ormanı bulunmaktadır. Ortalama 15-20 m'ye kadar boylanabilen sıgla, kalın dallı ve geniş tepeli bir ağaçtır.

İlk bakışta çınarı andırır. Yaşlandıkça, kabuğu koyulaşır ve derin çatlaklı bir görünüm alır. Dallara uzun saplarla bağlanan yaprakları genellikle beş lopludur. Gövde kabuğunun yaralanması sonucu elde edilen sıgla yağı özellikle parfüm sanayinde kullanılan önemli bir hammaddedir.

SİĞLA'NIN ALANSAL DAĞILIMI		
Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
465,0	33,5	498,5

Gövde

Yaprak (İlkbahar)

Yaprak (Sonbahar)

Meyve

ÇINAR

Platanus orientalis L. (Platanaceae)

Ülkemizin hemen hemen bütün orman mıntıklarındaki dere içlerinde, nehir yataklarında doğal olarak bulunduğu gibi şehirlerde yol kenarlarında, park ve bahçelerde süs bitkisi olarak rastlanır.

20-30 m ye kadar boylanabilen, 5-6 m çap yapan, yüzlerce yıl yaşayan ulu ağaçlardır. Serbest büyüdüğü zaman kısa gövde, kalın dal ve geniş tepe yapar. Gövde ve dallar açık gri veya yeşilimsi gri renktedir. Yaşlı gövdelerin kabukları küçük levhalar halinde kalkar ve yavaş dökülür. İnsan eline benzeyen iri yaprakları ve küremsi topluluklar oluşturan meyveleri vardır.

Kentlerimizde rastlanan *Platanus occidentalis* (Batı Çınarı)'nın anayurdu Kuzey Amerika, *Platanus x acerifolia*'nın (Akçaağaç Yapraklı Çınar) anayurdu ise Avrupa'dır.

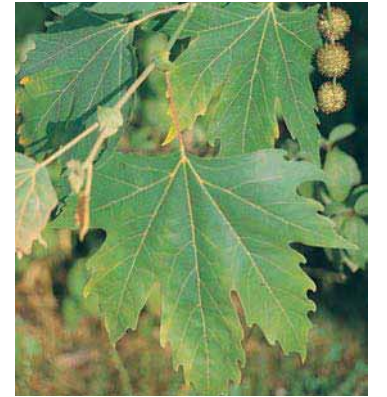
Kaplama, mobilya, ambalaj, kuru madde fiçileri ve mutfak aletleri yapımında kullanılır.

ÇINAR'IN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
688,0	3,5	691,5

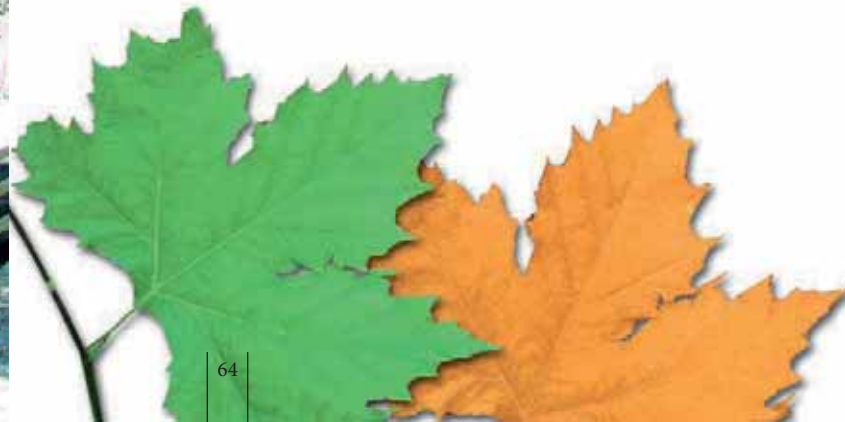
Gövde

Yaprak

Kozalak

HUŞ

Betula sp. L. (Betulaceae)

Ülkemizde doğal olarak yetişen türleri;

Betula pendula Roth. (Siğilli Huş)

Betula pubescens Ehrh. (Tüylü Huş)

Betula medwediewii Reg. (Kızılağaç Yapraklı Huş)

Betula recurvata

Betula browicziana

Doğu, Kuzey, Kuzeydoğu Anadolu'da yayılır. Kızılağaç yapraklı Huş ise lokal bir yayılış göstererek çalı ve ağaççık halinde Çoruh dolaylarında ve Hatila vadisinde bulunur. Yüksek kesimlerde tek başına veya başka ağaçlarla karışık olarak bulunan huşlar 15-20 m'ye kadar boyanabilen çeşitli türlere sahiptir. Soğuğa dayanıklı olup, Türkiye'de ılıman iklimlerden tabi olarak kaçar.

Gövdelerinin kar beyazı ince kabuğu en karakteristik özelliğidir. Zamanla yatay yönde geniş bantlar halinde kavlar, dökülür. Bunun yerini siyah ve sert bir kabuk alır.

Işık ihtiyacı fazladır. Nemli ve serin yerlerde yetişir. Hızlı büyür. Fakir kum veya kumlu toprakların ağaçlandırılmasına elverişli bitkilerdir.

Ekolojik istekleri yüksek olmayan huşlar çok eski zamanlardan beri kültüre alınmış kıymetli bir park bitkisi.

Mobilya, kaplama, kontrplak, alet sapları, tarım ve müzik aletleri yapımında kullanılır.

Gövde

Yaprak

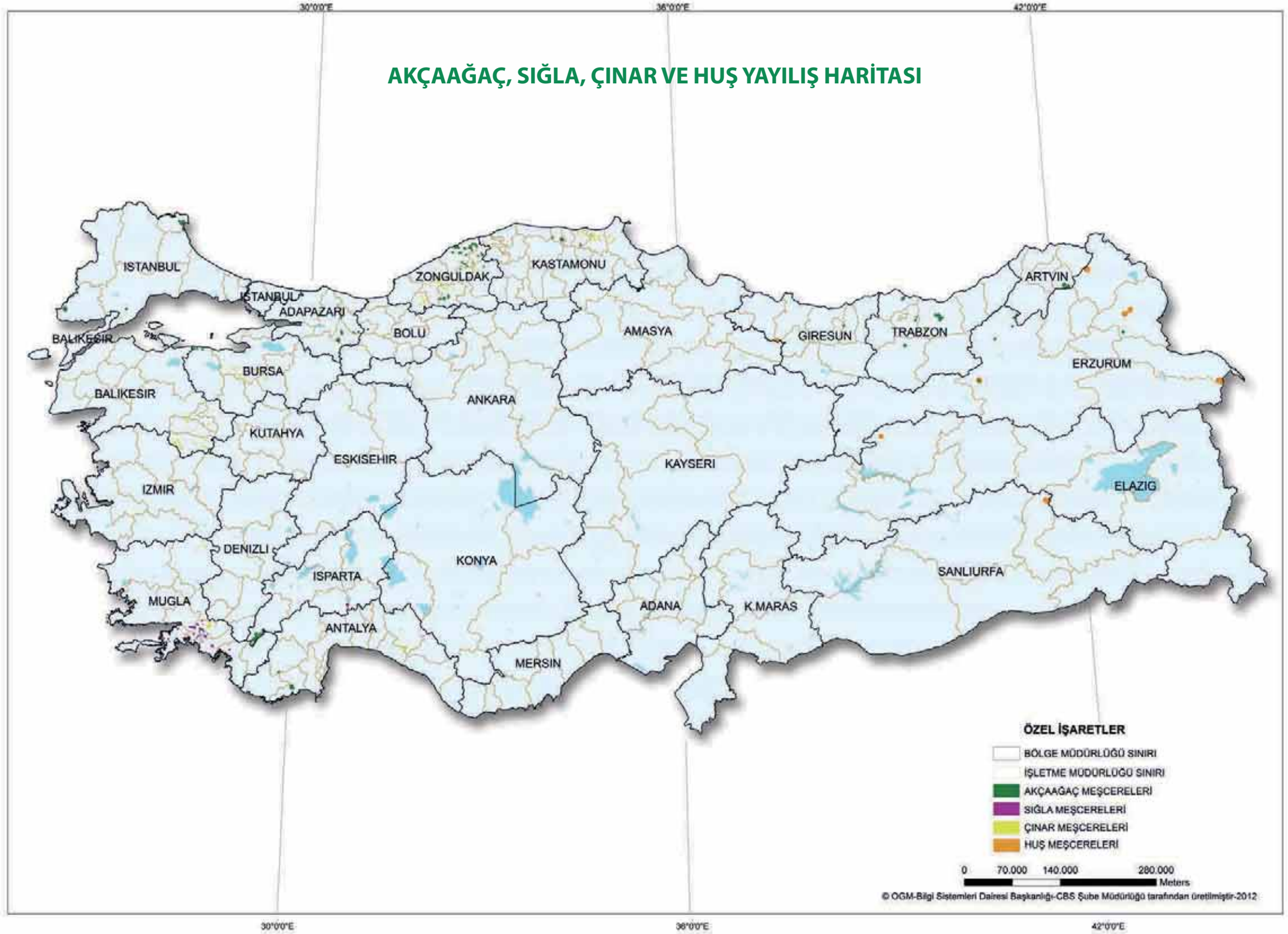

Meyve

HUŞ'UN ALANSAL DAĞILIMI

Normal (Ha)	Bozuk (Ha)	TOPLAM (Ha)
0,0	161,0	161,0

AKÇAĞAÇ, SIĞLA, ÇINAR VE HUŞ YAYILIŞ HARİTASI

C DİĞER HARİTALAR

ORMAN ZARARLILARI

Ormanlık alanlarımıza arız olan en önemli böcek türlerinin yayılış haritaları yapılanlar aşağıda belirtilmiştir.

Çamkese Böceği

Thaumetopoea pityocampa (Schiff.)

Dev Kabuk Böceği

Dendroctonus micans (Kugel.)

Sekiz Dişli Büyük Ladin Kabuk Böceği

Ips typographus (L.)

Büyük Orman Bahçıvanı

Tomicus piniperda (L.)

Küçük Orman Bahçıvanı

Tomicus minor (Htg.)

Altın Kıçlı Kelebek

Euproctis chrysorrhoea (L.)

Sünger Örücüsü

Lymantria dispar (L.)

Büyük Gökmar Kabukböceği

Pityokteines curvidens (Germ.)

Küçük Gökmar Kabuk Böceği

Cryphalus piceae (Ratz.)

Akdeniz Çam Kabuk Böceği

Orthotomicus erosus (Woll.)

Çam Sürgün Bükücüsü

Rhyacionia buoliana (Den. And Schiff.)

Onikidişli Çam Kabuk Böceği

Ips sexdentatus (Börner.)

Kırmızımtırak Sarı Çalı Antenli Yaprakarısı

Neodiprion sertifer (Geoff.)

Çalı Antenli Çam Yaprak Arısı

Diprion pini (L.)

Sedir Yaprak Kelebeği

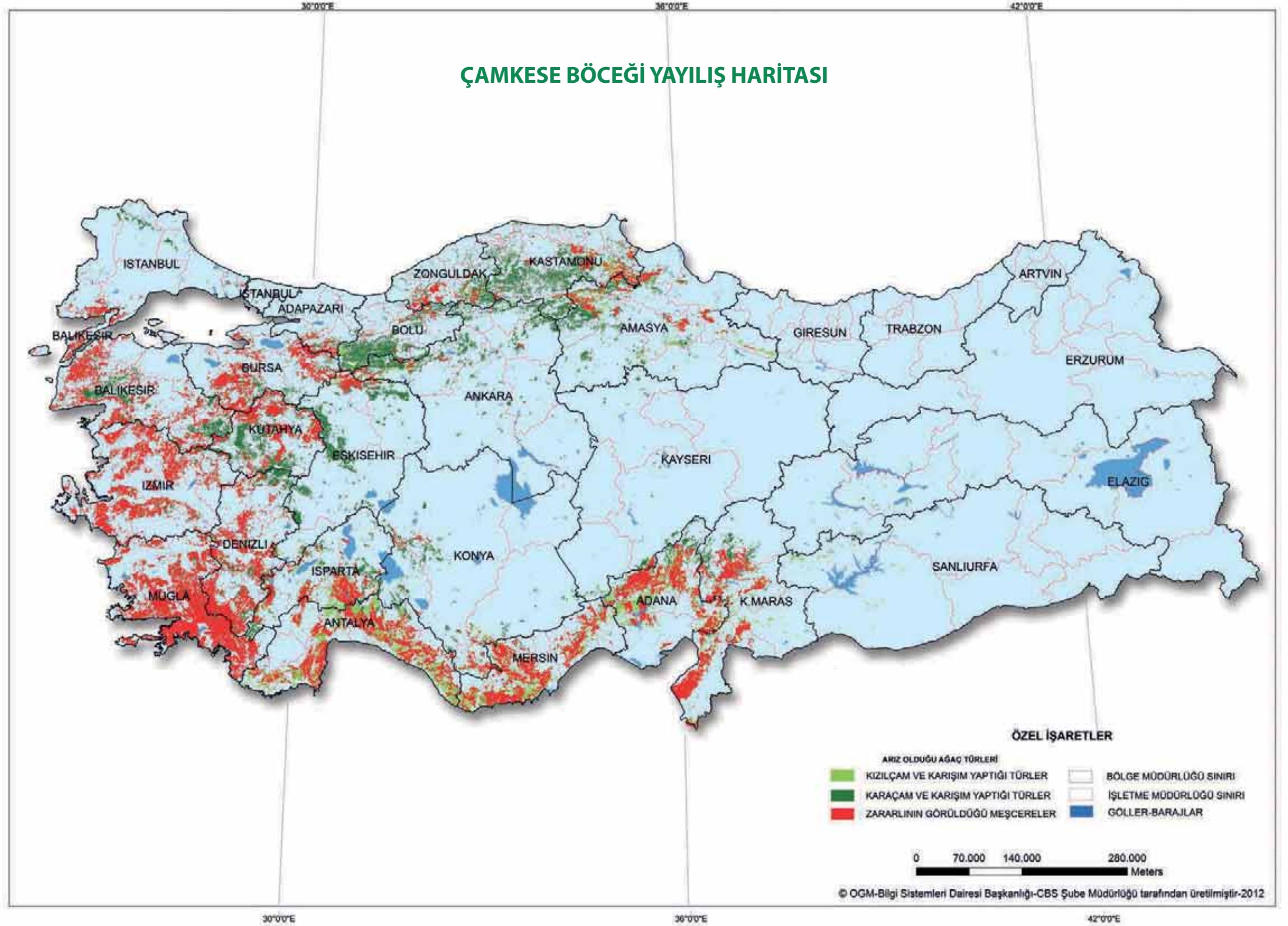
Acleris undulana (Wlsghm.)

Sedir Kozalak Kelebeği

Barbara osmana (Obr.)

ÇAMKESE BÖCEĞİ YAYILIŞ HARİTASI

BİYOLOJİK MÜCADELE YIRTICI ÜRETİM LABORATUVARLARI

Ormanlarımızda zarar yapan böceklerle biyolojik mücadele kapsamında; Orman Fakülteleri ve Ormanlık Araştırma Enstitü Müdürlükleri ile ortak çalışmalar yapılmaktadır.

Ladin ormanlarında zarar yapan *Dendroctonus micans* (L.) zararlısına karşı ülkemizde ilk defa, 1985 yılında *Rhizophagus grandis* (Gyll.) laboratuvarlarda üretilmeye başlanmış olup, halen 6 laboratuvarıda üretim devam etmektedir.

Ormanlarımızda en fazla yayılış gösteren Çam keseböceği (*Thaumetopea pityocampa* (Schiff.)) zararlısına karşı kurumumuzca 2004 yılında dünyada ilk defa bu zararlının yırtıcılarından *Calosoma sycophanta* (L.)'nın üretim çalışmalarına başlanarak halen 36 adet laboratuvarımızda üretim yapılmaktadır.

Kabukböcekleri ile mücadele kapsamında; Dünyada ilk defa 2006 yılında *Thanasimus formicarius* (L.), 2007 yılında ise *Rhizophagus depressus* (F.) yırtıcılarının üretimine başlanarak halen 11 adet laboratuvarıda üretim yapılmaktadır.

Biyolojik Mücadele kapsamında; 23 Orman Bölge Müdürlüğünde kurulu bulunan 53 adet laboratuvarıda 1985-2012 yılları arasında 11.000.000 adet yırtıcı üretilerek, 715.000 Ha. ormanlık alana bırakılmıştır.

Kurumumuzca gerek iklim değişikliği gerekse atmosferik kirlilik sonucu oluşan orman hastalıkları ile mücadelede biyolojik mücadele çalışmaları önceliğimiz olmaktadır.

Calosoma sycophanta (L.)

Thanasimus formicarius (L.)

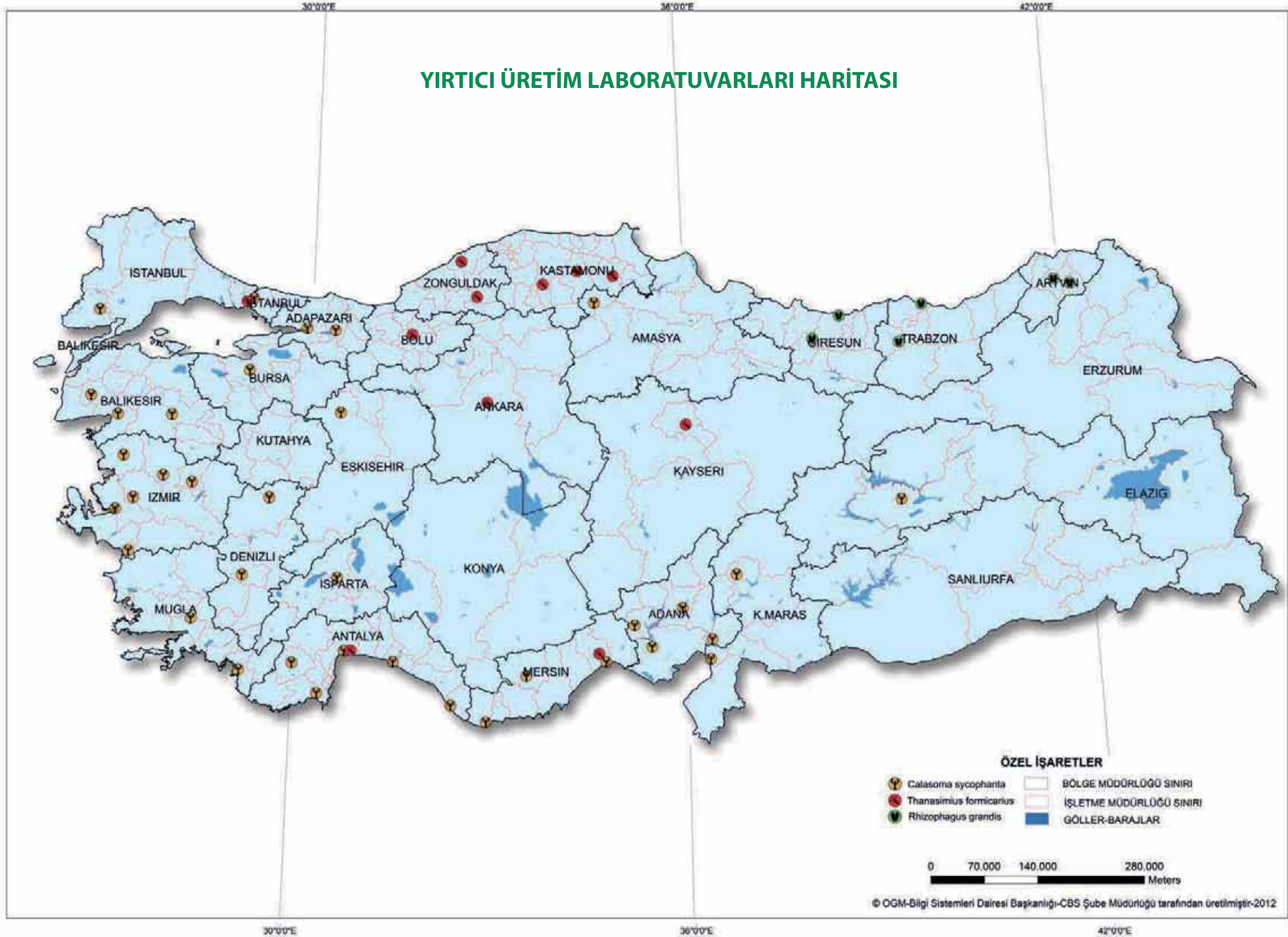

Rhizophagus depressus (F.)

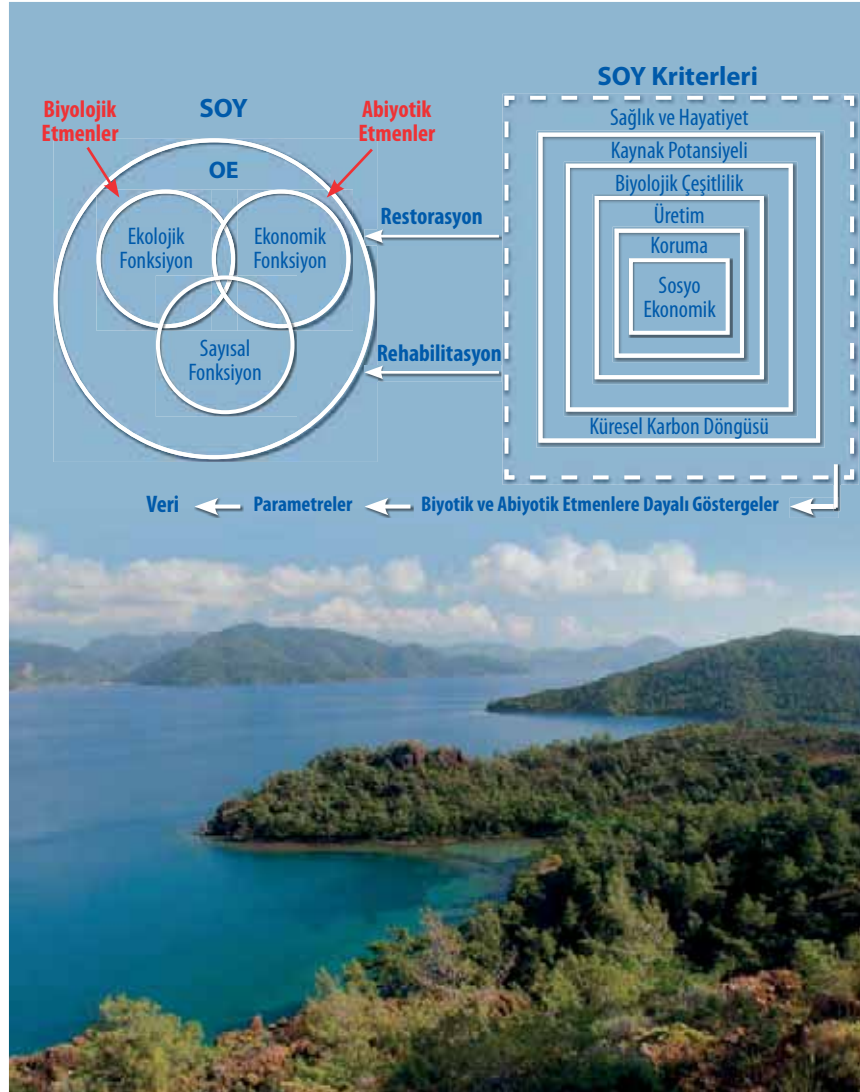
Rhizophagus grandis (Gyll.)

YIRTICI ÜRETİM LABORATUVARLARI HARİTASI

ORMAN EKOSİSTEMLERİNİN İZLENMESİ PROGRAMI

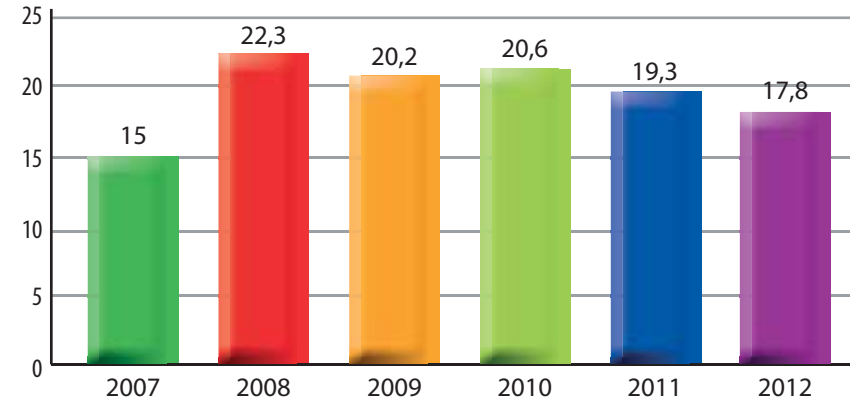
“Ormanlar Üzerine Hava Kirliliğinin Etkilerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Uluslararası İşbirliği Programı (ICP Forests)” tarafından orman ekosistemlerinin izlenmesi çalışmaları 1985 yılından bu yana devam ettirilmektedir. Günümüz itibariyle Türkiye dahil 41 ülkede izleme yapılmaktadır.

Türkiye’de hava kirliliğinin ormanlar üzerine olan etkilerinin izlenmesi çalışmaları Hollanda ile birlikte hazırlanan proje doğrultusunda 2006 yılında başlatılmış olup 2008 yılından itibaren ülke genelindeki ormanlarda kurulan gözlem alanlarında Seviye I ve Seviye II Programları şeklinde yürütülmektedir. Bu amaçla;

Seviye I programında; 16x16 Km aralık mesafeli olarak ormanlık alanlarda kurulan 602 adet gözlem alanında; Taç Durumu ve Hasar Etmenleri Görsel Değerlendirmesi yapılmakta, elde edilen veriler her yıl raporlanmakta ve ormanlarımızın hava kirliliğinden etkilenme durumları ortaya konulmaktadır. Ayrıca ağaç büyümesi ve hasılatı, toprak örnekleme ve analizi, biyolojik çeşitlilik çalışmalarına 2013 yılında başlanılacaktır.

**Seviye I Gözlem Alanlarında
Yıllar İtibariyle İbre-Yaprak Kayıp Oranları (%)**

Seviye II programında, 100 m x100 m ölçülerinde 1 Hektar büyüklükte 50 adet olarak planlanan gözlem alanlarından 12 adedinde kurulumlar yapılmış olup 2015 yılına kadar 50 adet gözlem alanına ulaşılması hedeflenmektedir. Bu gözlem alanlarında Taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirilmesi, Biyolojik çeşitlilik, Fenolojik Gözlemler, Ağaç büyümesi ve hasılatı, Ozon zararı değerlendirilmesi, Meteorolojik ölçmeler, Toprak Örnekleme ve Analizi, Toprak Suyu Örnekleme ve Analizi, İbre ve Yaprak Örnekleme ve Analizi, Döküntü Örnekleme ve Analizi, Çökme Örnekleme ve Analizi, Hava Kalitesinin İzlenmesi çalışmalarına bazı konularda başlanılmış olup, 2013 yılından itibaren ise tüm konularda uygulama yapılması planlanmıştır.

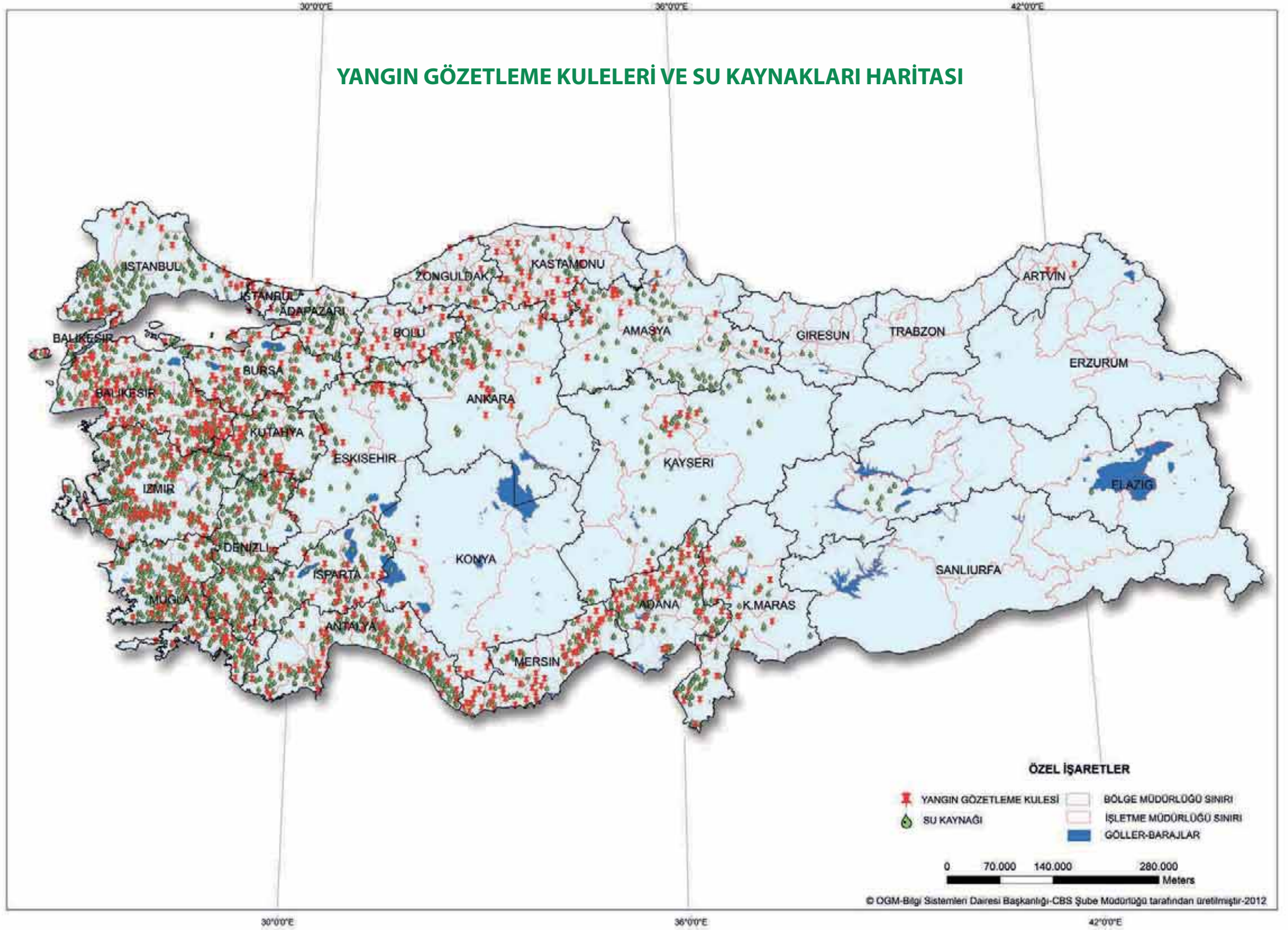

2012 SEVİYE 1 KURULUM HARİTASI

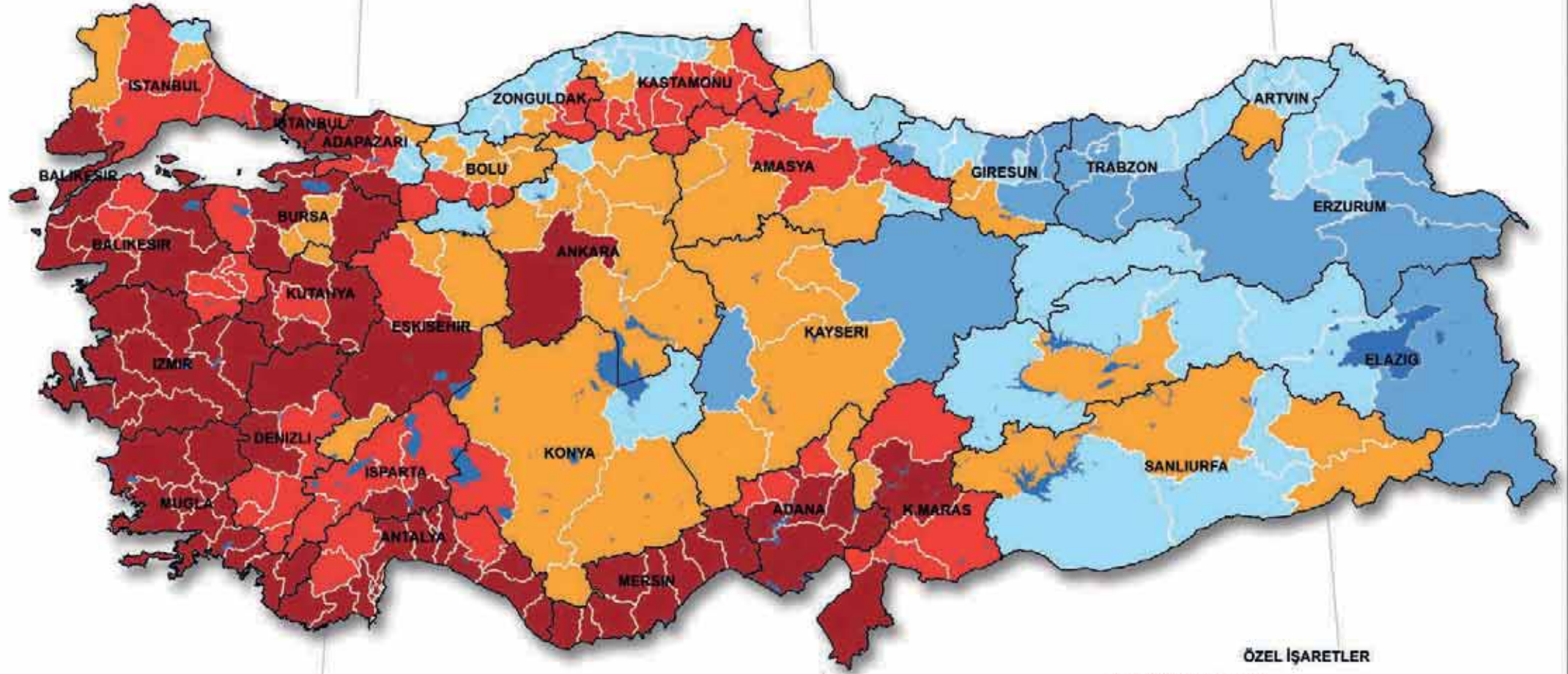

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

YANGIN GÖZETLEME KULELERİ VE SU KAYNAKLARI HARİTASI

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜKLERİ İTİBARIYLA YANGIN RİSK HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

1. DERECE	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
2. DERECE	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
3. DERECE	GÖLLER-BARAJLAR
4. DERECE	
5. DERECE	

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Biği Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİ - 1

İşletme Pazarlama Dairesi Başkanlığınca envanteri çıkarılan odun dışı orman ürünleri Orman Harita ve Fotogrametri Müdürlüğünce, Bölge Müdürlüğü ve İşletme Müdürlüğü bazında sayısal ortama aktarılmış ve dağılım haritaları hazırlanmıştır.

PALAMUT MEŞESİ (*Quercus ithaburensis* Decne subsp. *macrolepis* (Kotschy.) Hedge and Yalt)

Türkiye'da yayılış gösteren Fagaceae familyasının bir cinsi olan meşelerin yaklaşık 30 türünün meyveleri bir ayırım yapılmaksızın palamut olarak adlandırılmaktadır. Bununla beraber ekonomik önemi olan palamutların elde edildiğı türler *Q. cerris* L. (Türk meşesi), *Quercus ithaburensis* Decne subsp. *macrolepis* (Kotschy.) Hedge and Yalt (Palamut meşesi) ve *Q. robur* (Saplı meşe)'dir. Ülkemizde Ege Bölgesi, Marmara ve Trakya ile İç Anadolu Bölgesinde yayılış göstermektedir. Deri sanayinde toz veya hülâsa haline getirilen palamut kadeh ve tırnakları derilerin tabaklanmasında; tekstil sanayinde ipekli kumaşların siyaha boyanmasında yararlanılmaktadır. Tıbbi alanda ise özellikle çocuk ishallerini kesici özelliğı olması nedeniyle şurupların imalinde kullanılmaktadır.

CENSIYAN (*Gentiana lutea* L.)

Halk arasında Censiyan yada Küşad olarak bilinen ve Gentialar içinde ülkemizde en yaygın bulunan bir tür olduğu halde uzun yıllardır yapılan hatalı ve aşırı toplama sebebiyle nesli tükenmeye yüz tutmuştur. Ülkemizde Bursa (Uludağ), Kütahya, Eskişehir'in kuzey kesimlerinde, İzmir ve Sinop'ta tabii olarak yetişmektedir. Toplama 4-5 yıllık bitkinin sonbahar aylarında köklerin topraktan çıkarılması şeklinde yapılır. İyi bir ilaç hammaddesi olan censiyan kökleri hazımsızlığa karşı ve iştah açması sebebiyle iştah şuruplarının imalinde, kandaki kırmızı ve beyaz küreciklerin mikarını arttırdığından dolayı, kan hastalıkları ilaçlarının terkbine girdiğinden kan yapıcı şurupların imalinde kullanılmaktadır.

ÇAM FISTIĞI (*Pinus pinea* L.)

Pineaceae familyasının en geniş coğrafi yayılışını ülkemizde yapan iki iğne yapraklı türünden biri olan fıstık çamları düzgün gövde yapılı, geniş şemsiye gibi tepeli ve kalın kabuklu ağaçlardır. Çam fıstıklarının 13-15 yaşa ulaşmasından sonra kozalaklar oluşmaya aşılar, ancak 20-25 yaşındaki ağaçlardan kozalak üretimi yapılabilir. Akdeniz sahillerinde tabii yayılış gösteren fıstık çamları ülkemizin özellikle Batı Anadolu sahillerinde bulunmaktadır. Çam fıstığı olarak bilinen tohumlarının yanı sıra sanayide preslenerek açık sarı renkte kokusuz ve lezzetli bir yağ elde edilmesinde de kullanılır. Bu yağ yemek yağı olarak kullanıldığı gibi sabun ve vernik imalatında da kullanılmaktadır. Pres artığı olarak çıkan posadan ise şekercilikte badem ezmesi imalatında ve kozmetiklerin yapımında faydalanılmaktadır.

MAHLEP (*Cerasus mahaleb* (L.) Miller)

Halk arasında İdris olarak bilinen Rosaceae familyasının bir türü olan mahlep 8-10m. Ender olarak 12 m.ye kadar boylanabilen küçük ağaç veya ağaçcık görünümündedir. Ülkemizde Ankara, Diyarbakır, Muğla, Kütahya, İstanbul, Kars, Gümüşhane civarlarında tabii yayılış gösterirler. Mahlep tohumlarından elde edilen yağ, önemli kimyasal özellikleri sebebiyle özellikle boya ve ilaç sanayinde geniş kullanım alanı bulmaktadır. Bu yağ, boya sanayinde suya dayanıklı olması sebebiyle gemi boyalarının imalinde ve kozmetik sanayinde ise bazı kozmetiklerin ince toz haline getirilerek renklendirilmesinde geniş kullanım alanı bulmaktadır. Ayrıca dinlendirici ve ferahlatıcı özelliğinden dolayı da ilaç sanayinde bazı toniklerin, tabletlerin ve antibiyotiklerin üretiminde kullanılmaktadır.

HATMI (*Althaea officinalis* L.)

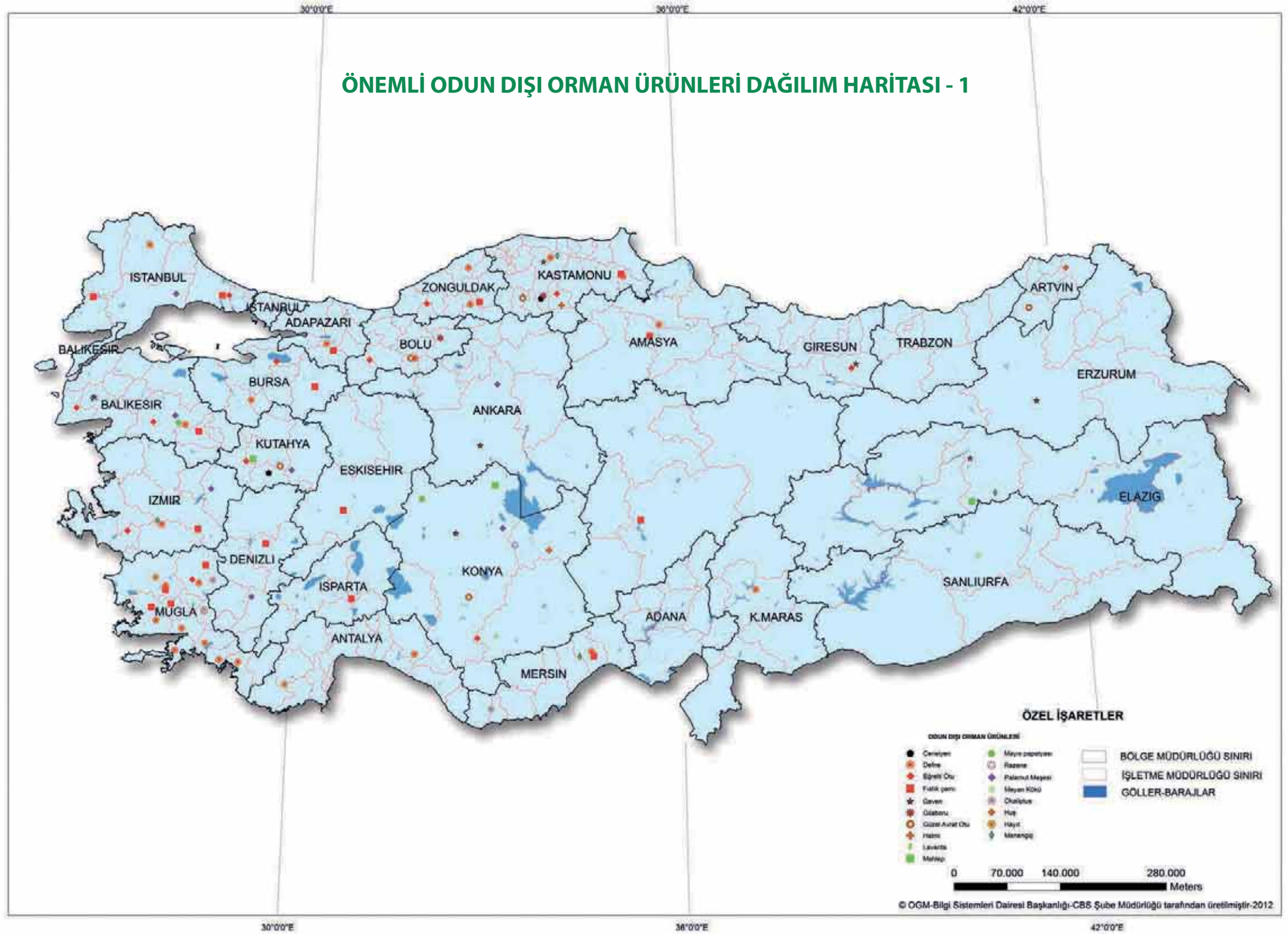
Malvaceae familyasının bir türü olan hatmi çok yıllık otsu bir birkidir. Ülkemizde tabii olarak İstanbul, Samsun, Diyarbakır, Hakkari, Muş, Van, Erzincan, Muğla dolaylarında yetişmekte olup; Tıbbi amaçla kullanılan kıllı hatmi, Güney Anadolu bölgesinde yayılım göstermektedir. Yaprak, çiçek ve gövdesi hemen hemen aynı etkiye sahip olan bu bitki özellikle infüzyon halde çeşitli göğüs yumuşatıcılarının ve öksürük şuruplarının bileşiminde yer almaktadır.

MENENGİÇ (*Pistacia terebinthus* L.)

Ormanlık alanda maki formasyonunda yer alan bitkilerdir. Mahalli olarak çöğre, çitlembik, sakız ağacı, yabancı fıstık gibi isimlerle de anılmaktadır. Ülkemizde Ege Bölgesinde İzmir'den başlayarak Akdeniz'de Antalya'ya kadar uzanan bir hat üzerinde; Kuzey Anadolu'da Kızılırmak ve Yeşilırmak vadilerinde; ayrıca Güneydoğu Anadolu'da alçak rakımlarda yetiilmektedir. Ağaç şeklinde olanların gövdelerinden yara açılmak suretiyle terebentin chi otica (sakız) elde edilir. Güzel kokulu olan bu terebentin balgam söktürücü olarak kullanıldığı gibi birçok yakının terkbinde kullanılır. Yapraklarda böcek tarafından meydana getirilen mazılar ise kıymetli ipek kumaşların boyanmasında, şaraba renk vermesinde ve tütüsü maddesi olarak kullanılmaktadır.

ÖNEMLİ ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİ DAĞILIM HARİTASI - 1

ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİ - 2

MEYAN KÖKÜ (*Glycyrrhiza glabra* L.)

Meyan kökü Fabaceae familyasından *Glycyrrhiza glabra* L. Türünün toprak altı kuru kök ve rizomlarıdır. Bu rizom ve kökler hafif tatlımsı lezzette olup orta çağdan bu yana bilinen bir bitkidir. Ülkemizde beş türü yetişmekte ancak bunlardan sadece bir tanesinin tıbbi değeri bulunmaktadır. Ülkemizdeki yayılışı için genel bir ifade ile Trakya ve Marmara Bölgesi ile Karadeniz sahil şeridi hariç Anadolu'nun hemen her yerinde alüvyonal vadi tabanlarında, orman açıklıklarında, maki ve step alanlarında bulunur. Ancak Karadeniz bölgesinin iç kesimleri, Orta ve Doğu Anadolu'da münferit yayılış göstermektedir. Özellikle nehir ve dere kenarlarındaki kumluklarda yetişir. Meyan kökleri kola imalatında katkı maddesi olarak, bira üretiminde ise biralara köpük verilmesinde kullanılır. İlaç sanayinde, sigara üretiminde, şekerleme sanayinde ve izolasyon maddesi olarak kullanım alanları da mevcuttur.

LAVANTA (*Lavandula* L.)

Çok yıllık ve yaklaşık 1 m.'ye kadar boylanabilen bir bitkidir. Lamiaceae familyasının bir cinsi olan lavantaların dünya üzerinde yaklaşık 26 türü bulunmaktadır. Dünya üzerinde yaygın olarak bulunan lavantanın *L.angustifolia* ve *L.stoechas* L. türleri, ülkemizde tabii olarak Akdeniz ve Ege bölgesi ile İstanbul civarında yayılış göstermektedir. Tıbbi amaçla taze çiçekli dal uçları, parfümeri ve kozmetik sanayii için ise kısmen kurutulmuş çiçek ve yaprakları kullanılmaktadır. İlaç sanayiinde bazı preparatlara koku vermede, merkezi sinir sistemini düzenleyici ilaçların bileşiminde yer almaktadır. Parfümeri ve kozmetik sanayiinde ise cilt temizleyici losyon, koku verici, banyo sabunu ve köpüklerin yapımında kullanılmaktadır.

SAHLEP

Orchis, *Ophrys*, *Serapias*, *Platanthera*, *Dactylorhiza* vs. cinslerine ait türlerin yumrularına verilen genel addir. Türkiye'de yetiştiği yerler: Çoğunlukla Batı, Güneybatı, Güney ve Kuzey Anadolu olmakla beraber Anadolu'nun birçok yerinde yetişir. Bileşiminde nişasta, şekerler, mısırlaj ve azotlu maddeler vardır. Bilhassa çocuklarda ishal kesici, kuvvet verici ve gıda olarak kullanılır. Barsak nezlesinde, soğuk algınlıklarında ve öksürüğe karşı halk arasında çok kullanılmaktadır.

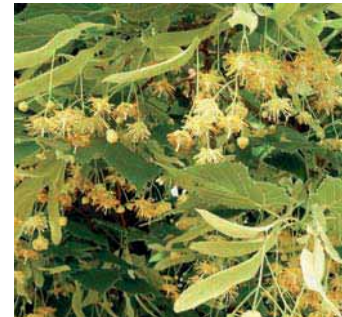
GEVEN (*Astragalus* L.)

Fabaceae familyasının bir cinsi olan Astragaluslar bir veya çok yıllık, genellikle odunsu yapıdaki bitkilerdir. Kitre zamkı veren Astragalus türleri yaklaşık oniki adet olup bu türler Türkiye, İran, Kafkasya ve Afganistan'ın dağlık bölgelerinde yetişmektedir. Ülkemizde kitre zamkı veren Astragalus türleri genellikle Doğu ve İç Anadolu steplerinin 1300-3500 m. rakımları arasında bulunmaktadır. Kitre eczacılıkta sadece suspansiyon, tablet, pastil vs.nin imalinde kullanılmaktadır. Ayrıca kağıt endüstrisinde yapıştırıcı olarak yararlanıldığı gibi tekstil endüstrisinde de aprelemede ve kumaşa parlaklık verilmesinde yararlanılmaktadır.

SUMAK (*Rhus* L.)

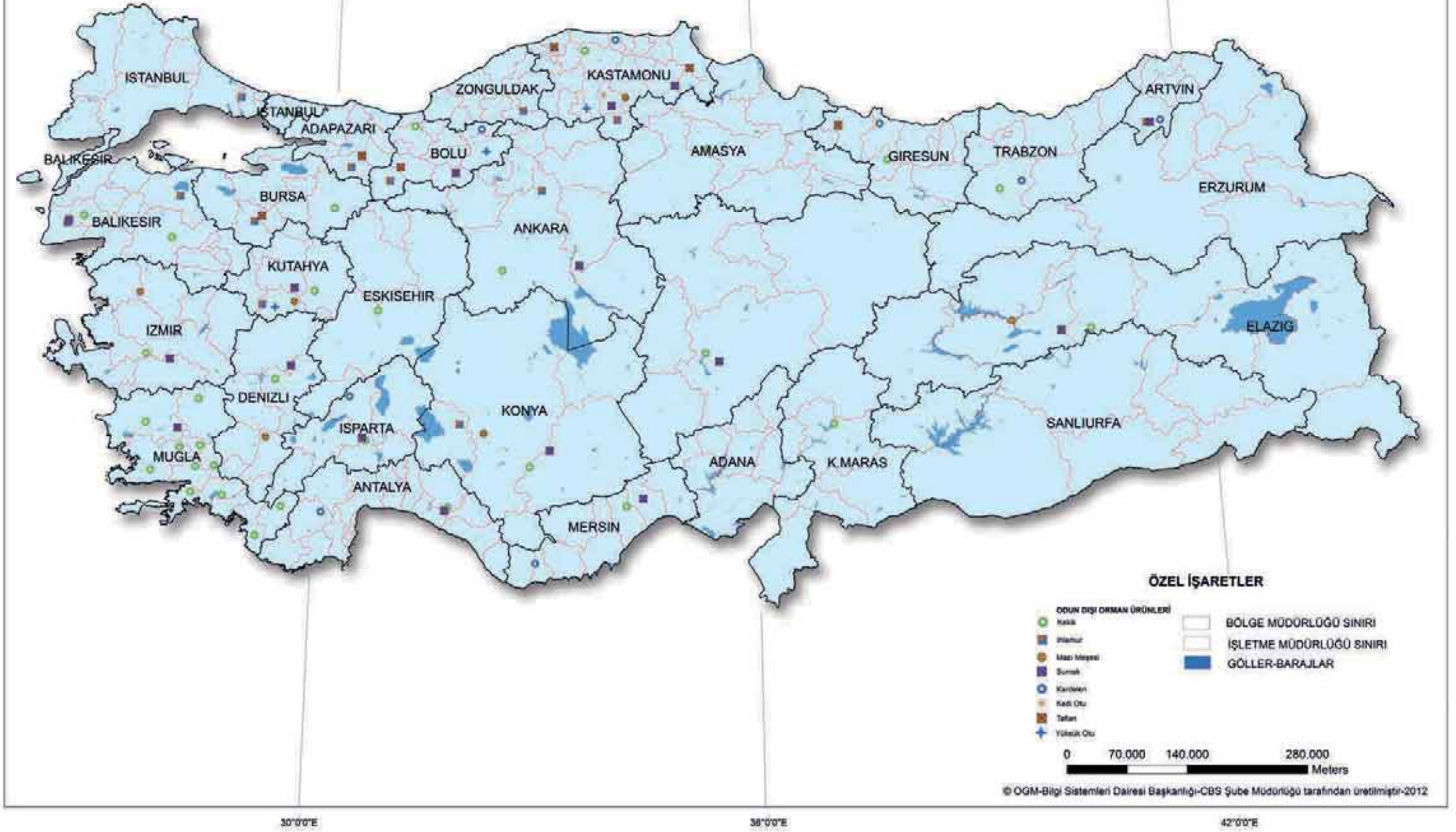
Anacardiaceae familyasının bir cinsi olan sumakların yer yüzünde 150 kadar türü bulunmaktadır. Bu türlerden sadece iki tanesi *R.coriaria* L. (derici sumağı) ve *Cotinus coggygria* Scop. (boyacı sumağı) ülkemizde yetişip ekonomik değeri olan türlerdir. Bu iki tür özellikle Adana, Antalya, Aydın, Muğla, İzmir, Bingöl, Diyarbakır, Çanakkale, Gümüşhane, Ankara, Kütahya, Trabzon bölgelerinde tabii olarak yetişir. Boyacı sumağı sanayide kumaş ve derilerin sarı renge boyanmasında değerlendirilmektedir. Yapraklarının antiseptik, ishal ve kan kesici özellikleri ile ateş düşürücü özelliklerinden yararlanılarak enfüzyonu ilaç sanayiinde kullanılmaktadır. Kaba toz haline getirilen meyveler gıda sanayiinde baharat olarak değerlendirilmektedir.

İHLAMUR (*Tilia* L.)

Dünya üzerinde kuzey yarı kürenin ılıman ve subtropik bölgelerinde yayılan 30 kadar türü olup, bunların en önemlilerinden olan ve ülkemizde de tabii olarak yetişen 3 tür *T. rubra* DC., *T. platyphyllos* Scop. ve *T. tomentosa* Moench'dir. Ülkemizde özellikle Kuzeydoğu ve Kuzey Anadolu bölgelerinde yetiştiği gibi Batı Anadolu'da Kuşadası, Marmara Bölgesinde Kaz Dağları, Güney Anadolu'da Antalya dolaylarında yayılış göstermektedir. Kabukları (ip, hasır vb. imalinde), odunu (kurşun kalem, tersimat tahtası, odun kömürü imalinde), çiçekleri (tıbbi amaçlı ve kozmetikte) bitkinin kullanılan bölümleridir. Ayrıca ıhlamur kabuğunda bulunan maddelerin yapıştırıcı özelliği olup safra kesesi ve karaciğer hastalıklarına karşı hazırlanan preparatların terkbine girer.

ÖNEMLİ ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİ DAĞILIM HARİTASI - 2

BAL ORMANLARI

Monokültür tarımın artması ve pestisitlerin yaygın olarak kullanılması da bal arılarının yararlandığı nektar kaynaklarını azaltmıştır. Bu durum, daha yoğun gezginci arıcılığın yapılmasına neden olmuştur. Ancak, son yıllarda orman zararlıları ile mücadele biyolojik yolla yapılmaya başlanmış, ormanlık alanlardaki bal arılarının nektar kaynaklarının kimyasal atıklardan arı olduğu ve buralardan elde edilen balların gıda güvenliği açısından daha sağlıklı olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu durumda, bal ormanlarının kurulmasının maksadı daha iyi anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda; Ülkemizdeki toplam bal üretim miktarını ve kovan başına bal üretim miktarını artırmak ve arıcılık sektörünü desteklemek amacıyla şuana kadar 10.454,5 hektar alanda 127 adet bal ormanı kurulmuş olup, halen bal ormanı oluşturma çalışmaları önemle devam etmektedir.

KANGAL DİKENİ (*Onopordum bracteatum*)

BALLIBABA (*Lamium album*)

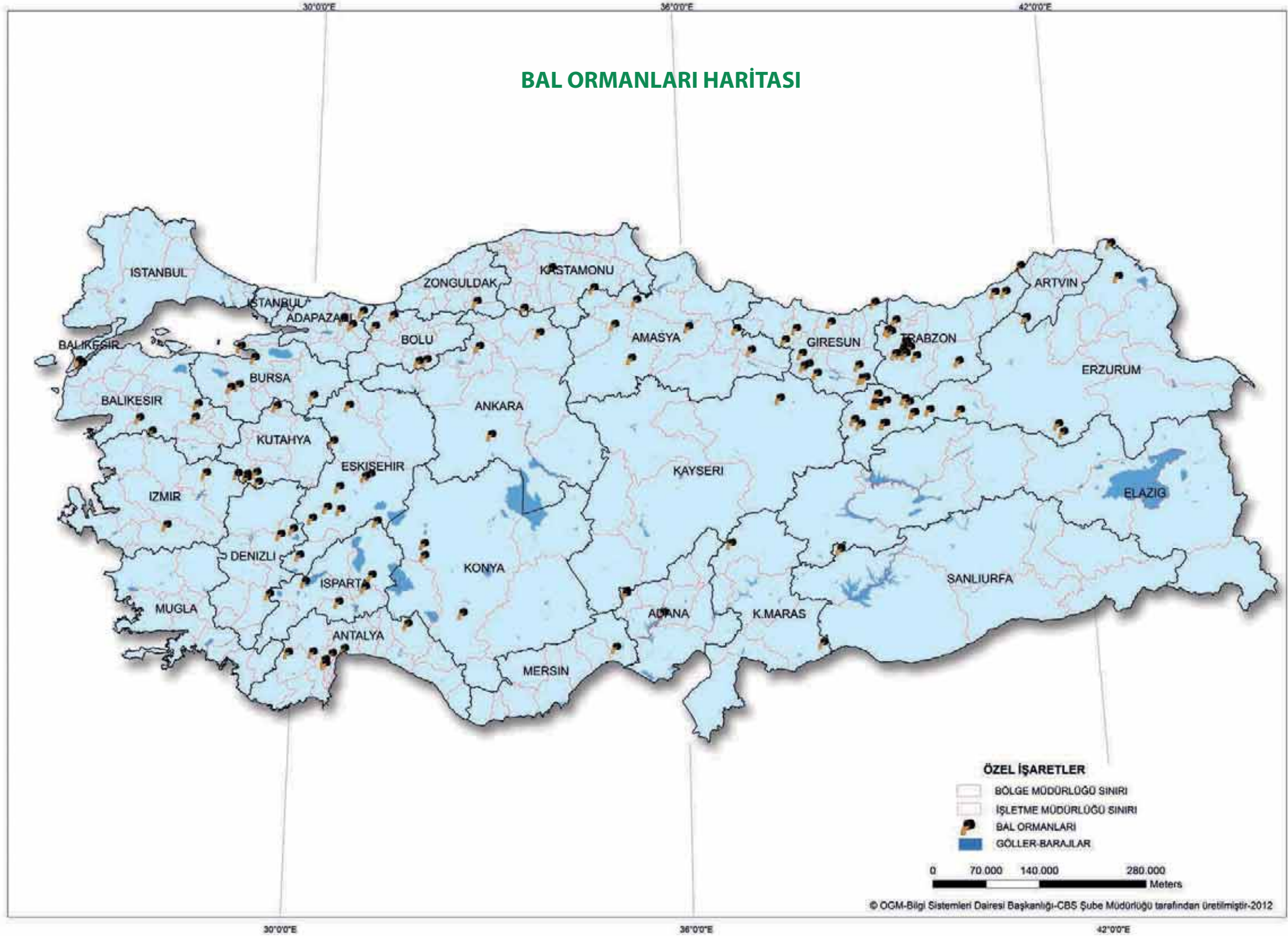

KUŞ İĞDESİ (*Elaeagnus angustifolia*)

DEFNE (*Laurus nobilis*)

BAL ORMANLARI HARİTASI

MESİRE YERLERİ - Şehir (Kent) Ormanları ve Orman İçi Dinlenme Yerleri

Dünyada orman kaynaklarının giderek azalması sonucunda, son yıllarda yaşanılmakta olan küresel ısınma ve iklim değişikliği, çölleşme ve kuraklık, su kaynaklarının giderek azalması gibi insan hayatı açısından son derece önem taşıyan sorunların ortaya çıkması toplumların ormanlara bakışını ve ormanlardan beklentilerini çeşitlendirmiş ve değiştirmiştir.

Günümüzde ormanlar, sadece odun hammaddesi sağlayan bir kaynak olarak görülmekten ziyade, küresel boyutları olan doğal kaynaklar olarak görülmekte ve odun dışında diğer ürün ve hizmetleri de barındıran bir ekosistem olarak algılanmaktadır.

Hızlı nüfus artışı ve sanayileşme ile birlikte, kentleşme, eğitim, bilinç ve gelir düzeyinin artması sonucunda, son yıllarda toplumun ormanların rekreasyon, turizm, piknik, avcılık, balıkçılık, eğitim, araştırma gibi sosyal ve kültürel hizmetleri ile ilgili talep ve beklentilerinde ve orman kaynaklarından faydalanmada, bu işlevlerin nispi önem ve önceliklerinde düzenli ve önemli bir artış görülmektedir.

Rekreasyon alanlarının hizmete açılması, toplumun çeşitli katmanlarının ormanların korunmasına duyarlı hale getirilmesine, ormana verilecek önemin, bilincin ve orman sevgisinin artırılmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu kapsamda, toplumun çeşitli katmanlarının ormanların korunmasına duyarlı hale getirilmesi ile ormana verilecek önemin, bilincin ve orman sevgisinin artırılması için halkın spor, ekoturizm, piknik, dinlenme ve eğlenme ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik büyük yerleşim yerleri civarında ormanların bir kısmının rekreasyon alanı olarak ayrılması ve planlanması hedeflenmektedir.

Ormanların sosyal, kültürel, bilimsel, sportif ve estetik hizmetlerinden halkın daha fazla yararlanmasını sağlamak amacıyla Orman Genel Müdürlüğü tarafından Mesire Yerleri (Kent Ormanları ve Orman İçi Dinlenme Yerleri) kurulmaktadır.

2003 yılında başlayan ve kent içi veya bitişiğinde yaşayan insanların doğa ile baş başa kalmalarını sağlayabilmek amacıyla oluşturulan kent ormanları kurma çalışmaları kapsamında bugüne kadar 71 il merkezi ve büyük ilçeler olmak üzere toplam 122 adet kent ormanı kurulmuştur.

Orman Genel Müdürlüğü tarafından halen işletilmekte olan 1.296 adet mesire yeri bulunmakta ve bunların tamamında günübirlik kullanım imkanı sağlanmaktadır.

645 sayılı KHK ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının kurulması sonucunda Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ait 154 adet Mesire Yeri Genel Müdürlüğümüze devredilmiştir. DKMPGM' den devralınan 154 adet mesire yeri ile birlikte Orman Genel Müdürlüğünce kurulan ve işletilen mesire yeri sayısı toplamda 1.450 adet olmuştur.

DIYARBAKIR KENT ORMANI

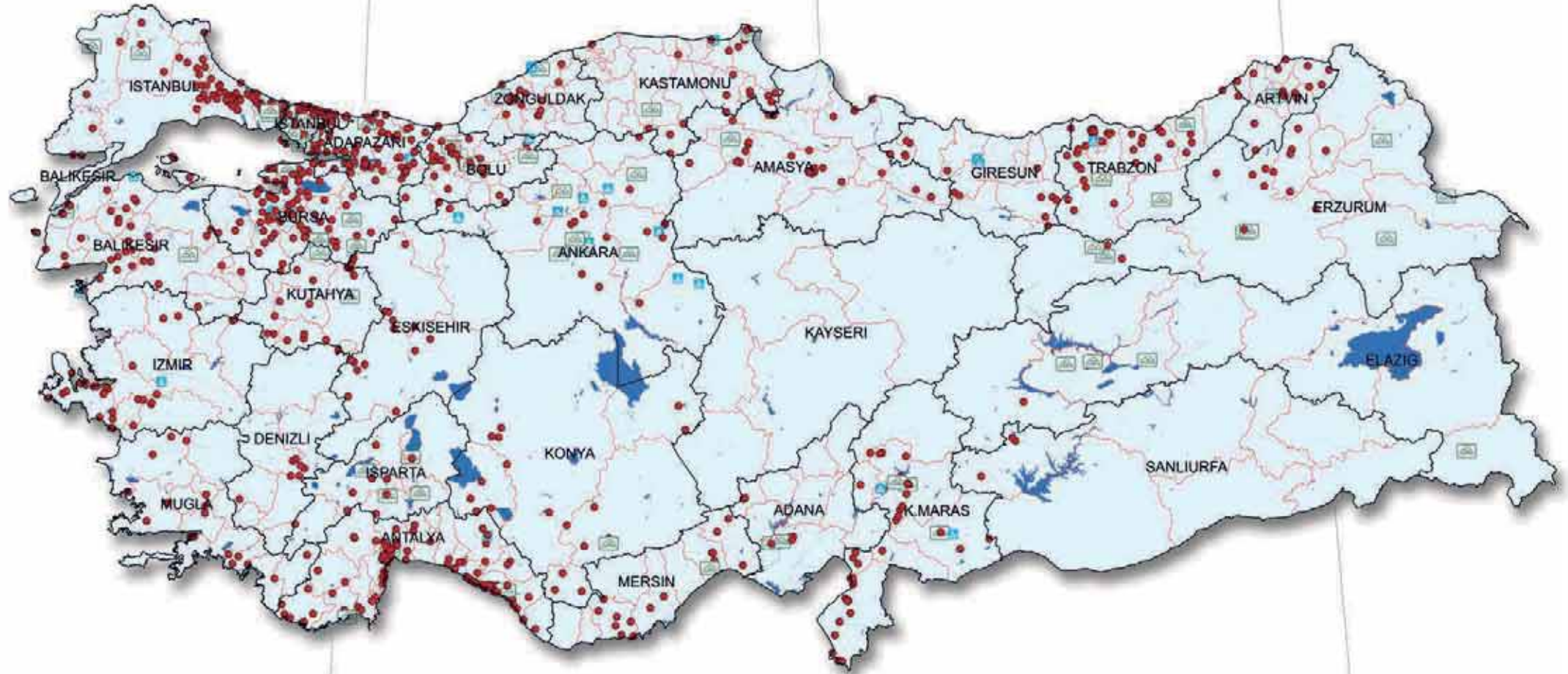

KAYMAKDONDURAN ORMAN İÇİ DİNLENME YERİ / İSTANBUL

SOLAKLI ORMAN İÇİ DİNLENME YERİ / TRABZON

MESİRE YERLERİ HARİTASI

GENÇ MEŞCERELER BAKIM SEFERBERLİĞİ

GENÇ MEŞCERE BAKIMI UYGULAMALARI

21.6 milyon hektar alanı kaplayan ormanlarımızın, 4.5 milyon hektarı genç meşcerelerden oluşmaktadır. Genç meşcereler en dinamik gelişme çağında olup, 3-5 yıllık dönemler halinde meşcere bakımlarına konu edilmesi gerekmektedir. Bu bakımlarla, meşcere orta çapını ve meşcere orta boyunu artırmak sureti ile geleceğin değerli, sağlıklı, verimli ormanlarının kurulması amaçlanmaktadır.

Geçmiş beş yıllık dönemde (2007-2011); bugüne kadar 2.4 milyon hektar genç meşcere alanına müdahale edilmiştir. Ormanların ihtiyaç duyduğu bakım çalışmalarının biran önce başlatılıp bitirilmesi ve lif-yonga sektörünün odun hammadde ihtiyacının karşılanabilmesi için, bir plan dahilinde, Orman Genel Müdürlüğüne 2012-2016 yıllarını kapsayan "Genç Meşcere Bakım Seferberliği Eylem Planı" hazırlanmıştır.

Bu Eylem Planı ile; 4.2 milyon hektarda çalışma yapılması planlanmış olup, geçmiş beş yıllık döneme göre 2 milyon hektar daha fazla alan bakım görmüş olacaktır. 2012 yılından itibaren uygulanacak "Genç Meşcere Seferberlik Eylem Planı" kapsamında, verimli ormanlarımızın yaklaşık %38'ine tekabül eden genç ormanlara, bir plan dahilinde müdahale edilmiş olacaktır.

Zaman geçirilmeden yapılacak bakımlar ile; ormanlarımız dış etkilere dayanıklı ve yangınlara karşı dirençli hale getirilecek, gelecekte daha kaliteli ürün elde edilecek, ayrıca su rejiminin düzenlenmesine ve su üretim artışına katkı sağlayacaktır.

Lif-yonga sektörü ülkemizde gelişen bir sektör olup; hammadde ihtiyacını büyük oranda yerli üretimden karşılamakla beraber, bir kısmını da ithalat yoluyla tedarik etmektedir. Elde edilecek ürünün yerli sanayi tarafından değerlendirilmesi durumunda, kısmen odun ithalatı azalacak ve döviz tasarrufuna katkı sağlanacaktır.

Ayrıca bu çalışma ile; orman köylüsü işlendirilecek olup, bunun yansısı serbest çalışan orman mühendisleri geçici olarak istihdam edilerek, mesleğinin daha başında olan genç mühendislerimiz teşkilatımızla buluşturulacaktır.

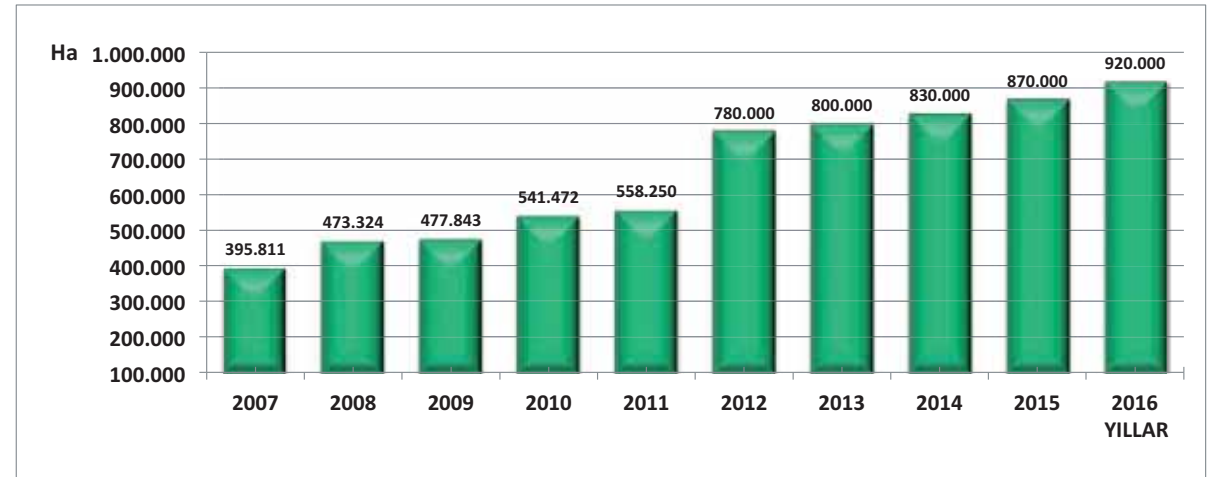
AYNI YAŞLI BAKIM
GÖRMEMİŞ KIZILÇAM KESİTİ

AYNI YAŞLI BAKIM
GÖRMÜŞ KIZILÇAM KESİTİ

GENÇ MEŞCERE BAKIMLARI (Ha)

Geçmiş beş yıllık dönemde (2007-2011) yıllarında 2.4 milyon hektar alanda çalışılmışken, bu seferberlik kapsamında (2012-2016) yılları içerisinde yaklaşık 4.2 milyon hektara müdahale edilmesi planlanmaktadır. Bu eylem planı ile fazladan yaklaşık 2 milyon hektar genç meşcere bakım görmüş olacaktır.

GENÇ MEŞCERELER DAĞILIM HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

GELİŞİM ÇAĞLARI

a

ab, bs, b

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI

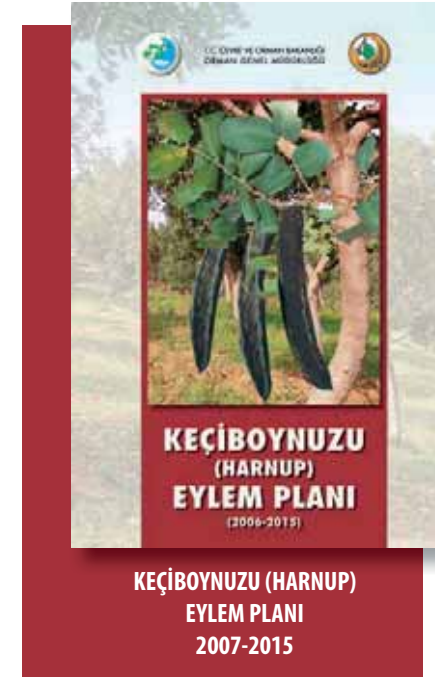
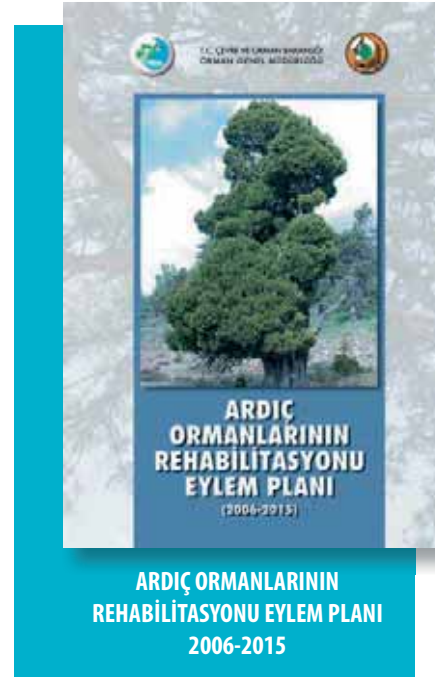
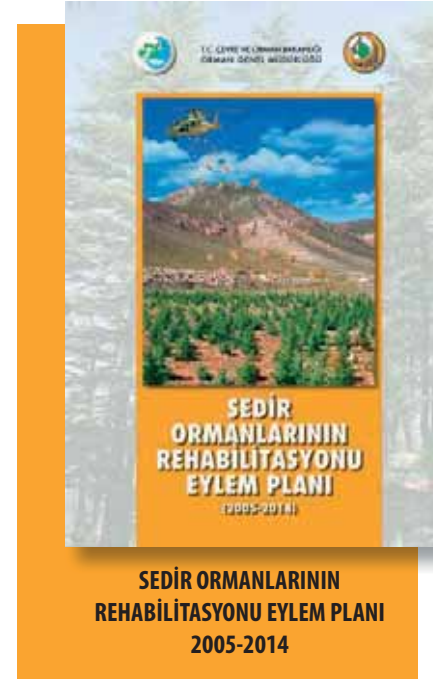
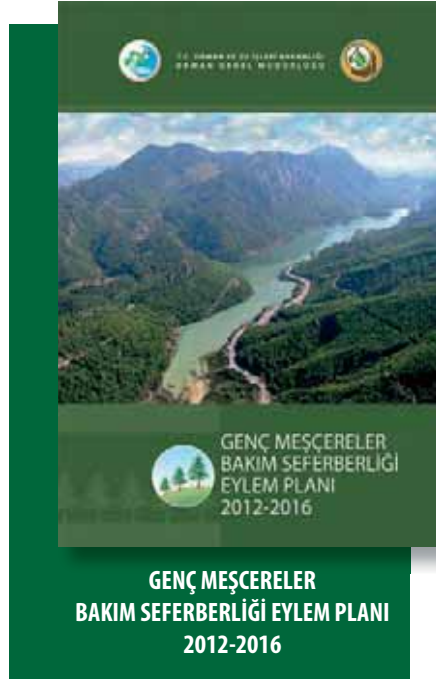
İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI

GÖLLER-BARAJLAR

0 70.000 140.000 280.000 Meters

© OGM-Bölge Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

YÜRÜTÜLEN EYLEM PLANLARI VE PROJELER

YANAN ALANLARIN REHABİLİTASYONU VE YANGINA DİRENÇLİ ORMANLAR KURMA ÇALIŞMALARI

YARDOP NEDİR ?

Akdeniz coğrafyası ve iklim kuşağında yer alan ormanlarımız, özellikle yaz aylarında yoğun bir yangın tehdidi altında bulunmaktadır. Yanan alan miktarının azaltılmasının yolu fiziki ve sosyal tedbirlerinin yanısıra yanıcı madde miktarını azaltma ile ilgilidir. Bu nedenle orman yangınlarının büyük alanlara yayılmasını önleyici tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Akdeniz, Ege ve Marmara bölgesi kıyılarını takip eden sahil şeridinde, yer yer 160 km. iç kısımlara giren yaklaşık 12 milyon hektar orman alanımız, orman yangınlarına karşı hassastır. Bu da genel orman alanımızın yaklaşık %57' sini oluşturmaktadır. Bu ormanların, altı ayı geçen uzun yaz kuraklıkları, düşük nispi nem, kurutucu rüzgârlar, olumsuz arazi şartları ve yangına hassas türlerden oluşması yangınlarına karşı hassasiyetini arttırmaktadır.

Bu ormanlarda, yangınlara karşı direnci arttırmak için, yanıcı madde miktarını azaltmaya yönelik meşcere bakımları yapılmalı, ısı enerjisini düşürmeye yönelik yangın zayıflatma alanları oluşturulmalı, aktif biyolojik faaliyet gösteren şerit, yol ve hatlar (yeşil doku) tesis edilmeli, yangına direnç gösteren karışık ormanlar (servi, dişbudak, harnup, çınar, sığla, meşe, fıstık çamı, vb.) kurulmalıdır.

YDZ, Tesis İçi Engeller, Meşcere Bakımı, Dere Vejetasyonu Bakımı Uygulanmış YARDOP Proje Sahası.

YARDOP ile; Mevcut karayolu, köy yolu, yerleşim ve tarım alanlarının orman ile olan sınırlarında, orman yolu, yangın emniyet yolları ile yangın emniyet yol ve şeritlerinden de faydalanılarak, her iki tarafında yeşil yangın durdurma zonları tesis edilmektedir. Ayrıca yanıcı madde miktarını azaltacak olan zayıflatma alanları, tesis içi yangın engelleri hazırlanmakta, aralarda kalan tüm ormanlarında bu proje kapsamında bakımları yapılmaktadır.

Yangına dirençli türlerle, yeni tesis edilmiş Yangın Durdurma Zonu (YDZ).

Yol kenarlarına zakkumlarla oluşturulmuş Yangına Dirençli Bant.

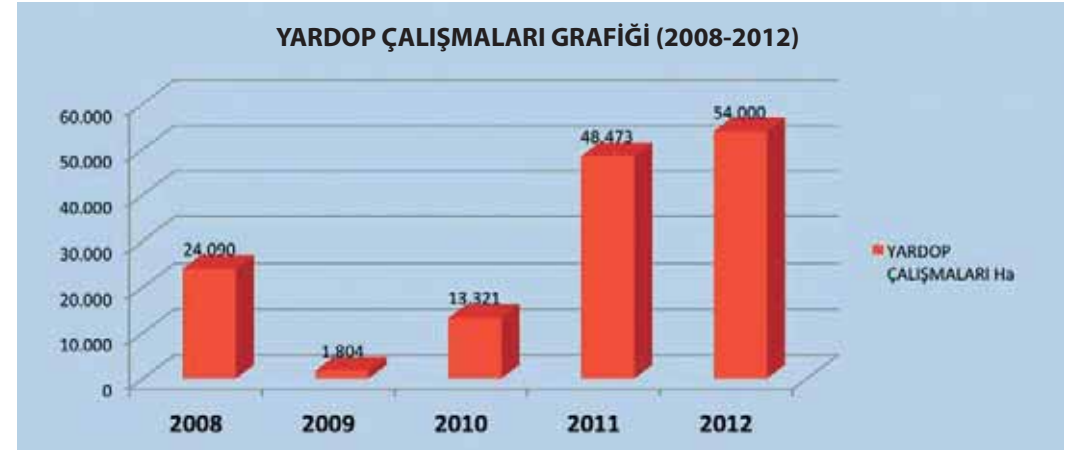
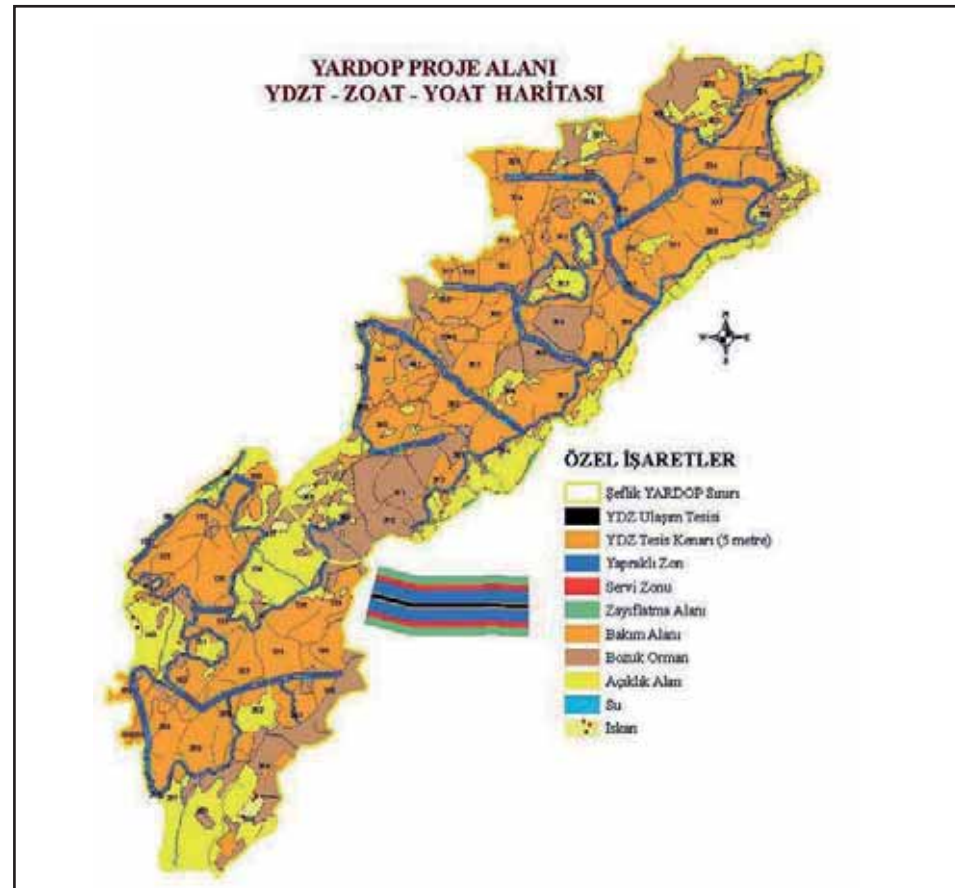
YANGINA DİRENÇLİ ORMANLARIN TESİS EDİLECEĞİ ALANLAR

Yangına hassas Devlet ormanlarının, dirençli hale getirilmesi işlemleri:

- Yanan ormanlık alanlarda,
- Yangına hassas olup, dirençli hale getirilecek ormanlık alanlarda, uygulanmaktadır.

Yanan ormanların yeniden tesisi veya yangına hassas ormanların, yangına daha dirençli hale getirilmesi çalışmalarında doğaya uygun, ekonomik, ekolojik ve sosyal fonksiyonları da gözeten, silvikültürel çalışmaların bütününe kapsayacak YARDOP (Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve yangına dirençli ormanlar tesis projesi) fikri doğmuştur.

Bu ihtiyaca binaen, 2010 yılında yürürlüğe giren 6665 sayılı Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Tesisi Projesi (YARDOP) Çalışma Esasları ve 2012 yılında yürürlüğe giren 6859 sayılı YARDOP Orman Yangınlarıyla Mücadele İş ve İşlemlerine Ait Çalışma Esasları tamimleri ile çalışmalar yürütülmektedir

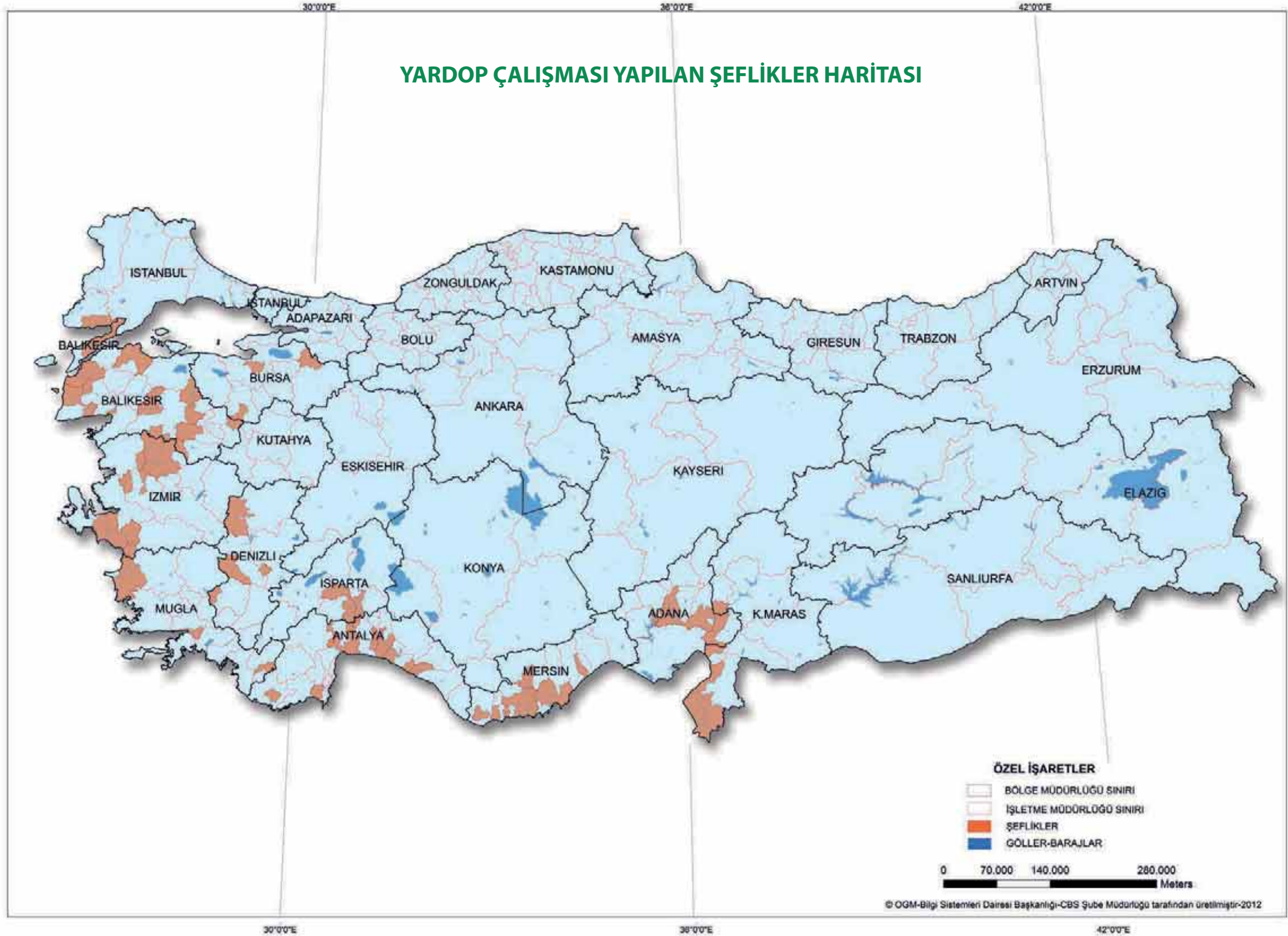

Akdeniz, Ege ve Marmara bölge kıyılarını takip eden sahil şeridinde, yer yer 160 km iç kısımlara giren 12 milyon ha (Ülke Ormanlarının %57'si) yangına karşı hassas ormanlarımız için YARDOP (Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Tesisi Projesi) projeleri 2008 yılından başlayarak faaliyete geçirilmiştir. Şu ana kadar 212.435 hektar alan için proje yapılmış olup, 141.688 hektar alanda çalışma yapılmıştır. Ana hedef, tüm yangına hassas ormanlarımızın, yangına daha dirençli hale getirilmesidir.

Orman alanları ile, ziraat alanlarını ayıran yeni tesis edilmiş Yangın Durdurma Zonu (ZOAT).

YARDOP ÇALIŞMASI YAPILAN ŞEFLİKLER HARİTASI

TOHUM ÜRETİMİ

AĞAÇ ISLAHI VE TOHUM ÜRETİMİ

Biyolojik çeşitliliği arttırmak, genetik kirliliği azaltmak, kalite ve kantite bakımından en yüksek artımı ve yetiştirme muhitine en iyi uyumu sağlayan ormanlar kurmak için uygun orijinli, verim yetenekleri önceden bilinen ve iyi vasıflı tohumlardan elde edilen fidanları kullanmak prensibiyle, fidan üretimi için gerekli tohumlar, tohum meşçereleri, tohum bahçeleri ve gen koruma ormanı gibi seçilmiş ve nitelikli genetik kaynaklardan büyük bir hassasiyetle temin edilmektedir.

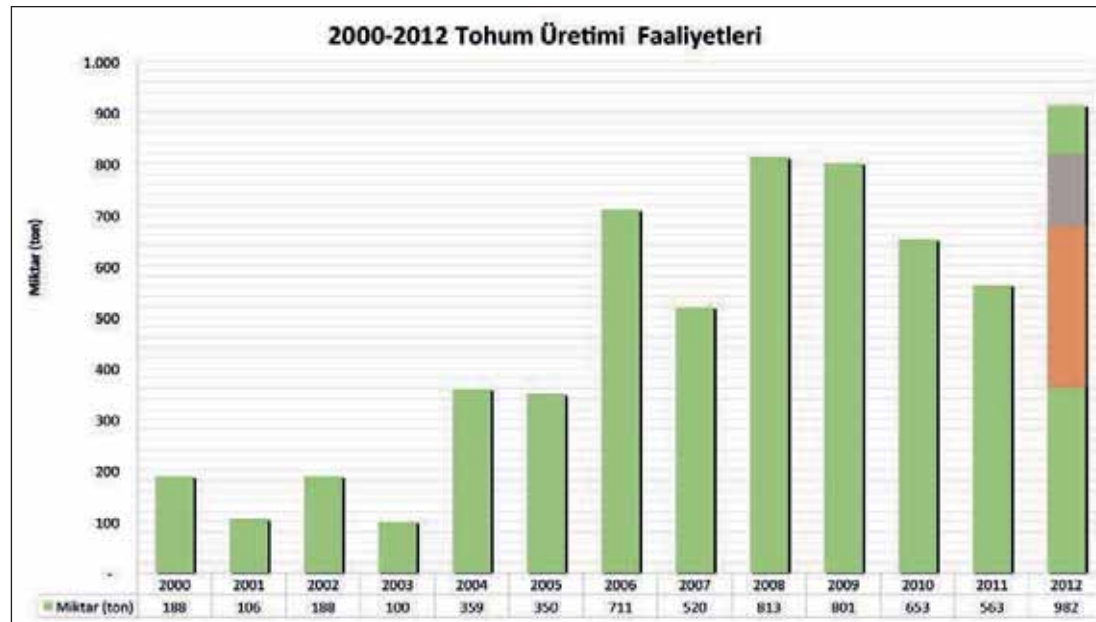
Ülkemizde 9 ağaç türünden 179 adet, 1.277,85 hektar tohum bahçesi, 28 ağaç türünden 349 adet, 46.358,39 hektar tohum meşçeresi, 35 ağaç türünden 238 adet, 35.018,39 hektar gen koruma ormanı ve 4 ağaç türünden toplam 13 adet 30,3 hektar klon parkı bulunmaktadır.

Ayrıca biyolojik çeşitliliğin devam ettirilmesi için endemik türlerimiz ile yabancı türlerden tohum bahçeleri kurmak için çalışmalarımız devam etmektedir.

TOHUM STOK MERKEZLERİ

- 1 OSMANİYE
- 2 AMASYA
- 3 ANKARA
- 4 ANTALYA
- 5 BALIKESİR-Dursunbey
- 6 BOLU
- 7 BURSA
- 8 DENİZLİ
- 9 ELAZIĞ
- 10 ERZURUM
- 11 ESKİŞEHİR
- 12 HATAY-Serinyol
- 13 ISPARTA-Eğirdir
- 14 İSTANBUL-Bahçeköy
- 15 İZMİR-Torbalı
- 16 KONYA-Ereğli
- 17 MUĞLA-Gökova
- 18 ORDU
- 19 SAKARYA-Hendek
- 20 TRABZON-Of
- 21 ZONGULDAK-Gökçebey

2012 yılında 900 ton tohum üretimi programına karşılık 982 ton tohum üretilmiştir.
2013 yılı programımız ise 597 ton tohum üretmektir.

FİDAN ÜRETİMİ

Genel Müdürlüğümüz çalışmalarında ihtiyaç duyulan fidanlar, diğer kurum kuruluş ve sivil topluk örgütlerince yapılacak çalışmalarda ihtiyaç duyulan fidanlar ile vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu fidanlar orman fidanlıklarımızda üretilmektedir.

Türkiye’de ilk kitlesel fidan üretimi 1925 yılında başlamıştır.

Fidanlıklarımızda, asli ve doğal türlerimizle birlikte 500 değişik türün üstünde fidan üretimi yapılmaktadır.

Üretilen fidan miktarı 2000 yılında 126 milyon adet iken, 2012 yılında 380 milyon adet fidan üretimi programına karşılık, yıl sonu itibariyle 471 milyon adeti üretim, 229 milyon adeti ise tohum ekimi olmak üzere toplam 700 milyon adet fidan üretilmiştir.

2013 yılında ise tohum ekimleriyle beraber yaklaşık 400 milyon adet fidan üretilmesi planlanmaktadır.

8 ilde 35.260 m² kapalı alana sahip, 25 milyon adet/yıl kapasiteli toplam 43 adet modern sera fidan üretiminde kullanılmaktadır.

Son dönemde endemik türlerimiz, yabancı türlerimiz ile gelir getirci tür fidanların üretimine ağırlık verilmektedir. Böylelikle hem biyolojik çeşitliliğin devam ettirilmesi, hem de gelir getiren türler ile vatandaşımıza ekonomik destek sağlanmaktadır.

FİDANLIK TESİS ÇALIŞMALARI

Fidan üretimi, 507 milyon adet/yıl kapasiteli, 3.370 hektar alanda kurulmuş olan 126 adet orman fidanlığında yapılmakta olup, ihtiyaç halinde yeni fidanlık kuruluşu yapılmaktadır.

Fidanlık alanları belirlenirken toprak, su, ulaşım, mülkiyet vb. şartlar dikkate alınarak optimal şartları taşıyan alanlar belirlenmiş ve fidanlık kuruluşları yapılmıştır. Fidan üretimi konusundaki hedeflerin gerçekleştirilmesinde, mevcut fidanlık alanlarının ve tesislerinin muhafaza edilmesi oldukça önemlidir. Çünkü her zaman uygun şartları taşıyan alternatif fidanlık alanı bulunamamaktadır.

Son dönemde ağaçlandırma çalışmaları oldukça önem kazanmış olup, buna paralel olarak da kamuoyunun fidan konusundaki hassasiyeti de ciddi şekilde artmıştır. Bundan dolayı fidanlıklarımızdaki üretim miktarının ve standartlarının artırılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzce Özel Sektör Fidancılığının Geliştirilmesine Önem Verilmektedir...

Park bahçe ve peyzaj düzenlemelerinde kullanılan fidan üretiminde dünya pazarlarına açılmak için özel sektör fidancılığı Genel Müdürlüğümüzce uzun vadeli ve düşük faizli kredi verilerek desteklenmektedir. 2012 yılı itibariyle 23 milyon adet/yıl kapasiteli, 207,77 hektar alanda 146 adet özel orman projesi onaylanmış olup, 12.87.853 TL. Kredi desteği sağlanmıştır.

2009 yılından beri "Satın Alım Garantili Sözleşmeli Fidan Üretimi" gerçekleştirilmektedir. Bu yolla ihtiyaç duyulan tüplü kaplı fidanların bir kısmı vatandaşlarımıza dikileceği sahaya en yakın noktada üretilmekte olup aynı zamanda da meslek edindirilerek istihdam sağlanmaktadır.

Alım Garantili Sözleşmeli Fidan Üretimi" kapsamında yılda ortalama 12 milyon adet fidan üretilmekte olup, 2012 yılında ise 16 milyon adet fidan üretilmiştir.

FİBİS

Orman fidanlıklarında birlikteliğin sağlanması ve teknolojik gelişmelerden yararlanılabilmesi amacıyla, 2008 yılından itibaren, tohum ve fidan üretim ile tahsis gibi tüm iş ve işlemler "Fidanlık Bilgi ve İzleme Sistemi" üzerinden yapılmaktadır.

Üretim Şekli	Araştırma	Tahsis Şekli	Özel Satış	Fidanlık	Bilgi	Yeni & Yönetim
1	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli
2	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli
3	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli	Seçimli

FİDAN DAĞITIMI

Halkımıza fidan dikme alışkanlığının kazandırılması ve bunun hayatın bir parçası haline getirilmesi amacıyla, "Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği" kapsamında, Genel Müdürlüğümüzce kamu kurum ve kuruluşları, askeri birlikler, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına bedelsiz fidan dağıtımı yapılmaktadır.

ORMAN FİDANLIK MÜDÜRLÜKLERİ, ŞEFLİKLERİ VE ÇALIŞMA ALANLARI HARİTASI

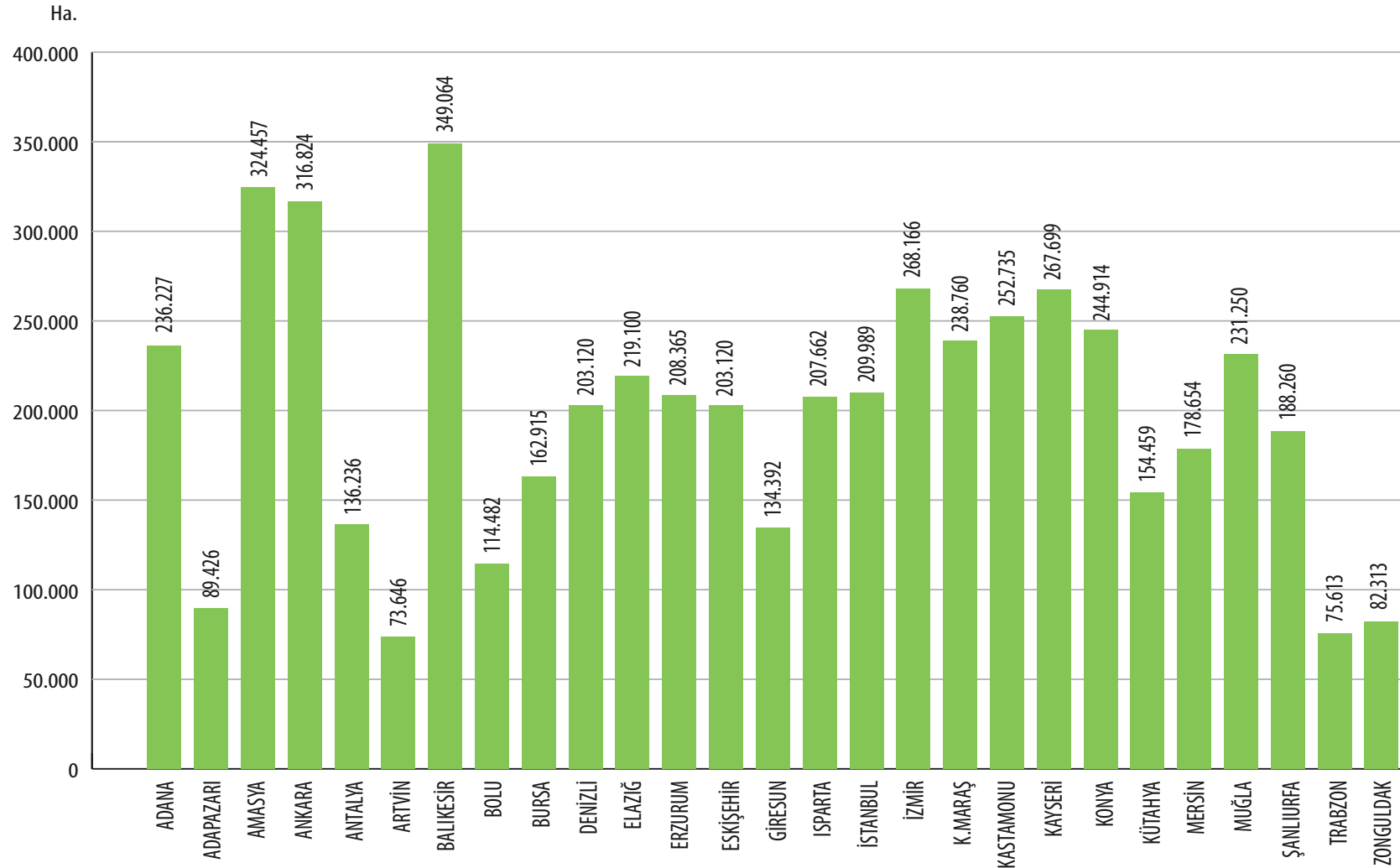

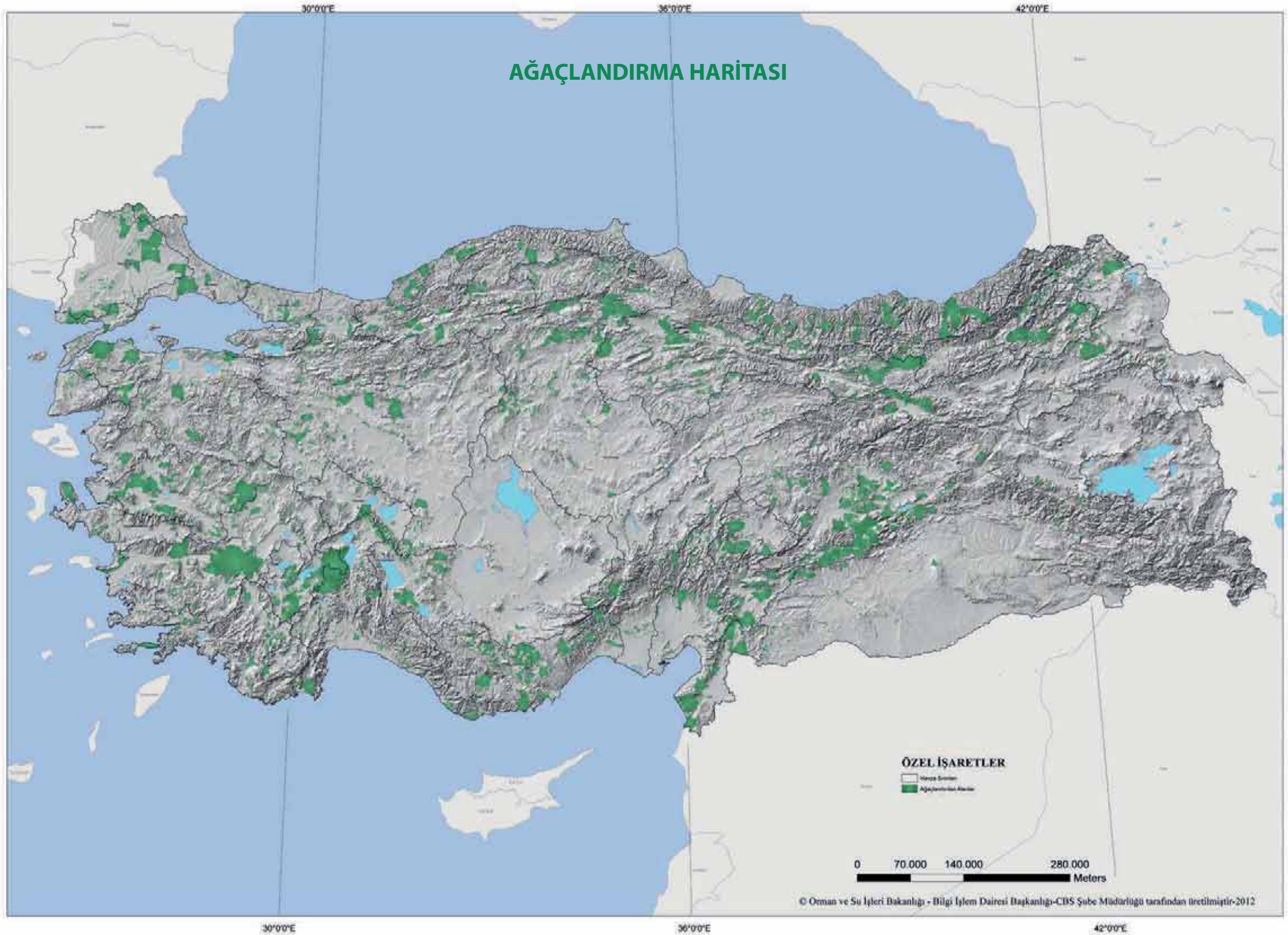
ORMANLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE GENİŞLETİLMESİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

(Ağaçlandırma, Erozyon Kontrolü ve Rehabilitasyon (İyileştirme-İslah) Çalışmaları)

1946-2011 YILLARI ARASINDA ORMANLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE GENİŞLETİLMESİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

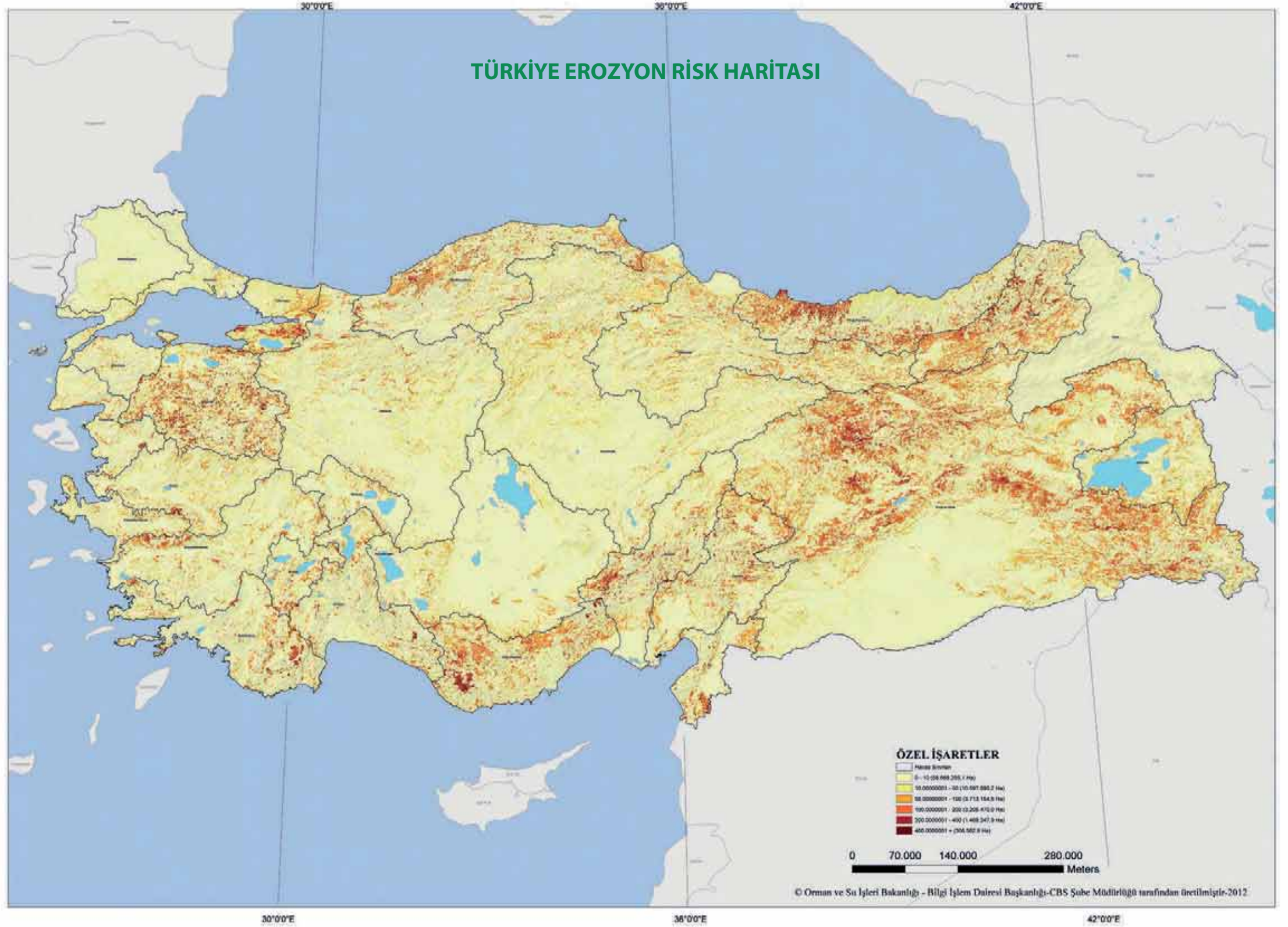
AĞAÇLANDIRMA	EROZYON KONTROLÜ	REHABİLİTASYON	MERA ISLAHI	ÖZEL AĞAÇLANDIRMA	SUNİ GENÇLEŞTİRME	ENERJİ ORMANI TESİSİ	TOPLAM
1946-2011	1962-2011	1998-2011	1962-2011	1986-2011	1973-2011	1978-2005	(HEKTAR)
2.121.865	938.432	2.144.964	142.199	116.638	789.633	622.878	6.876.611

TÜRKİYE EROZYON RİSK HARİTASI

TOPRAK MUHAFAZA, MERA ISLAHI VE DAĞLIK ALAN YÖNETİMİ

TOPRAK MUHAFAZA ÇALIŞMALARI

Ülkemiz; iklimi, topografyası ve toprak şartları sebebiyle erozyona hassas bir ülkedir. Bu sebeple 1969 yılından beri planlı ve programlı bir şekilde yürütülen "Toprak Muhafaza" faaliyetleri sonucunda bugüne kadar Türkiye'nin değişik bölgelerinde başarılı uygulamalar gerçekleştirmiş, çalışılan alanlarda erozyon önlenmiş, alınan önlemlerle sel ve taşkın oluşumu durdurulmuştur.

Toprak muhafaza çalışmaları; yüzey erozyonunu önlemeye yönelik teraslama çalışmaları, oyuntu erozyonunu önlemeye yönelik kuru duvar, canlı eşik ve tel kafes gibi tesisler yapılarak, rüzgar erozyonunu önleme çalışmaları ise hareket ederek yerleşim yerlerini ve tarım alanlarını tehdit eden kumulların ağaçlandırılması şeklinde yapılmakta olup, Bakanlığımızın ilgili birimlerince bugüne kadar yaklaşık 1.000.000 hektar alanda toprak muhafaza çalışması yapılmıştır.

NERA ISLAH ÇALIŞMALARI

Ülkemizde geleneksel ve yoğun olarak yapılan hayvancılık sonucu verim gücünü yitiren mera alanları, yanlış arazi sınıflaması sonucu yaylacılığın hızla artması ile mera alanlarının yapılaşmaya açılması ve erozyon sebebiyle toprak kaybına uğramış; sonuç olarak da mera alanlarımız daralmış verim gücünü yitirmiştir.

Mera islahı projeleri, iyi vasıflı meralarda otlatmayı kolaylaştırıcı yardımcı tesislerin yapımı, vasfı bozulmuş meralarda ise toprak muhafaza çalışmaları şeklinde yapılmaktadır. Islah edilmesi gerekli vasfı bozulmuş meralarda ise erozyon kontrol çalışmaları şeklinde yapılmaktadır.

Mera islahı çalışmalarında yıllık bazda Cumhuriyet tarihinin en yüksek rakamlarına ulaşılmıştır.

DAĞLIK ALAN YÖNETİMİ ÇALIŞMALARI

Dağlık alanlarda, sel ve çığ kontrolü çalışmaları yapılmaktadır. Sel havzalarının yukarı kısımlarında yapılan çalışmalar ile yüzeyel akış önlenerek sel oluşumunun önüne geçilmektedir.

Ülkemizin sayılı turizm yerlerinden olan, Trabzon İli Çaykara İlçesi Uzungöl Beldesinde son yıllarda hızla gelişen turizm faaliyetleri ulaşım yolu ağı ve yapılaşmada artışları beraberinde getirmiştir. Ortaya çıkan zorunlu değişimlerin olumsuz sonuçlarını ortadan kaldırmak ve turizm tesisleri ile köy yerleşim yerini tehdit eden çığ tehdidini önlemek amacıyla; 2009 yılında başlanan Uzungöl Beldesi Çığ Önleme ve Erozyon Kontrolü Projesi kapsamında 2012 yıl sonu itibarıyla toplam 515 Ha çığ kontrolü çalışması yapılmıştır.

Daha önceleri toprak muhafaza çalışmaları adı altında yapılan sel ve heyelan kontrol çalışmaları, 2013 yılı itibarı ile ilk uygulaması Rize İli Balsu Mahallesi'nde demonstratif olarak gerçekleştirilecek olan proje ve benzeri proje uygulamaları ile devam edecektir.

ENTEĞRE HAVZA REHABİLİTASYON PROJELERİ

Türkiye'de ilk havza ıslah çalışmaları 1950'li yıllarda sel ve taşkın zararlarının azaltılması ve bu yolla mevcut barajların güvenliğini sağlanması düşüncesi ile başlatılmıştır. Yukarı su havzalarında ilk uygulamalar toprak erozyonunun azaltılması, su akış rejimini düzenleyen tesisler ve ağaçlandırmalar olarak yapılmıştır.

Ülkemiz su havzalarında yapılan çalışmalar birçok devlet kuruluşunun görev ve yetki alanında kalmaktadır, bununla birlikte yerel halkın ve sivil toplum kuruluşlarının sürdürülebilir bir doğal kaynak yönetimi için katılımının önemli olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle 1990'lı yıllardan itibaren "Entegre Havza Rehabilitasyonu Projeleri" başlatılmıştır.

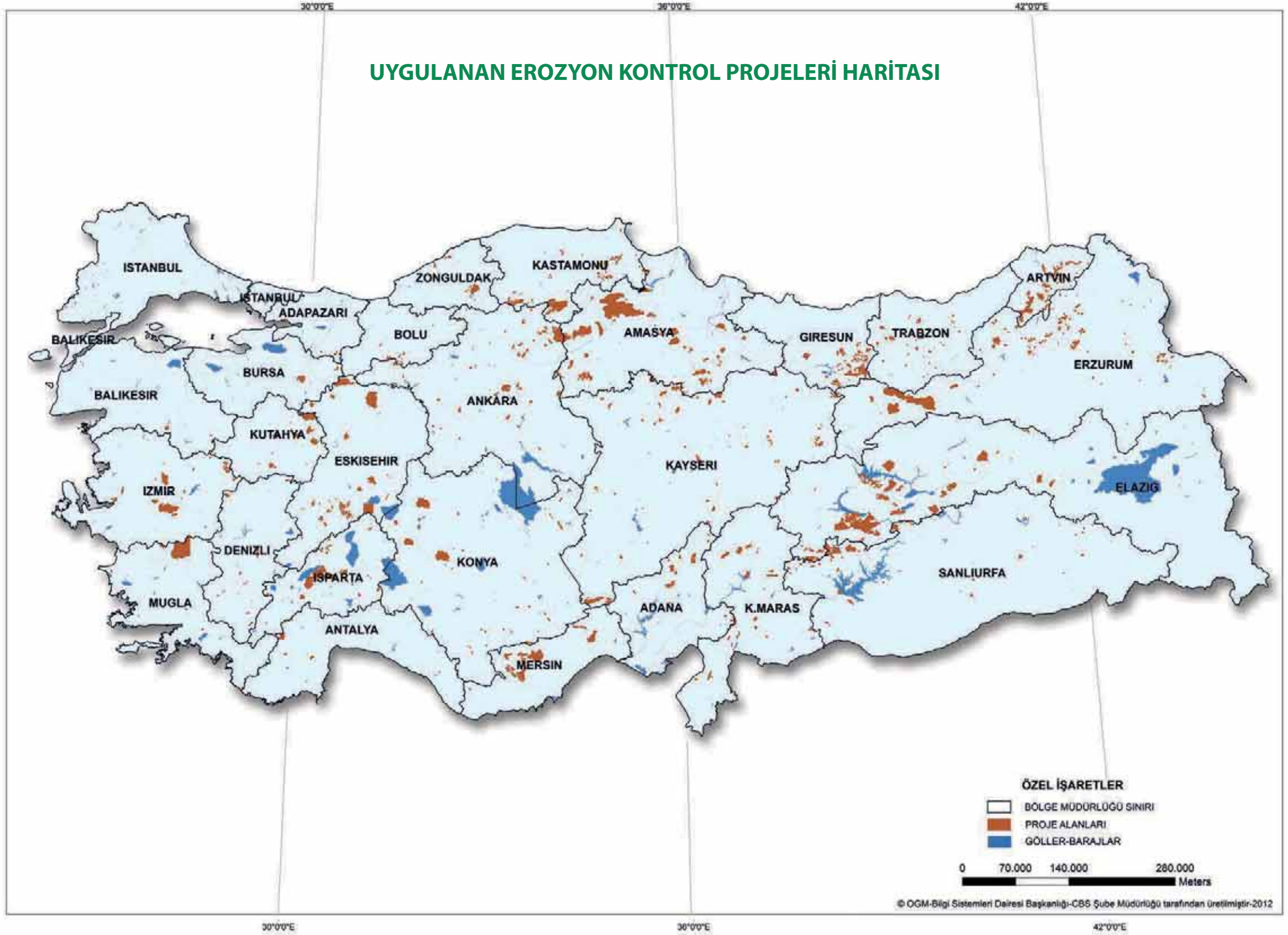
1- Doğu Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi tamamlandı. (1993-2001)

2- Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi (2005-2012)

3- Çoruh Havzası Rehabilitasyon Projesi (2012 yılında başladı.)

UYGULANAN EROZYON KONTROL PROJELERİ HARİTASI

ORKÖY TARAFINDAN DESTEKLENEN FERDİ KREDİ TÜRLERİ

ORKÖY 42 yıldır faaliyet göstermekte olup, bugüne kadar sosyal nitelikli kredilerden 225.859 aileye 284.698.166 TL, ekonomik nitelikli kredilerden 156.266 aileye 1.424.830.393 TL kredi desteği sağlanmıştır.

SOSYAL NİTELİKLİ KREDİLER

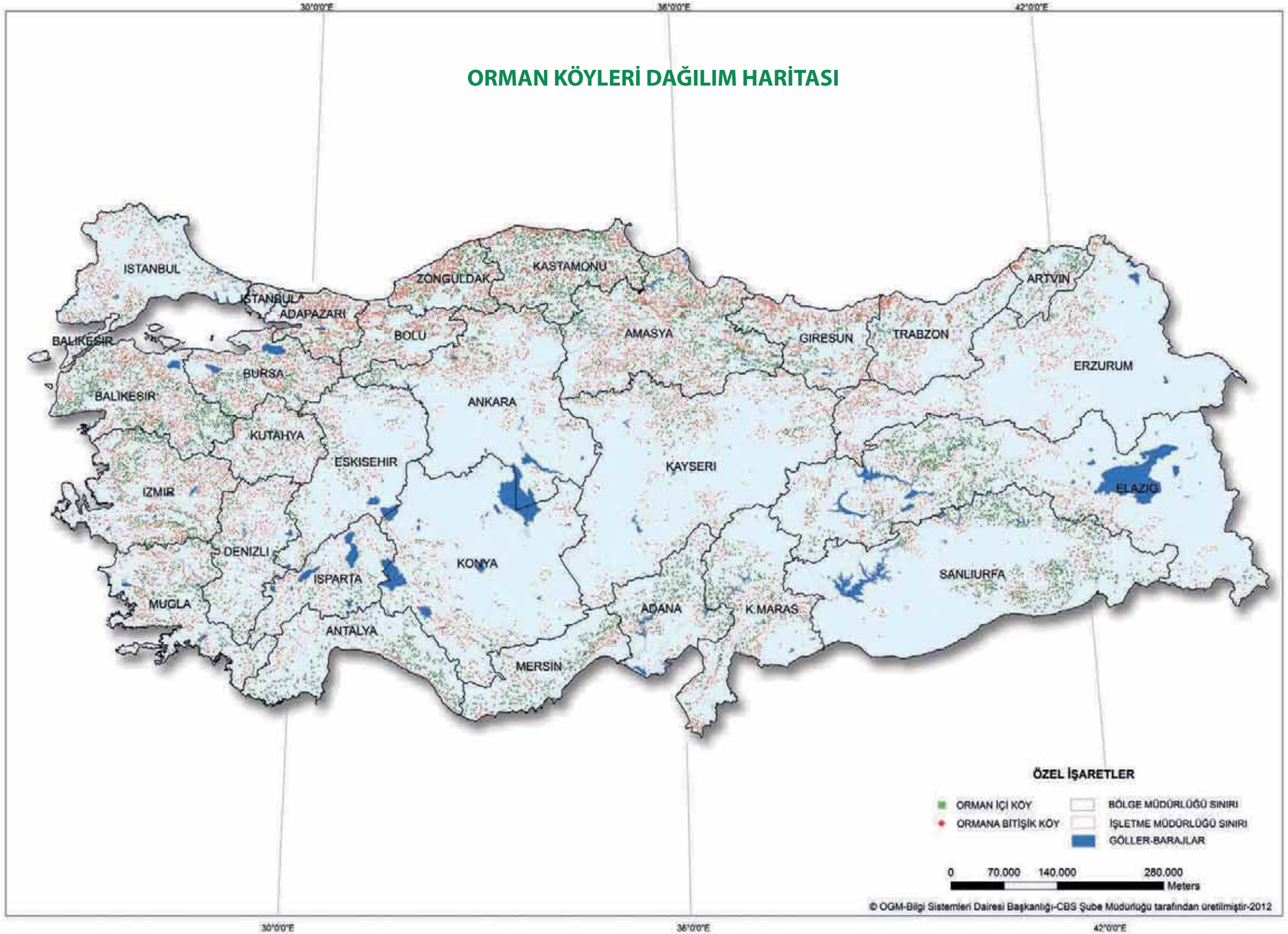
- 1- Dam Örtülüğü
- 2- Isıtma Pişirme Araçları
- 3- Güneş Enerjisi İle Su Isıtma Sistemi

EKONOMİK NİTELİKLİ KREDİLER

- 1- Fenni Arıcılık
- 2- Süt Sığırcılığı
- 3- Süt Koyunculuğu
- 4- Besi Sığırcılığı
- 5- Besi Koyunculuğu
- 6- Halıcılık
- 7- Kilimcilik
- 8- İpek Halıcılık
- 9- Rize Bezi Dokumacılığı
- 10- Motorlu Bez Dokumacılığı
- 11- İpek Böcekçiliği
- 12- Seracılık
- 13- Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştirme
- 14- Bağcılık
- 15- Meyvecilik (Ceviz, Vişne, Kiraz, Elma, Nar vb.)
- 16- Boylu Fidan Yetiştiriciliği
- 17- Bodur ve Yarı Bodur Meyvecilik
- 18- Gülcülük
- 19- Zeytincilik
- 20- Yayla Bağcılığı
- 21- Zeytin Salamura
- 22- Muz Yetiştiriciliği
- 23- Kivi Yetiştiriciliği
- 24- Çilekçilik
- 25- Tarla Sebzeciliği
- 26- Kültür Mantarcılığı
- 27- Tatlı Su Balıkçılığı
- 28- Kafes Balıkçılığı
- 29- Defne - Zeytinyağından sabun üretimi

ORMAN KÖYLERİ DAĞILIM HARİTASI

KORUNAN ALANLAR

STATÜ	ADET	ALANI (Ha)
MİLLİ PARKLAR	40	848.446,74
TABİATİ KORUMA ALANLARI	31	64.224,59
TABİAT PARKLARI	182	81.189,16
TABİAT ANITLARI	106	5.549,02
TOPLAM	359	999.409,51

ACARLAR GÖLÜ LONGOZU - ADAPAZARI

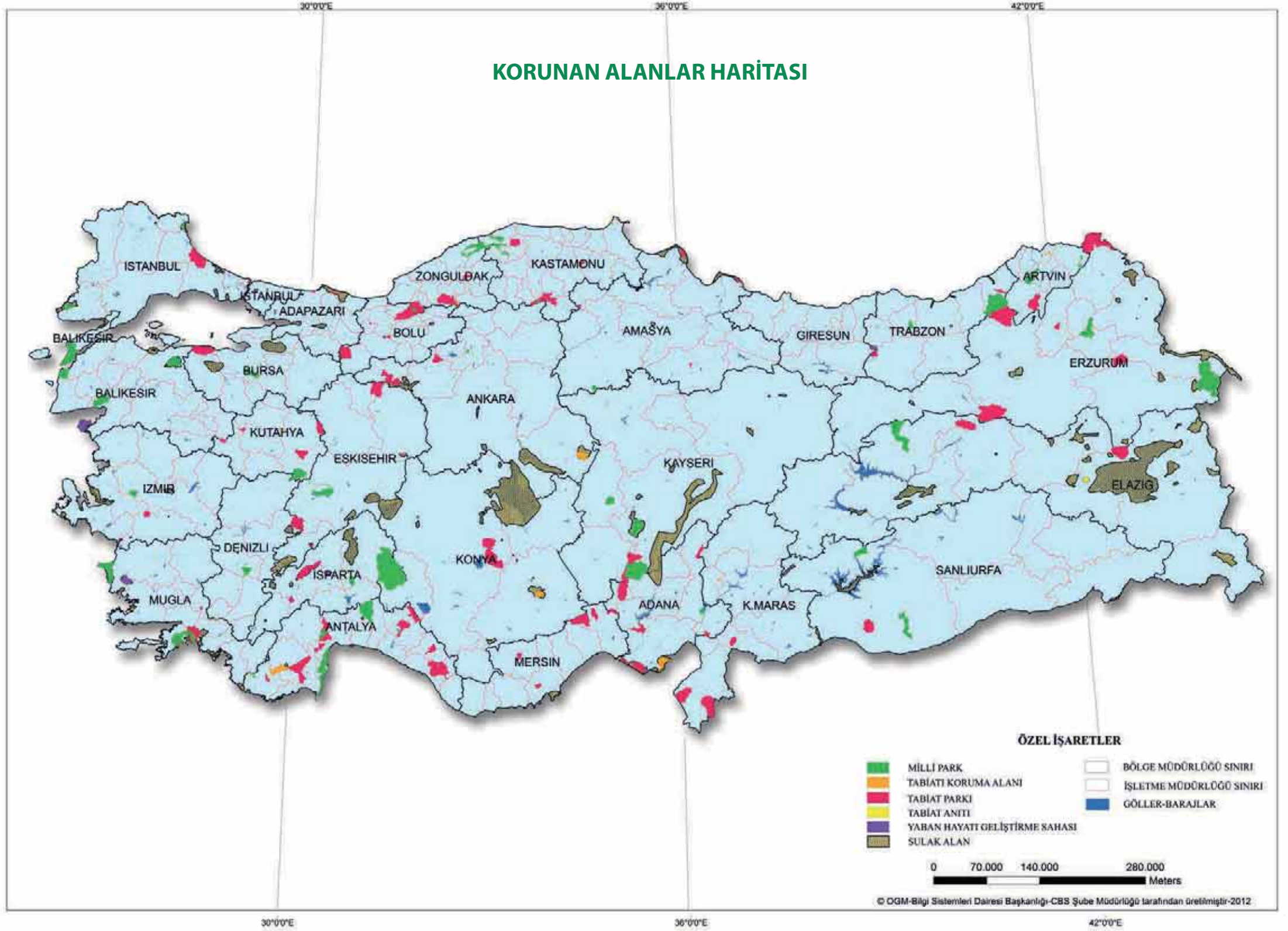

KUŞ CENNETİ - BALIKESİR (F.A. Dürüst)

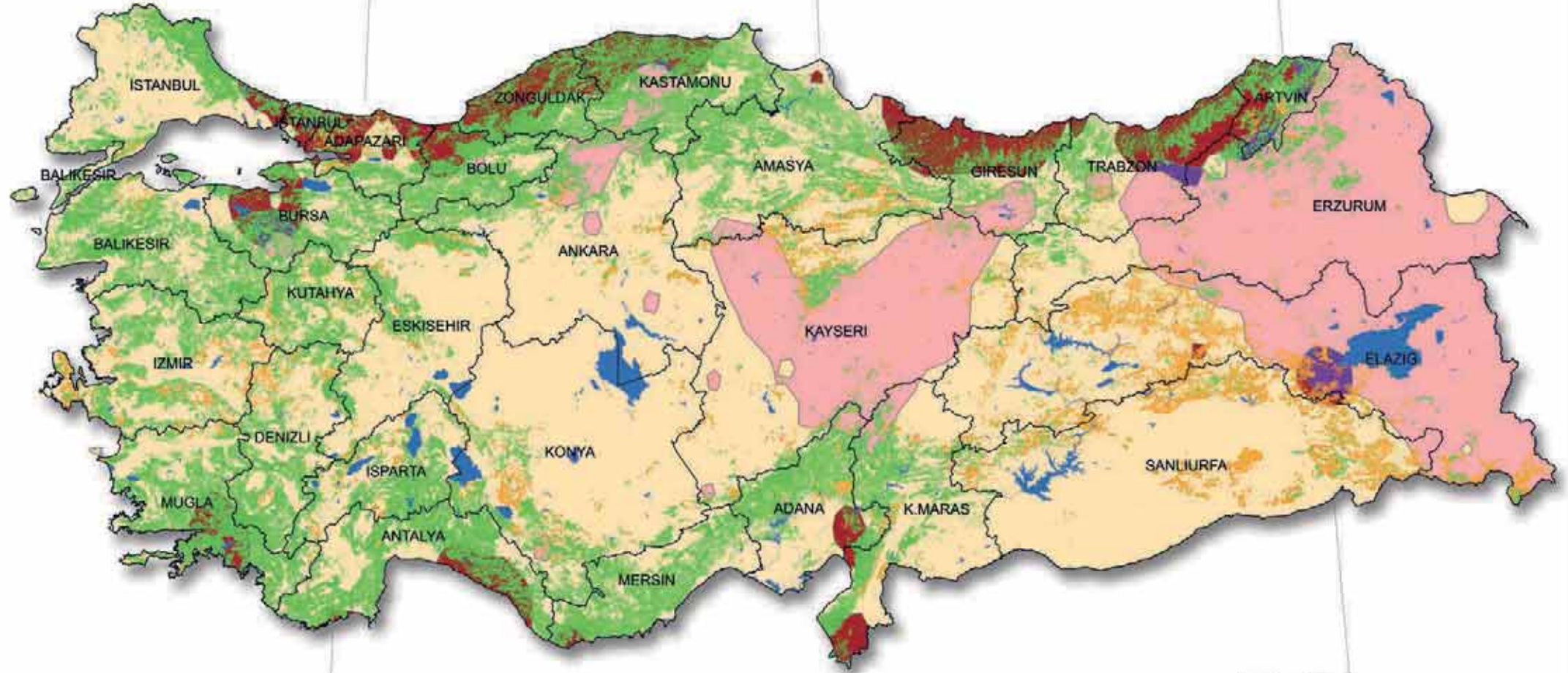

YEDİGÖLLER MİLLİ PARKI / BOLU (R.Çetiner)

KORUNAN ALANLAR HARİTASI

İKLİM TIPLERİNE GÖRE ORMAN HARİTASI

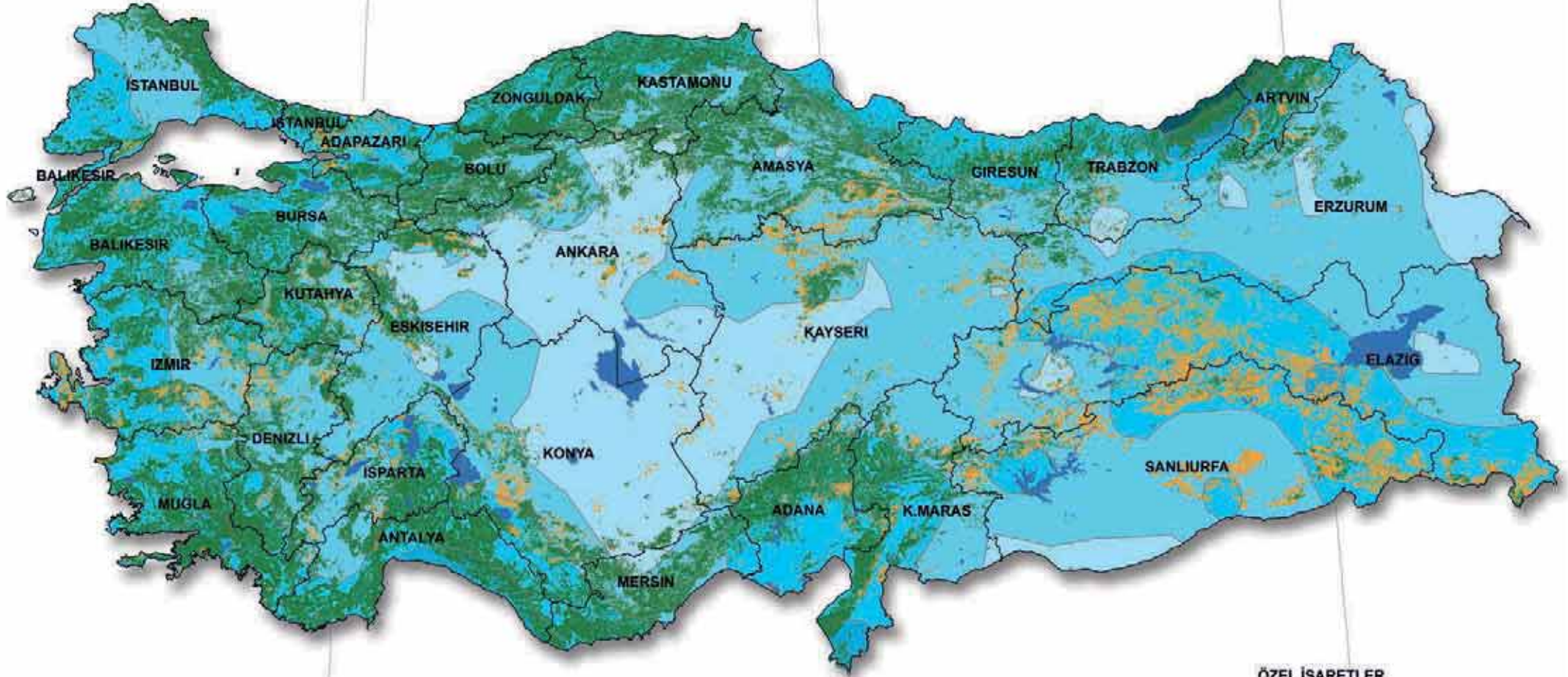

ÖZEL İŞARETLER	
İKLİM TIPLERİ	
SICAK KURU	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
SICAK NEM	İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
SOĞUK KURU	KÖRÜ ORMANI
SOĞUK NEM	BALTALIK ORMAN
	GÖLLER-BARAJLAR

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

ORTALAMA YAĞIŞ MİKTARLARINA GÖRE ORMAN HARİTASI

ÖZEL İŞARETLER

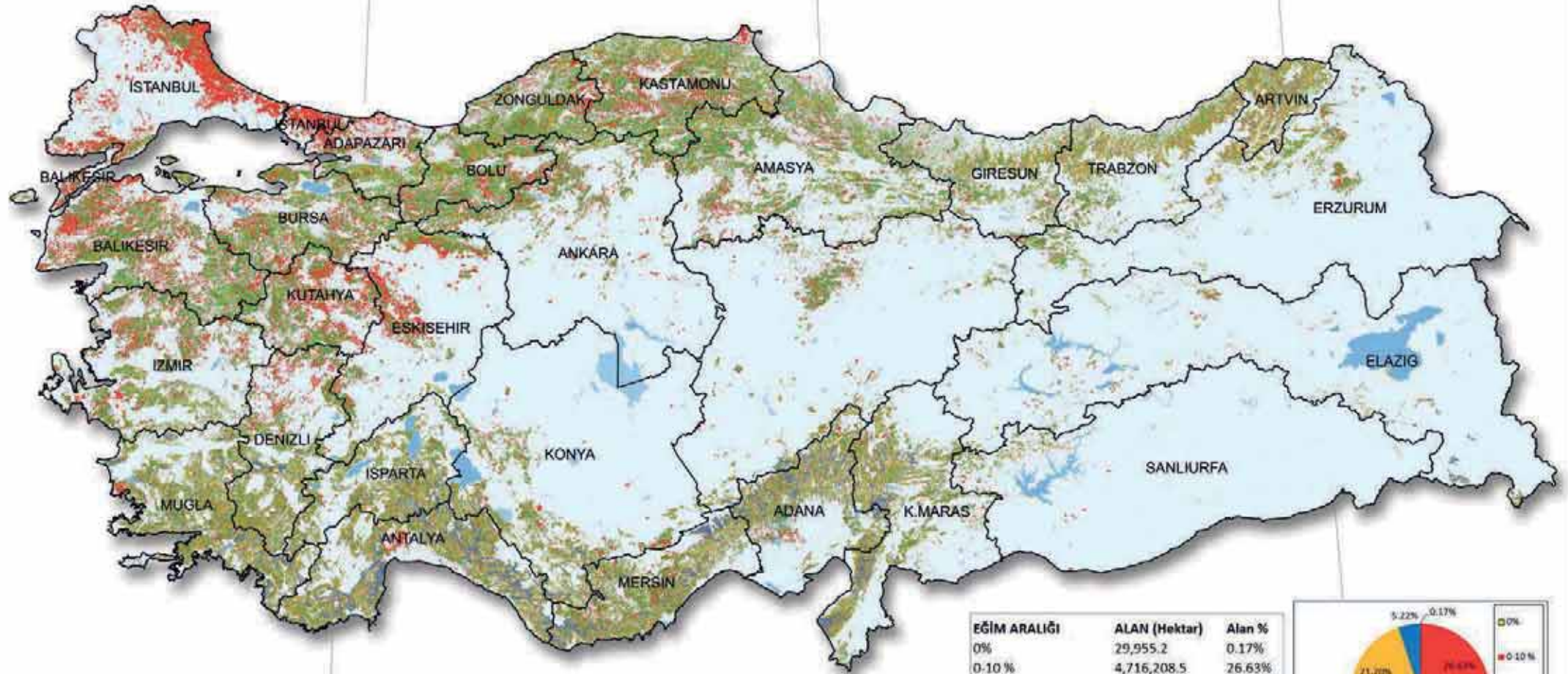
Ortalama Yıllık Yağış Miktarı (mm)
200-400
400-600
600-1000
1000-1400
1400-1800
1800-2200

	BÖLGE MODÜRLÜĞÜ SINIRI
	KORU ORMANI
	BALTALIK ORMAN
	GÖLLER-BARAJLAR

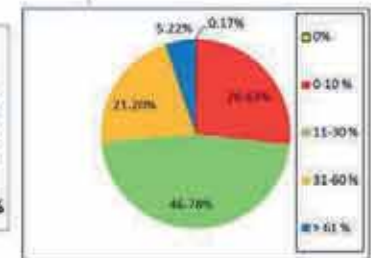
0 70.000 140.000 280.000 Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

ORMANLARIMIZIN EĞİM SINIFLARI HARİTASI

EĞİM ARALIĞI	ALAN (Hektar)	Alan %
0%	29,955.2	0.17%
0-10 %	4,716,208.5	26.63%
11-30 %	8,286,512.7	46.78%
31-60 %	3,754,965.5	21.20%
> 61 %	925,028.6	5.22%
TOPLAM	17,712,670.5	100.00%

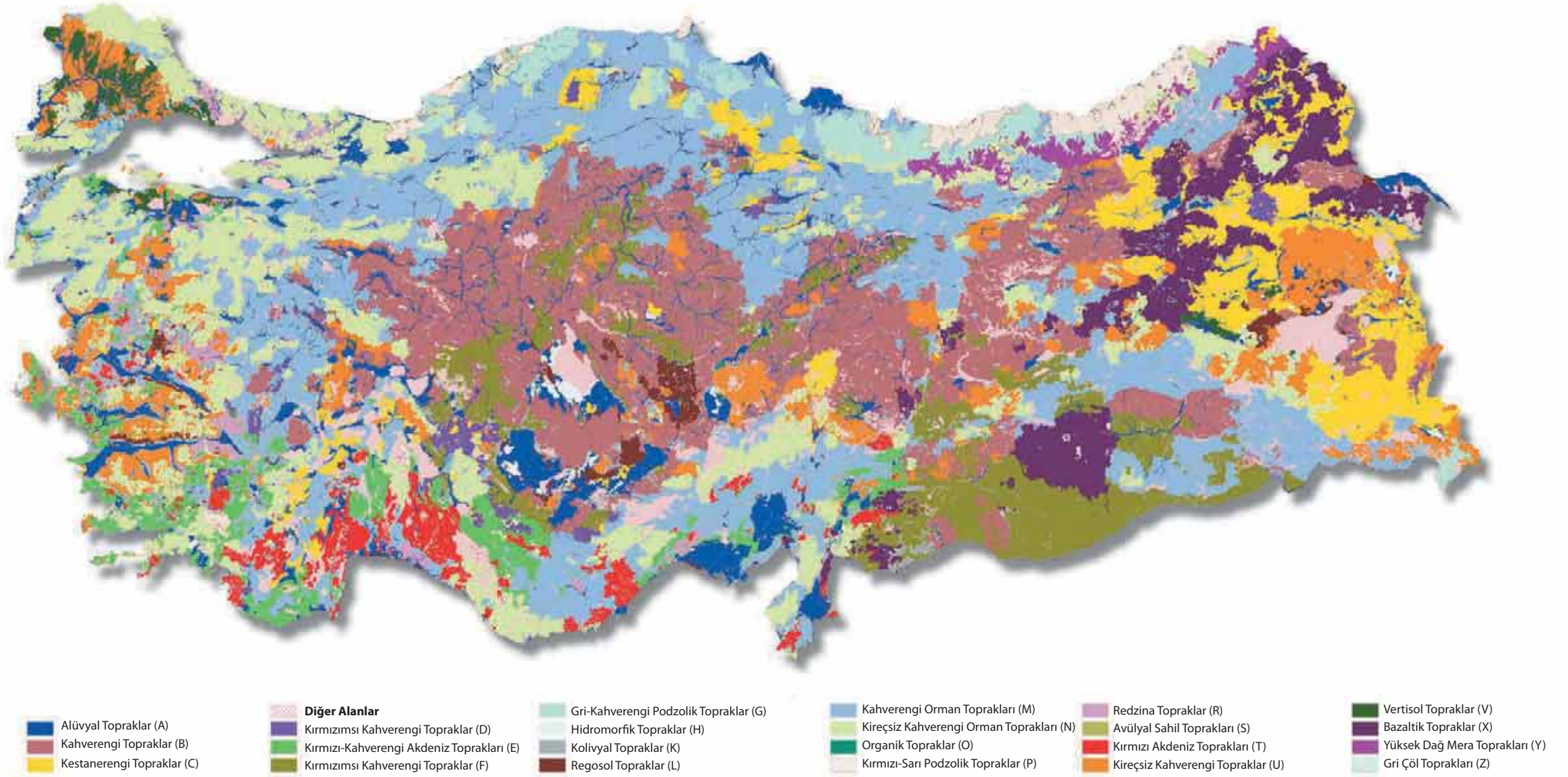
ÖZEL İŞARETLER

- BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SINIRI
- GÖLLER-BARAJLAR

0 70.000 140.000 280.000
Meters

© OGM-Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı-CBS Şube Müdürlüğü tarafından üretilmiştir-2012

BÜYÜK TOPRAK GRUPLARI HARİTASI

Not: Toprak verileri Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'ndan alınmıştır.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İşçi Blokları Mahallesi, Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi, 51/B
06530 - Yüzüncüyıl / Çankaya / ANKARA
Tel: (312) 296 40 00
Faks: (312) 296 40 64
www.ogm.gov.tr

Bu Atlas,
Orman Genel Müdürlüğü,
Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı,
Coğrafi Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü'nce hazırlanmıştır.
Tel: (312) 296 37 60 Faks: (312) 296 36 52
e_posta: bsd10@ogm.gov.tr

Yapım

www.cetatanitim.com
(0312) 222 66 77

Fotoğraflar

A. İnce, S. Kıran, L. Kıran, Ş. Fakıoğlu, R. Çetiner, A. Baykal ve OGM arşivi

© Her türlü basım ve dağıtım hakkı Orman Genel Müdürlüğü'ne aittir.
İzinsiz olarak kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve çoğaltılmaz.

ANKARA - 2013

Bakraz - Yenice - KARABÜK
(A.İnce)

www.ogm.gov.tr

köklerinde hayat var...

